

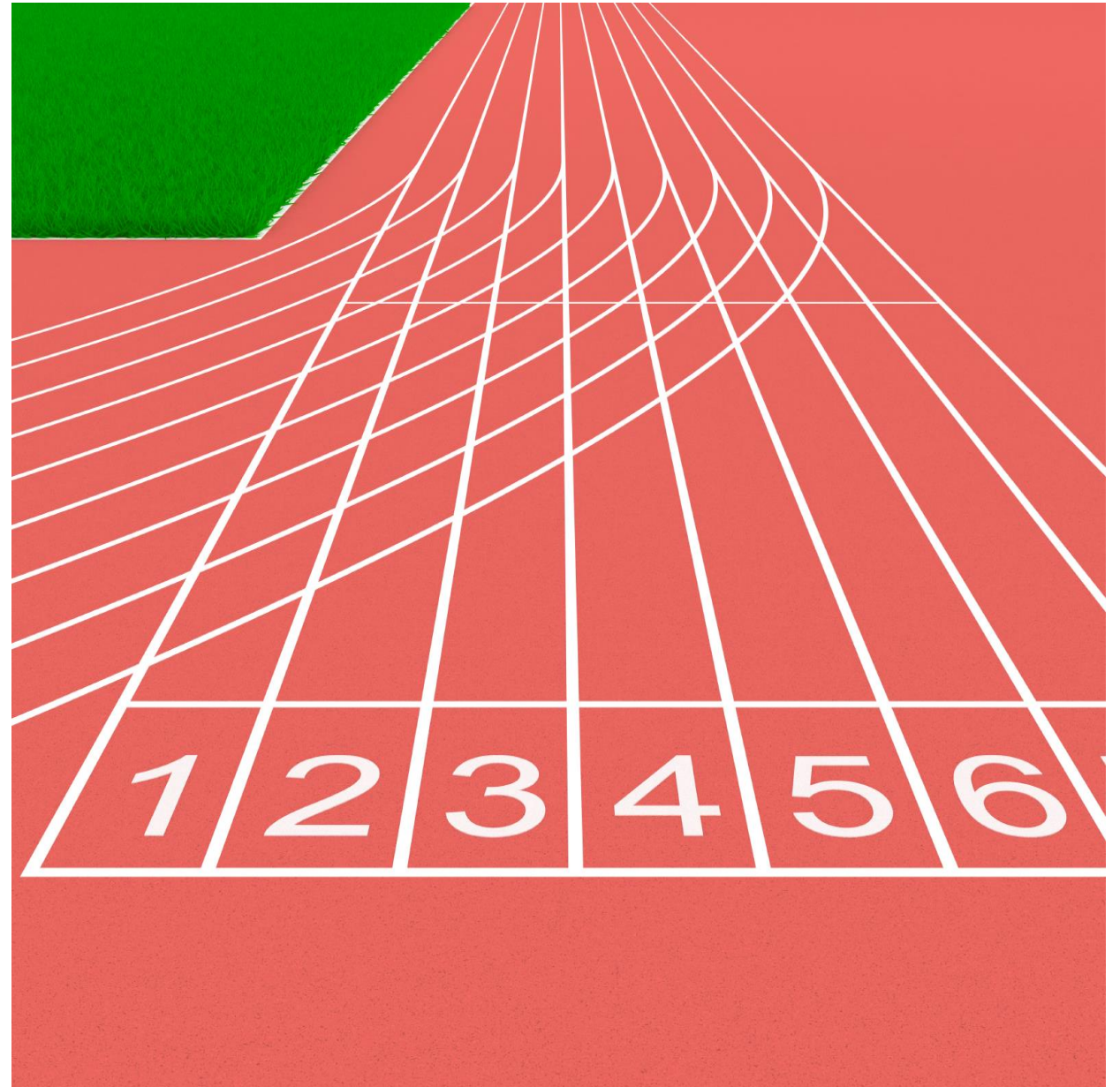

Lempäälän tilasto- ja verrokkianalyysi 2021

Lempäälä tilastojen valossa ja positio suhteessa verrokkikuntiin
(pitkä versio)

SISÄLTÖ

1. Tilastoanalyysin toteuttaminen
2. Lempäälän positio viidestä elinvoimanäkökulmasta
 - a) väestö- ja vetovoimadynamiikka
 - b) työllisyys- ja yrittäjyysdynamiikka
 - c) asumis- ja rakentamisdynamiikka
 - d) talous- ja tulodynamiikka
 - e) hyvinvointidynamiikka
3. Analyysin kokoavat nostot ja arvio strategisen toimintaympäristön muutoksista

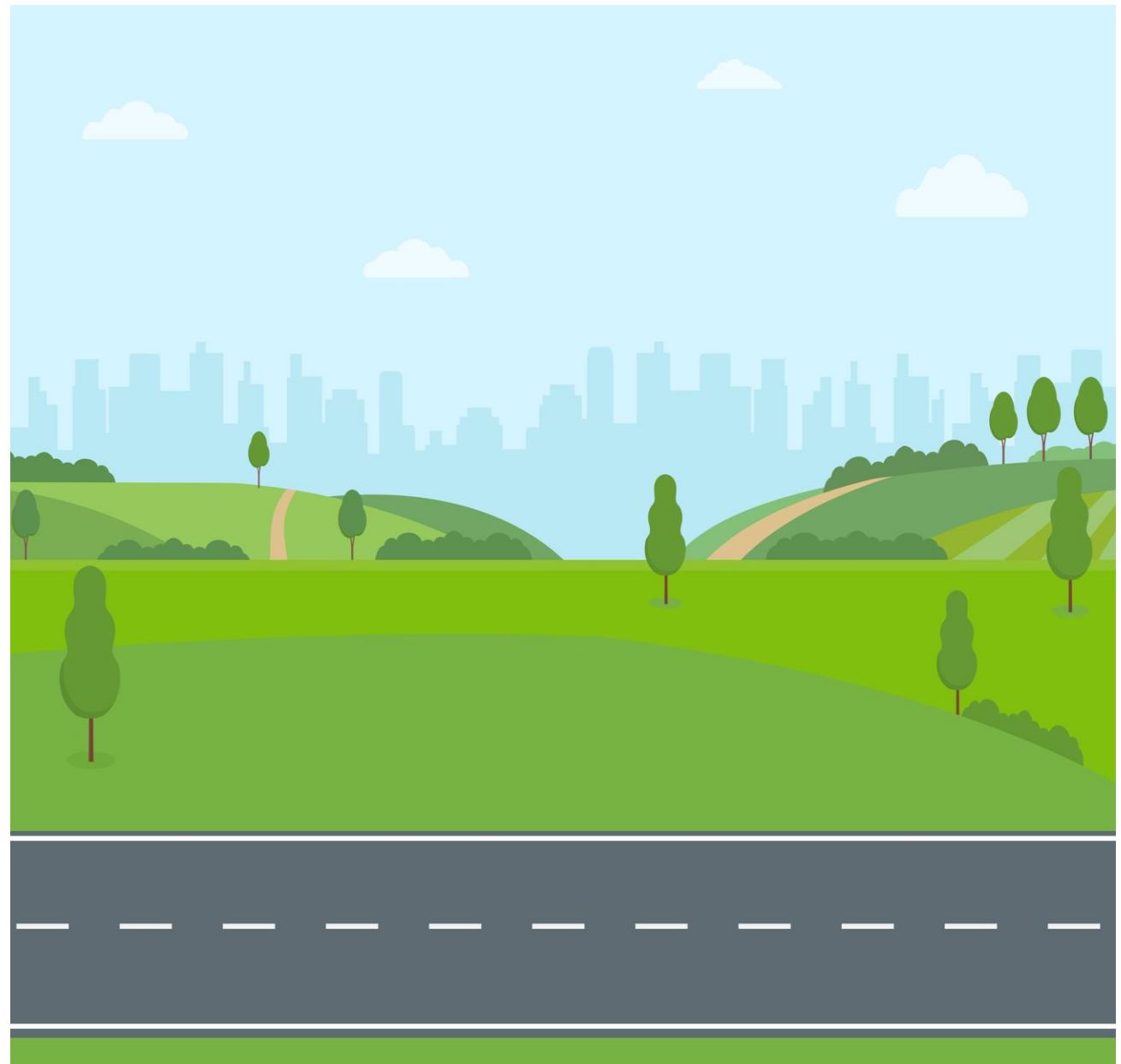
1. Tilastoanalyysin toteuttaminen

Alue- ja väestönkehityksen

Kesällä 2021

1. Alueiden eriytyminen, erilaistuminen ja ”kuplautuminen” kiihtyy
2. Väestö vanhenee, vähenee ja keskittyy
3. Väestö- ja työpaikkakehityksen keskinäinen yhteys murtuu etätöiden mahdollisuuksien ansiosta
4. Nopeiden yhteyksien, (korkea)koulutuksen ja sijainnin välinen yhteys vahvistuu
5. Kaupungistumis- ja keskittymiskehitys sekä monipaikkaisuus etenevät samanaikaisesti
6. Väestö- ja ikärakenteen demografinen neloskierre vaikuttaa kaikkiin alueisiin
7. Koronaefektin vaikutukset alueellisiin ja väestöllisiin kehityskuluihin ennakoimattomia

Alueiden välinen kilpailu kiihtyy ja kiristyy niukkenevista resursseista: nuorista ja nuorista aikuisista, osaajista ja työvoimasta, yrityksistä ja investoinneista, näkyvyydestä ja huomioarvosta jne.

Demografinen neloskierre vaikuttaa kaikkeen ja kaikkialle!

1

Syntyvyyden aleneminen ja lasten määrän vähentyminen

2

Työikäisen väestön määrän väheneminen

3

lääkkäiden, erityisesti yli 75-vuotiaiden suuri kasvu

4

Keskittävä, polarisoiva ja valikoiva muuttoliike, vieraskielisen väestön merkityksen kasvu

+

Tekemättä jääneet uudistukset sekä uudet mustat joutsenet?

TILASTOANALYYSIN TOTEUTTAMINEN

Tilastoanalyysin tavoitteena oli muodostaa kokonaisvaltainen tilannekuva Lempäälän elinvoimasta ja elinvoimaisuudesta viiden teeman sekä niihin liittyvien avainmuuttujien näkökulmasta. Lempäälän position tunnistamiseksi kunnan tilannekuvaa verrattiin erikseen valittuihin verrokkikuntiin, jotka ovat relevantteja vertailukehittämisen kohteita Lempäälän kannalta.

Tilastoanalyysiin liittyvät teemat liittyivät väestökehitykseen ja vetovoimaan, työllisyyteen ja yrittäjyyteen, asumiseen ja rakentamiseen, kuntatalouteen ja tuloihin sekä hyvinvointiin. Jokaiseen viiteen teemaan valittiin neljä avain-muuttujaa, jossa kehitystä tarkasteltiin kolmella tasolla: koko maan näkökulmasta, Lempäälän ja valittujen verrokkikuntien näkökulmista.

Lempäälän verrokkikunniksi valittiin muiden suurten tai keskisuurten kaupunkiseutujen kehyskuntia, joiden lähtökohtainen tilanne on samankaltainen kuin Lempäälän sijainnin, etäisyyksien ja erilaisten taloudellisten, sosiaalisten ja demografisten ominaisuuksien perusteella. Verrokkikunniksi valikoituivat Kaarina, Kangasala,

Kirkkonummi, Lempäälä, Lieto, Muurame, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Sipoo, Vesilahti sekä Ylöjärvi.

Analyysin aineiston muodostavat Tilastokeskuksen maksulliset ja maksuttomat tietokannat. Alueluokituksena käytetään 1.1.2021 kuntaluokitusta.

Seuraavassa kuviossa on vertailevassa tilastoanalyysin viisi teemaa:

2. Lempäälän positio viidestä elinvoiman näkökulmasta

2a

Väestö- ja vetovoimadynamiikka

Väkiluvun muutos kunnittain vuosina 2018-2020

Indikaattori kuvaa väkiluvun muutosprosentin vuosien 2018-2020 välisenä aikana.

Vuosina 2018-2020 väkiluku on:

kasvanut **59** kunnassa,
laskenut **242** kunnassa.

Suhteellisesti eniten väestö kasvoi Manner-Suomen kunnista:

- 1) Kauniaisissa (5,9 %)
- 2) Sipoossa (4,9 %)
- 3) Kempeleessä (4,9 %)
- 4) Vantaalla (4,0 %)
- 5) Kustavissa (3,9 %)

Suhteellisesti eniten väestö laski Manner-Suomen kunnista:

- 1) Kaavissa (-6,1 %)
- 2) Rautjärvellä (-5,7 %)
- 3) Jämijärvellä (-5,6 %)
- 4) Rautavaaralla (-5,5 %)
- 5) Halsuassa (-5,4 %)

Lähde: Tilastokeskus, Väestö, Väestörakenne

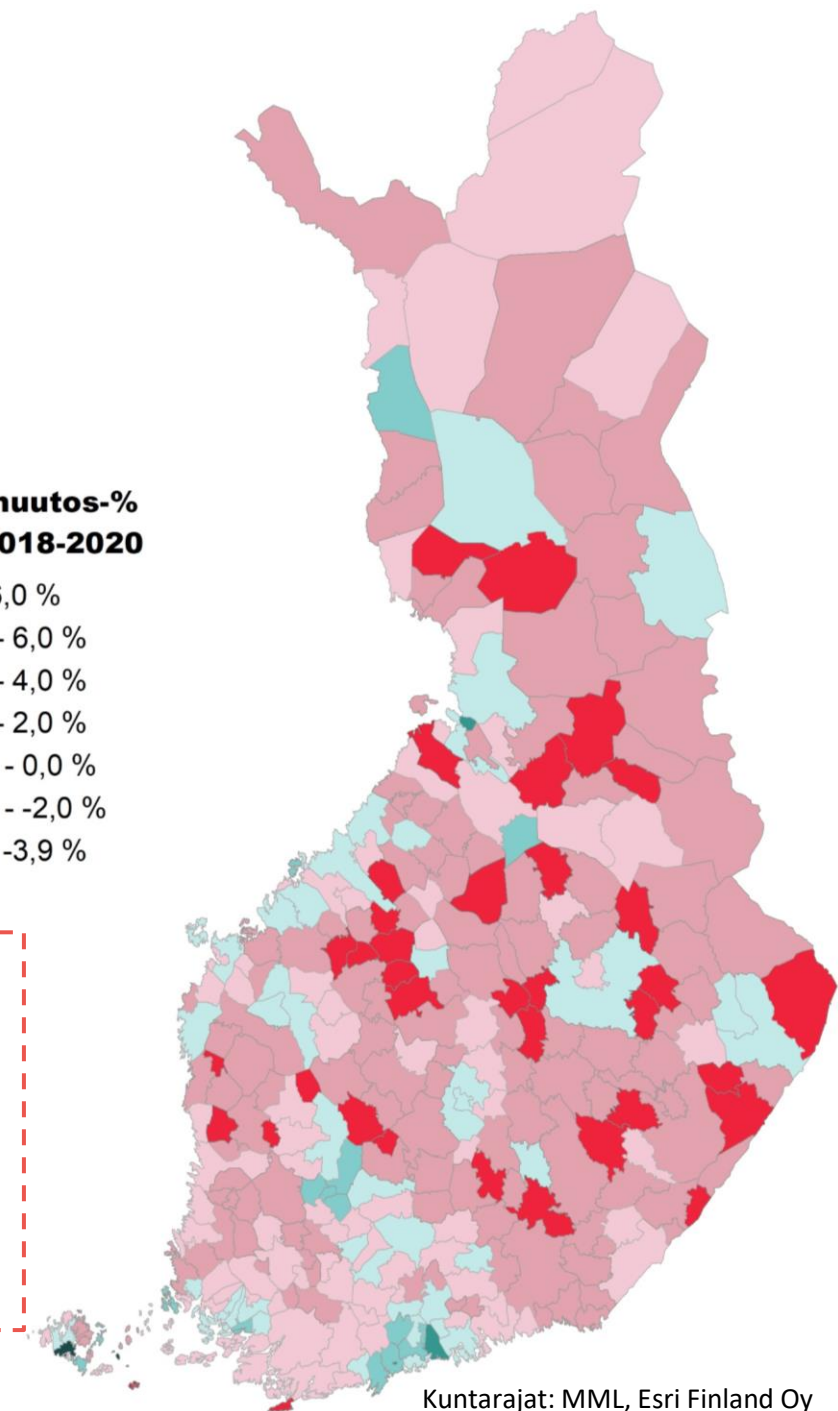
Väestönmuutos-% vuosina 2018-2020

Lempäälä: 2,7 %

Vaihteluväli: Kauniainen (5,9 %),
Kaavi (-6,1 %).

Mediaani: Harjavalta, Sodankylä, Heinola,
Laitila, Iitti, Somero, Koski Tl sekä
Uusikaupunki (-2,1 %).

Kuntarajat: MML, Esri Finland Oy

Väkiluvun muutos kunnittain vuosina 2018-2020

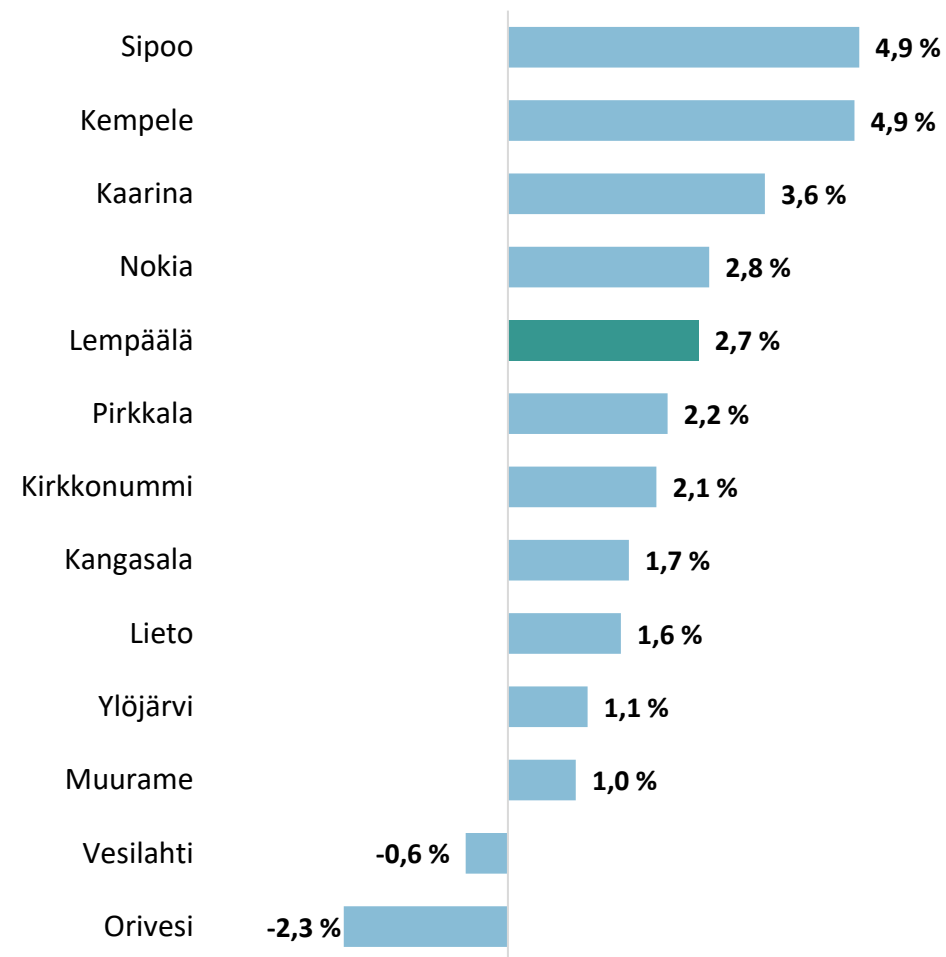
Vuonna 2020 Lempäälän väkiluku oli **23 828 asukasta**. Vuosien 2018-2020 välisenä aikana väestö kasvoi suhteellisesti Lempäälässä **+2,7 %**. Absoluuttinen väkiluvun muutos oli **+622 asukasta**.

Verrokkikunnista suhteellinen väestönmuutos oli korkeinta Sipoossa ja Kempeleessä (+4,9 %) ja matalinta Orivedellä (-2,3 %). Absoluuttisesti suurin väkiluvun muutos oli Kaarinassa (+1 209 asukasta). Verrokkikunnista Vesilahti ja Orivesi ovat ainoita, joissa väestönmuutos oli negatiivista.

Väkiluku	2018	2019	2020	Muutos-% 2018-2020	Abs. muutos 2018-2020
Kaarina	33 458	33 937	34 667	3,6 %	1 209
Kangasala	31 676	31 868	32 214	1,7 %	538
Kempele	17 923	18 355	18 796	4,9 %	873
Kirkkonummi	39 262	39 586	40 082	2,1 %	820
Lempäälä	23 206	23 523	23 828	2,7 %	622
Lieto	19 831	19 994	20 146	1,6 %	315
Muurame	10 170	10 164	10 267	1,0 %	97
Nokia	33 527	33 929	34 476	2,8 %	949
Orivesi	9 221	9 158	9 008	-2,3 %	-213
Pirkkala	19 368	19 623	19 803	2,2 %	435
Sipoo	20 666	21 170	21 687	4,9 %	1 021
Vesilahti	4 393	4 355	4 367	-0,6 %	-26
Ylöjärvi	32 983	33 254	33 352	1,1 %	369

Lähde: Tilastokeskus, Väestö, Väestörakenne

Väkiluvun muutos kunnittain vuosina 2018-2020

Väkiluvun muutos kunnittain vuosina 2019-2030

Indikaattori kuvaa väkiluvun muutosprosentin vuosien 2019-2030 välisenä aikana.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuosina 2019-2030 väkiluku

kasvaa **58** kunnassa,
laskee **250** kunnassa.

Suhteellisesti eniten väestö kasvaa ennusteen mukaan Manner-Suomen kunnista:

- 1) Sipoossa (12,7 %)
- 2) Espoossa (12,3 %)
- 3) Vantaalla (12,1 %)
- 4) Järvenpäässä (11,2 %)
- 5) Helsingissä (10,7 %).

Suhteellisesti eniten väestö laskee ennusteen mukaan Manner-Suomen kunnista:

- 1) Kivijärvellä (-26,3 %),
- 2) Karijoella (-22,5 %),
- 3) Ilomantsissa (-21,3 %)
- 4) Puolangalla (-21,3 %)
- 5) Parikassa (-21,3 %).

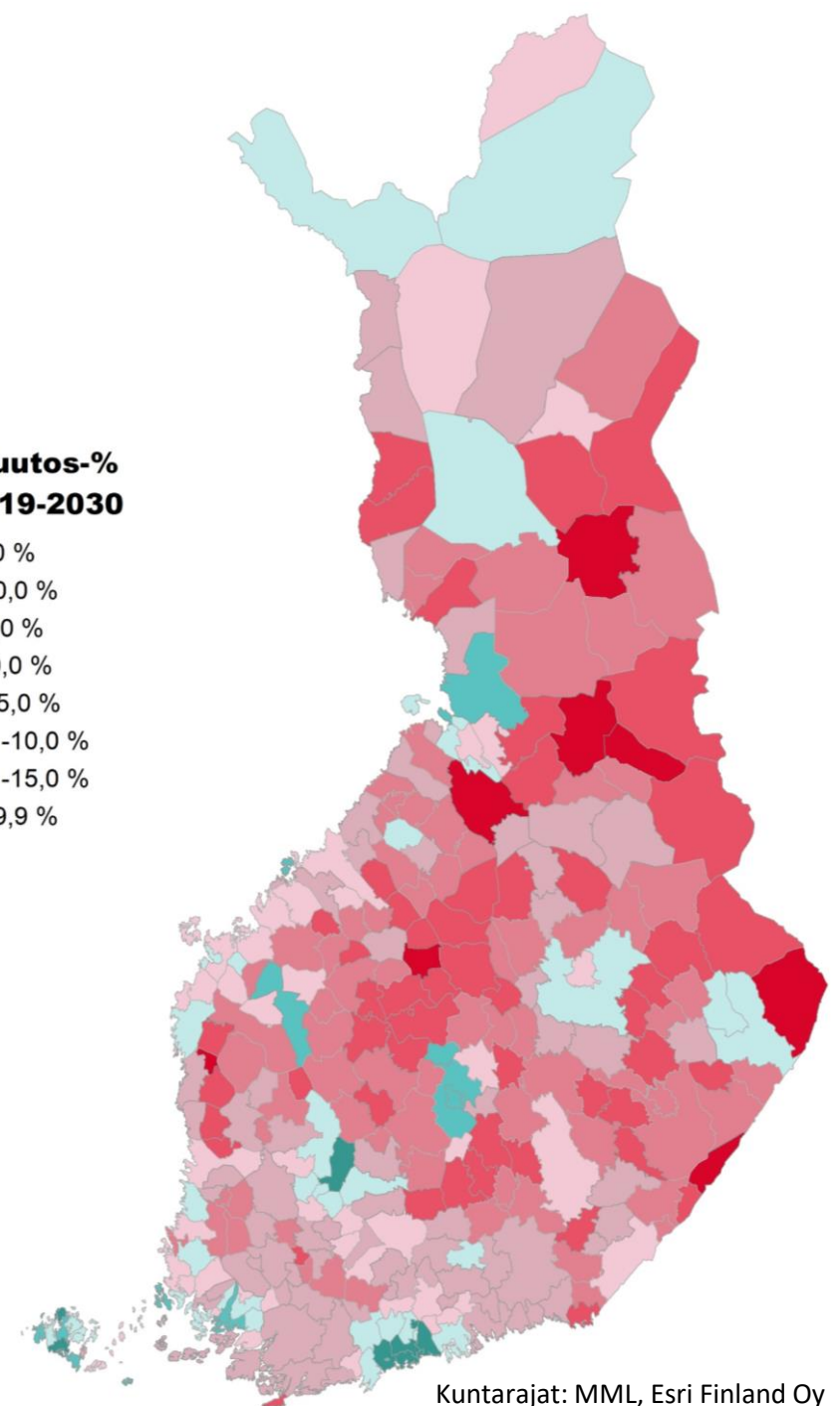
Väestönmuutos-% vuosina 2019-2030

Lempäälä: 4,8 %

Vaihteluväli: Sipoo (12,7 %) sekä Kivijärvi (-26,3 %).

Mediaani: Raasepori ja Orivesi (-8,5 %).

Väkiluvun muutos kunnittain vuosina 2019-2030

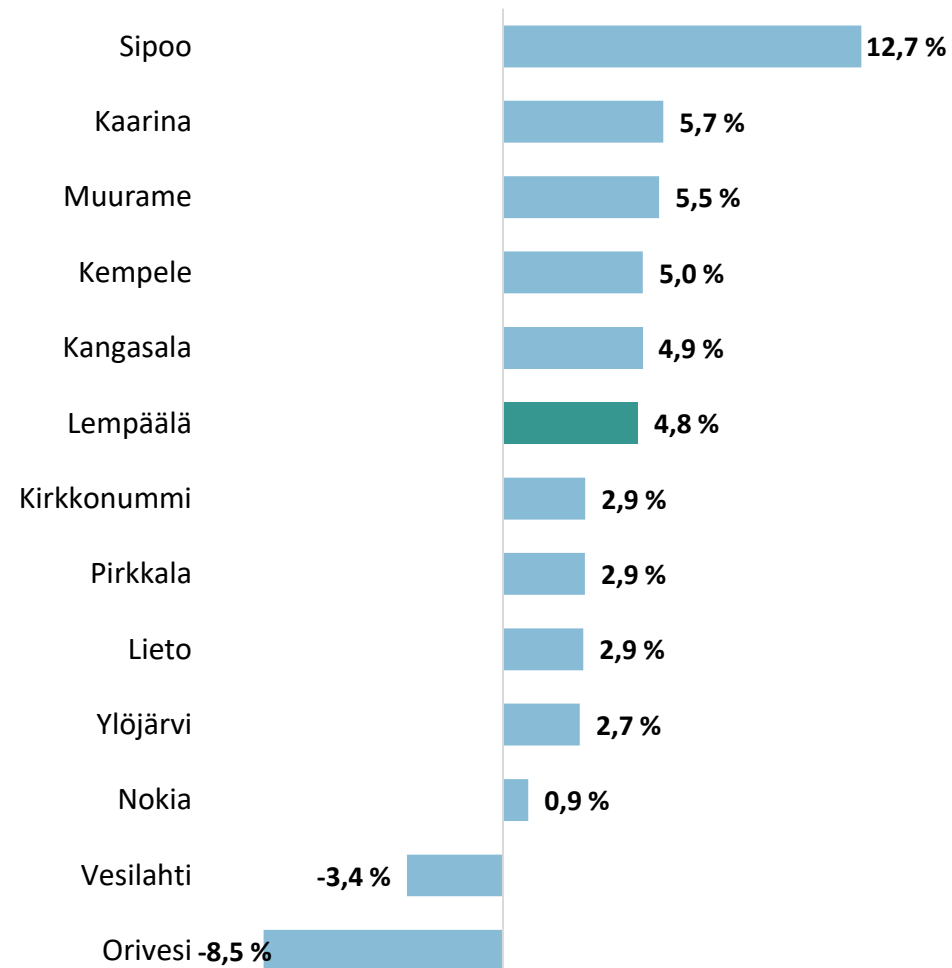
Vuonna 2030 Lempäälän väkiluku on Tilastokeskuksen ennusteen mukaan **24 650 asukasta**. Vuosien 2019-2030 välisenä aikana väestön suhteellinen kasvu Lempäälässä on ennusteen mukaan **4,8 %**. Absoluuttinen väkiluvun muutos on ennusteen mukaan **+1 127 asukasta**.

Verrokkikunnista suhteellisen väestömuutoksen ennustetaan olevan vuosina 2019-2030 korkeinta Sipoossa (12,7 %) ja matalinta Orivedellä (-8,5 %). Absoluuttisesti suurin väkiluvun muutos on ennusteen mukaan Sipoossa (2 695 asukasta) ja matalin Orivedellä (-779 asukasta).

Väkiluku	2019	2030	Muutos-% 2019-2020	Abs. muutos 2018-2020
Sipoo	21 170	23 865	12,7 %	2 695
Kaarina	33 937	35 871	5,7 %	1 934
Muurame	10 164	10 728	5,5 %	564
Kempele	18 355	19 267	5,0 %	912
Kangasala	31 868	33 445	4,9 %	1 577
Lempäälä	23 523	24 650	4,8 %	1 127
Kirkkonummi	39 586	40 741	2,9 %	1 155
Pirkkala	19 623	20 193	2,9 %	570
Lieto	19 994	20 564	2,9 %	570
Ylöjärvi	33 254	34 161	2,7 %	907
Nokia	33 929	34 232	0,9 %	303
Vesilahti	4 355	4 206	-3,4 %	-149
Orivesi	9 158	8 379	-8,5 %	-779

Lähde: Tilastokeskus, Väestö, Väestörakenne & Väestöennuste

Väkiluvun muutos vuosina 2019-2030

Kuntarajat: MML, Esri Finland Oy

Työllisten nettomuutto vuosina 2015-2018

Indikaattori kuvaa työllisten kuntien välistä nettomuuttoa vuosina 2015-2018.

Vuosina 2018-2020 työllisten nettomuutto on ollut:

positiivista **72** kunnassa,
negatiivista **237** kunnassa.

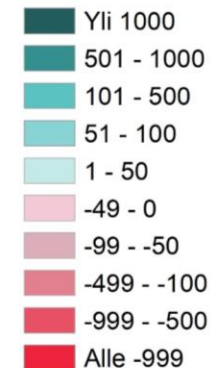
Työllisten kuntien välinen nettomuutto oli suurinta Manner-Suomen kunnista pk-seudulla sekä pk-seudun lähikunnissa:

- 1) Helsingissä
- 2) Vantaalla
- 3) Espoossa
- 4) Järvenpäässä
- 5) Sipoossa

Työllisten kuntien välinen nettomuutto oli lukumäärällisesti matalinta pienemmissä yliopistokaupungeissa:

- 1) Oulussa,
- 2) Joensuussa
- 3) Vaasassa
- 4) Jyväskylässä
- 5) Lappeenrannassa.

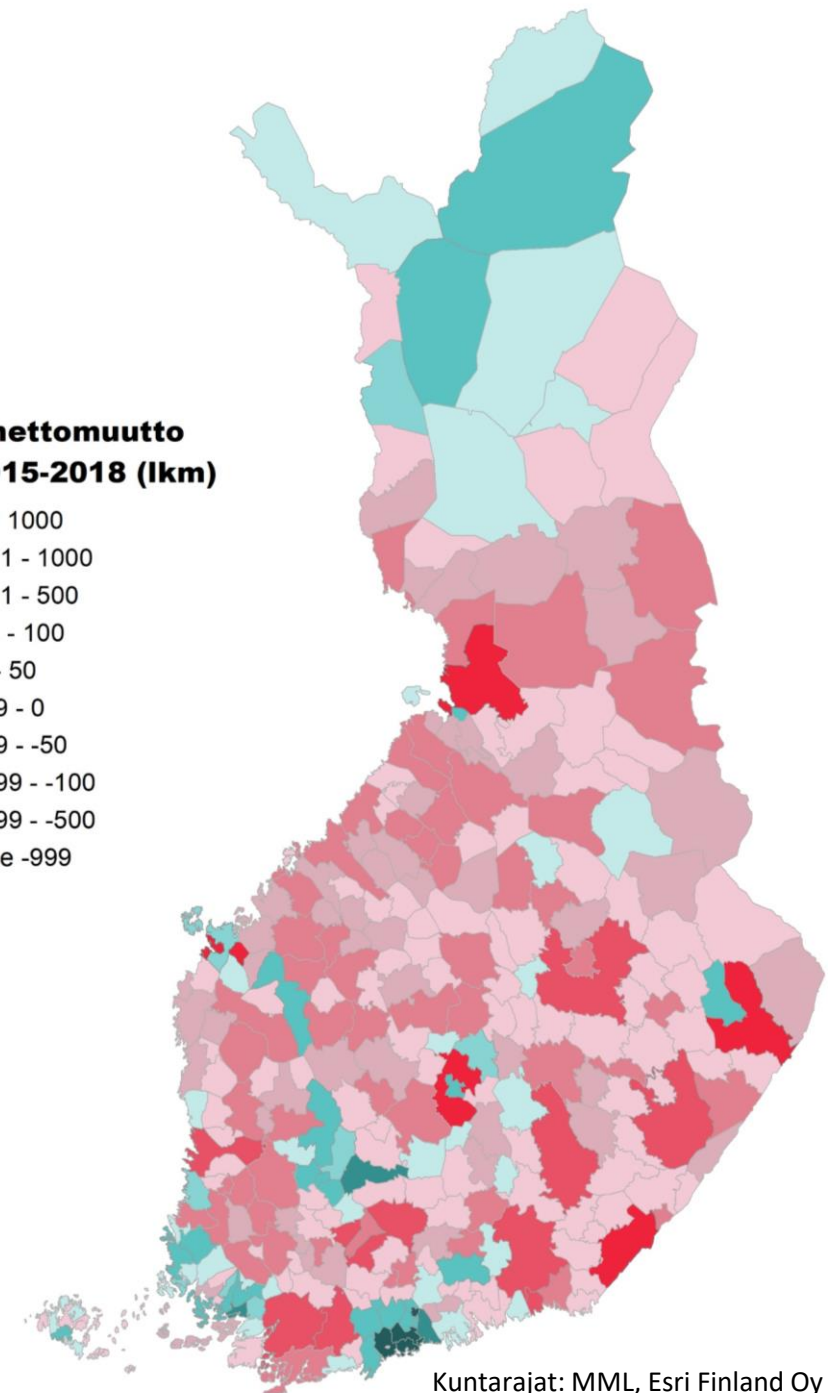
Työllisten nettomuutto kunnittain 2015-2018 (Ikm)

Lempäälä: n. 461*

Vaihteluväli: Helsinki (10 979)
Oulu (-1 404).

Mediaani: Kärsämäki,
Lestijärvi, Lieksa (-35).

Työllisten nettomuutto vuosina 2015-2018

Vuosien 2015-2018 yhteenlaskettu työllisten kuntien välinen nettomuutto oli Lempäälässä noin **460 asukasta**. Korkeinta työllisten nettomuutto oli Lempäälässä vuonna 2018, ollen **+178 asukasta**.

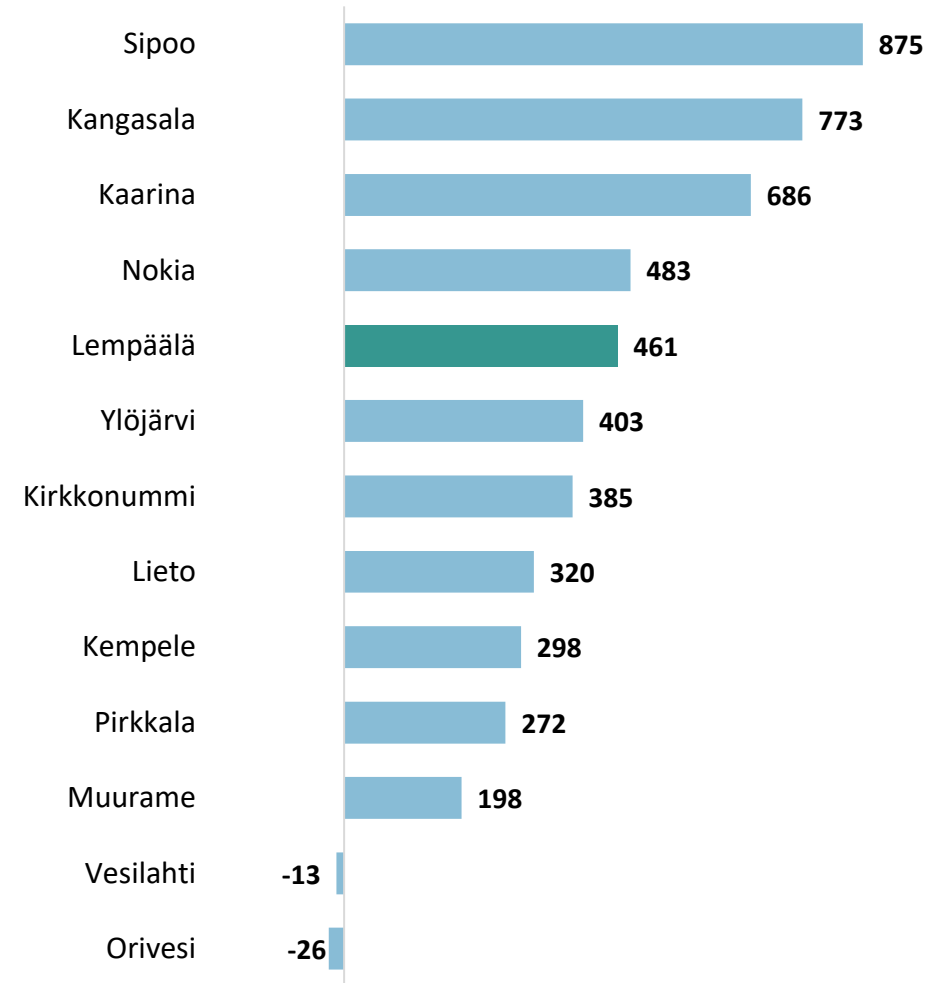
Työllisten yhteenlaskettu nettomuutto oli verrokkikuntatarkastelussa korkeinta Sipoossa (+ 875 asukasta). Orivedellä työllisten nettomuutto oli negatiivista (-26 asukasta) kuten myös Vesilahdella (-13 asukasta). Lempäälä sijoittuu verrokkikuntiin nähden hieman puolivälin yläpuolelle työllisten nettomuuton osalta.

Työllisten nettomuutto	2015	2016	2017	2018	Yhteensä 2015-2018
Sipoo	204	271	159	241	875
Kangasala	113	248	196	216	773
Kaarina	158	69	230	229	686
Nokia	144	51	87	201	483
Lempäälä	145	138	*	178	461*
Ylöjärvi	203	44	43	113	403
Kirkkonummi	160	135	37	53	385
Lieto	15	84	87	134	320
Kempele	*	41	91	166	298
Pirkkala	76	111	24	61	272
Muurame	26	95	85	-8	198
Vesilahti	0	5	-3	-15	-13
Orivesi	-49	-19	31	11	-26

*Tiedot salattu, jos kunnasta/kuntaan muuttaneita on alle 5.

Lähde: Tilastokeskus, Muuttaneiden taustatiedot

Työllisten nettomuutto yhteensä vuosina 2015-2018

Kuntarajat: MML, Esri Finland Oy

Väestöllinen huoltosuhde vuonna 2020

Väestöllinen huoltosuhde kuvaa alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän suhteen 15-64-vuotiaiden määrään. Mitä alhaisempi luku, sitä enemmän kunnassa on työikäisiä suhteessa lapsiin ja iäkkäisiin

Väestöllinen huoltosuhde oli matalin Manner-Suomen kunnista:

- 1) Helsingissä (46,5)
- 2) Tampereella (48,2)
- 3) Vantaalla (48,6)
- 4) Turussa (50,3)
- 5) Espoossa (51,0)

Väestöllinen huoltosuhde oli korkein Manner-Suomen kunnista:

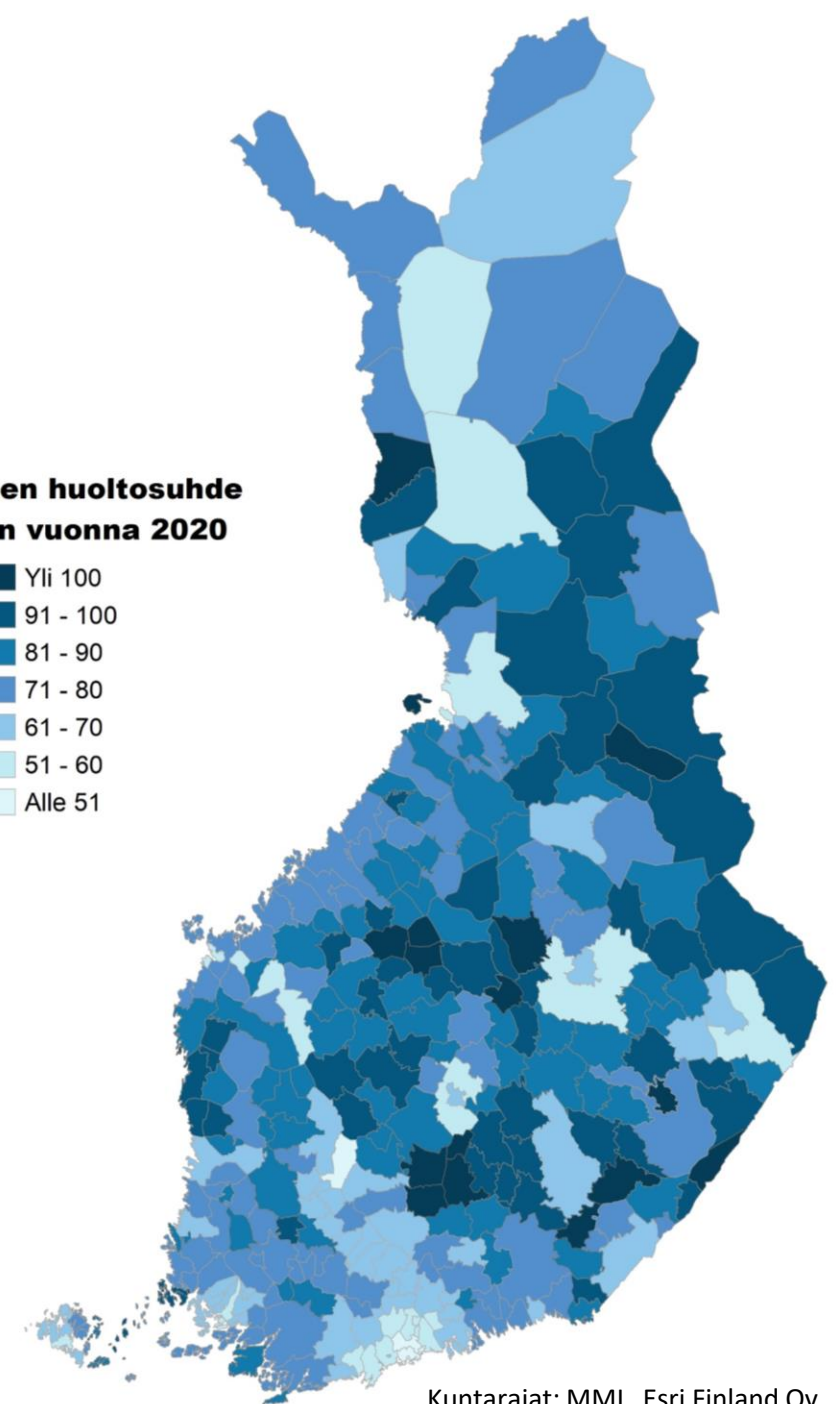
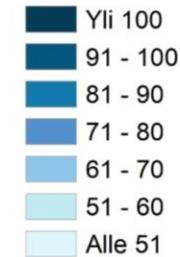
- 1) Kaskisissa (112,3)
- 2) Kivijärvellä (108,5)
- 3) Kuhmoisissa (108,2)
- 4) Hailuodossa (106,8)
- 5) Sysmässä (106,3).

Lempäälä: 64,5

Vaihteluväli: Kaskinen (112,3) ja Helsinki (46,5).

Mediaani: Alavieska ja Vöyri (79,3).

Väestöllinen huoltosuhde kunnittain vuonna 2020

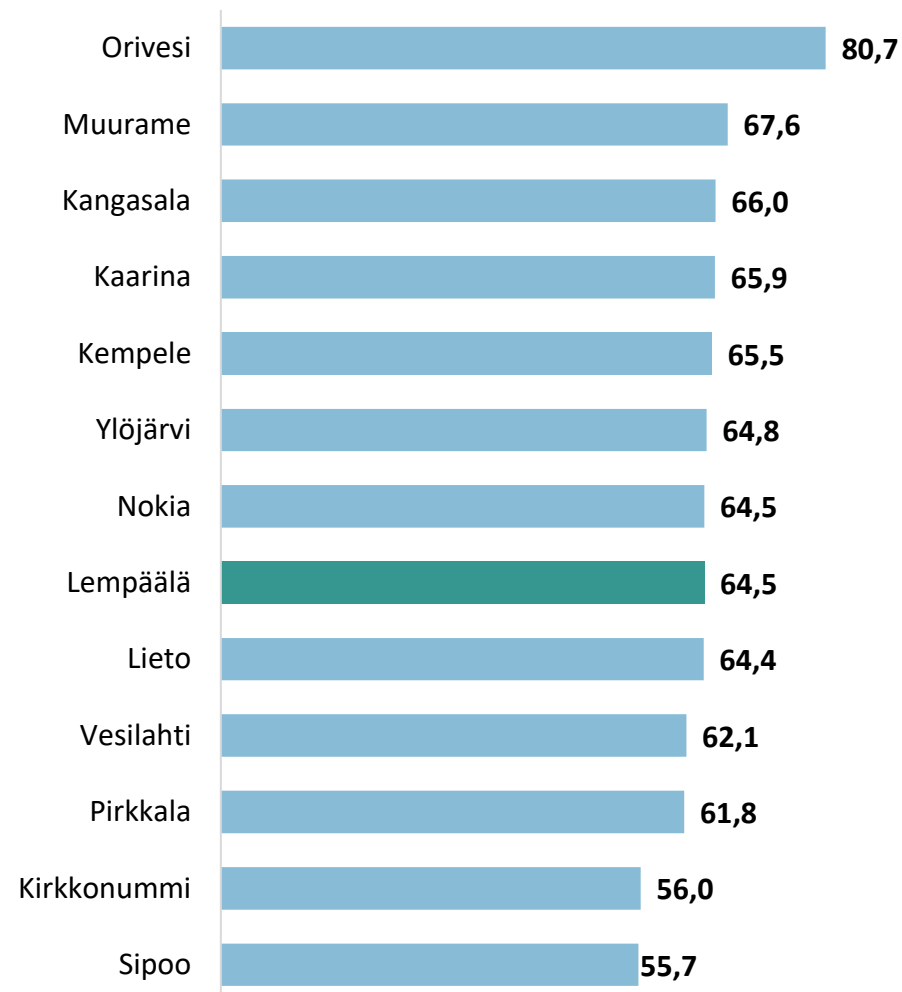
Väestöllinen huoltosuhde vuonna 2020

Väestöllinen huoltosuhde oli Lempäälässä **yhteensä 64,5** vuonna 2020. Huoltosuhteen suhteellinen muutos vuosien 2018-2020 välillä on **-1,4 %**. Huoltosuhde on siis hieman pienentynyt Lempäälässä.

Verrokkikuntatarkastelussa väestöllinen huoltosuhde oli vuonna 2020 heikoin Orivedellä (80,7). Matalin huoltosuhde oli sen sijaan Sipoossa (55,7). Verrokkikuntiin nähden Lempäälä sijoittuu Nokian kanssa puoliväliin huoltosuhteen osalta.

Väestöllinen huoltosuhde	2018	2019	2020	Muutos-% 2018-2020
Kaarina	65,3	66,1	65,9	0,9 %
Kangasala	65,4	65,9	66	0,9 %
Kempele	65,3	65,1	65,5	0,3 %
Kirkkonummi	56,9	56,4	56	-1,6 %
Lempäälä	65,4	65,1	64,5	-1,4 %
Lieto	63,9	64	64,4	0,8 %
Muurame	65,3	66,7	67,6	3,5 %
Nokia	64,4	64,8	64,5	0,2 %
Orivesi	78,7	80,9	80,7	2,5 %
Pirkkala	62	61,7	61,8	-0,3 %
Sipoo	57,8	56,1	55,7	-3,6 %
Vesilahti	64,7	64,8	62,1	-4,0 %
Ylöjärvi	64,4	64	64,8	0,6 %

Väestöllinen huoltosuhde vuonna 2020

2b

Työllisyys- ja yrittäjyysdynamiikka

Työllisten osuus väestöstä vuonna 2019

Indikaattori kuvaa 18-64-vuotiaiden työllisten %-osuuden samanikäisestä väestöstä. Mitä korkeampi luku, sitä enemmän kunnalla on periaatteessa liikkumavaraa

Työllisten osuus on suurinta länsirannikolla sekä etelässä. Erityisesti Pohjanmaalla työllisten osuus on korkea. Itään päin mentäessä työllisten osuus pienenee.

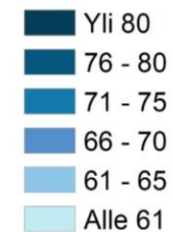
Kaikkein korkein työllisten osuus oli Manner-Suomen kunnista vuonna 2019:

- 1) Pedersören kunnassa (85,5 %)
- 2) Luodossa (85,3 %)
- 3) Närpiössä (83,4 %)
- 4) Mustasaarella (83,3 %)
- 5) Pornaisissa (82,7 %)

Matalin työllisten osuus oli Manner-Suomen kunnista vuonna 2019:

- 1) Rautavaaralla (58,5 %)
- 2) Puolangalla (58,8 %)
- 3) Juuassa (58,9 %)
- 4) Rääkkylässä (59,4 %)
- 5) Tuusniemellä (60,6 %).

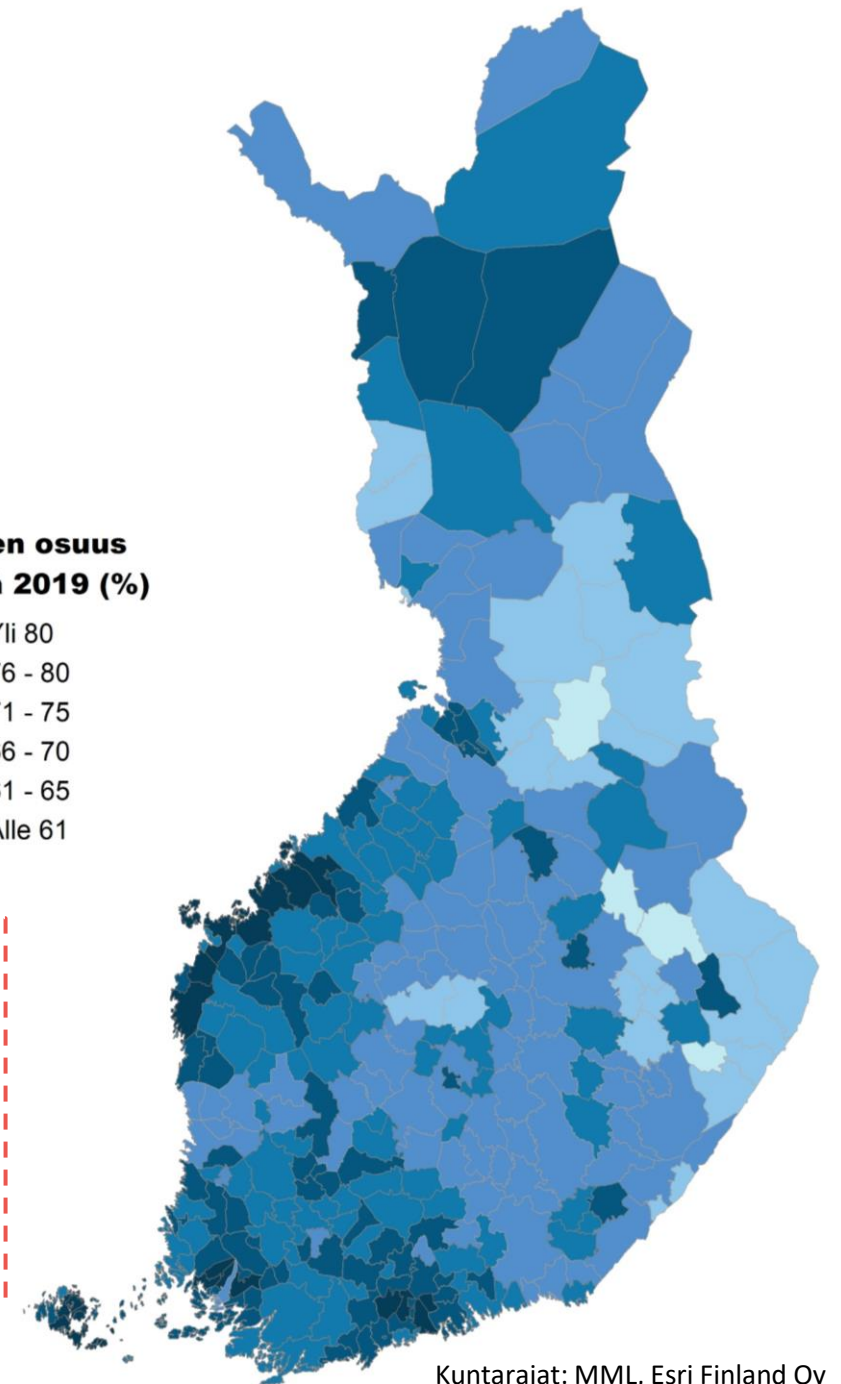
Työllisten osuus väestöstä 2019 (%)

Lempäälä: 78,1

Vaihteluväli: Pedersören kunta (85,5 %), Rautavaara (58,5 %)

Mediaani: Kemiönsaari ja Lappajärvi (72,1 %).

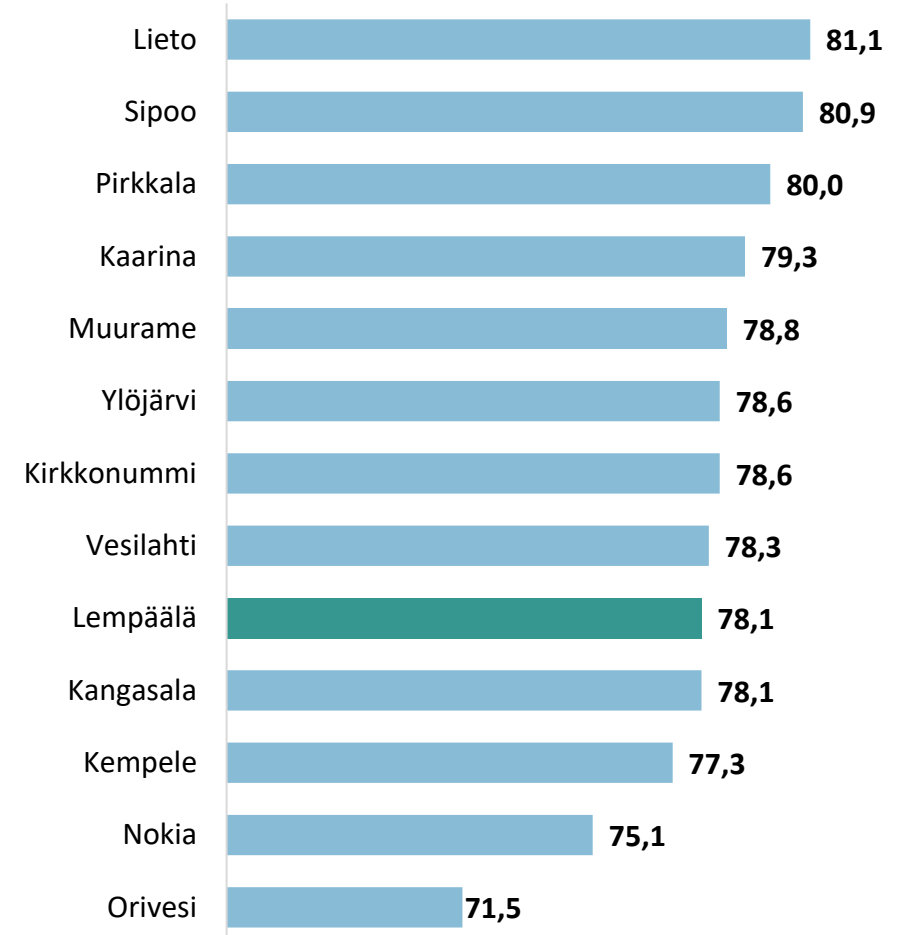
Työllisten osuus väestöstä vuonna 2019

Vuonna 2019 iältään 18-64-vuotiaiden työllisten osuus samanikäisestä väestöstä oli Lempäälässä **78,1 %**. Vuosien 2015-2019 välillä työllisten osuus on kasvanut kunnassa yhteensä **5,0 %-yksikköä**.

Verrokkikuntatarkastelussa työllisten osuus väestöstä vuonna 2019 oli korkein Liedossa (81,1 %) ja matalin Orivedellä (71,5 %). Kun tarkastellaan vuosien 2015-2019 muutosta, on työllisten osuus kasvanut eniten Ylöjärvellä (6,9 %-yks.).

Työllisten osuus %	2015	2016	2017	2018	2019	Muutos (%-yks) 2015-2019
Kaarina	73,2	74,5	76,7	78,3	79,3	6,1
Kangasala	73,0	73,1	76,0	77,9	78,1	5,1
Kempele	71,6	72,4	75,1	76,9	77,3	5,7
Kirkkonummi	75,2	75,2	76,5	77,7	78,6	3,4
Lempäälä	73,1	73,7	76,0	77,9	78,1	5,0
Lieto	76,3	77,3	79,8	81,4	81,1	4,8
Muurame	73,1	74,8	76,4	78,2	78,8	5,7
Nokia	69,4	70,6	73,5	75,6	75,1	5,7
Orivesi	67,2	67,8	69,1	71,3	71,5	4,3
Pirkkala	74,0	75,2	77,9	79,2	80,0	6,0
Sipoo	78,5	78,9	80,8	81,4	80,9	2,4
Vesilahti	73,4	73,2	76,3	77,3	78,3	4,9
Ylöjärvi	71,7	73,7	76,4	78,8	78,6	6,9

Työllisten osuus väestöstä vuonna 2019

Taloudellinen huoltosuhte vuonna 2019

Indikaattori kertoo kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohden. Mitä alhaisempi luku, sitä enemmän kilpailukykyisempi kunta on kuntatalouden ja liikkumavaran näkökulmasta

Taloudellinen huoltosuhte oli vuonna 2019 korkeinta Manner-Suomen kunnista:

- 1) Helsingissä (103,6)
- 2) Vantaalla (103,7)
- 3) Sipoossa (104,4)
- 4) Kittilässä (106,4)
- 5) Pornaisissa (106,9)

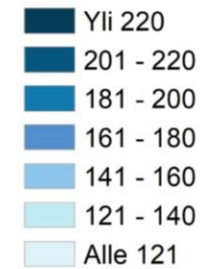
Matalinta taloudellinen huoltosuhte oli vuonna 2019

Manner-Suomen kunnista:

- 1) Rautavaaralla (242,3)
- 2) Rääkkylässä (240,2)
- 3) Juuassa (233,3)
- 4) Puolangalla (231,8)
- 5) Ilomantsissa (230,0)

Lähde: Tilastokeskus, Kaupunki- ja seutuindikaattorit, Väestö

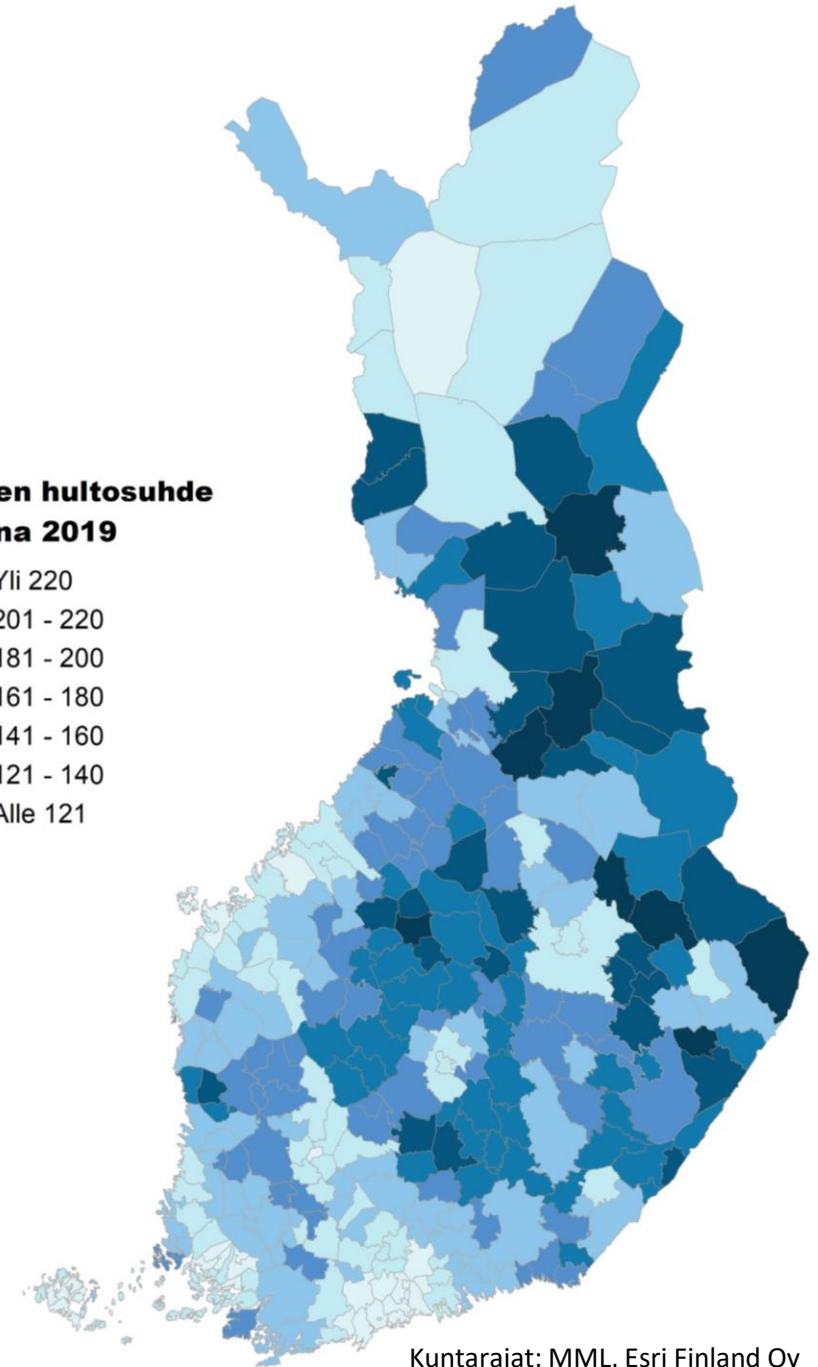
Taloudellinen huoltosuhte vuonna 2019

Lempäälä: 124,2

Vaihteluväli: Helsinki (106,3) sekä Rautavaara (242,3).

Mediaani: Kurikka (156,9).

Kuntarajat: MML, Esri Finland Oy

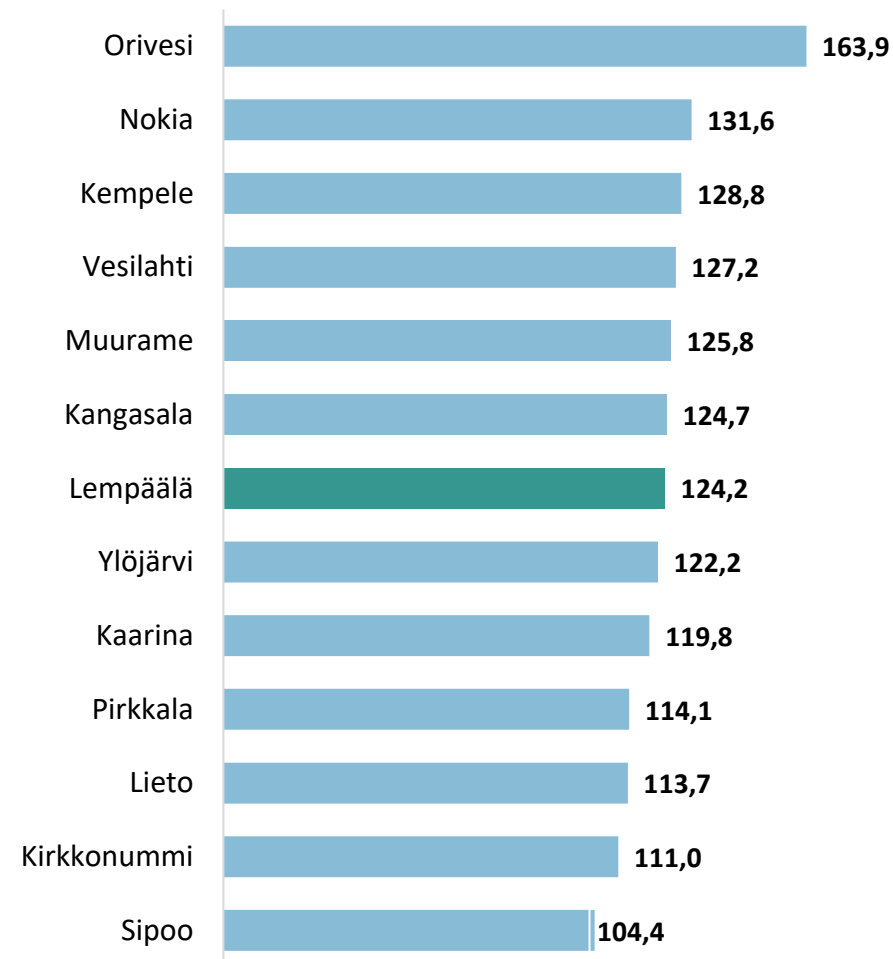
Taloudellinen huoltosuhte vuonna 2019

Vuonna 2019 taloudellinen huoltosuhte oli Lempäälässä **124,2**. Vuosien 2015-2019 välillä taloudellisen huoltosuhteen muutos on **-9,3 %**.

Verrokkikuntatarkastelussa Lempäälä sijoittuu verrokkikuntiin nähden puoliväliin. Korkein taloudellinen huoltosuhte on Orivedellä (163,9) ja matalin Sipoossa (104,4).

Taloudellinen huoltosuhte	2015	2016	2017	2018	2019
Kaarina	134,0	131,6	125,5	122,1	119,8
Kangasala	136,3	137,2	129,1	124,0	124,7
Kempele	143,4	142,1	134,8	130,1	128,8
Kirkkonummi	120,0	119,9	117,2	114,5	111,0
Lempäälä	136,9	135,6	129,9	125,5	124,2
Lieto	126,5	123,5	117,0	113,3	113,7
Muurame	135,4	131,3	127,3	125,3	125,8
Nokia	147,2	144,2	135,8	129,5	131,6
Orivesi	173,0	172,0	168,4	161,8	163,9
Pirkkala	128,2	126,5	120,0	115,8	114,1
Sipoo	112,8	112,2	107,6	105,1	104,4
Vesilahti	142,4	142,4	133,4	131,0	127,2
Ylöjärvi	140,5	135,2	128,1	121,9	122,2

Taloudellinen huoltosuhte vuonna 2019

Yritystiheys 1 000 asukasta kohden vuonna 2020/Q2

Indikaattori kuvaa vuoden 2020 toisen kvartaalin yrityskannan eli toimivien yritysten määrä suhteessa vuoden 2020 väkiluvun 1 000 asukasta kohden.

Manner-Suomen kunnista yritystiheys 1 000 asukasta kohden vuoden 2020 toisella kvartaalilla oli korkeinta:

- 1) Kustavissa (177,8)
- 2) Kittilässä (133,8)
- 3) Taivassalossa (129,6)
- 4) Enontekiössä (127,8)
- 5) Pelkosenniemellä (126,8)

Vastaavasti yritystiheys oli alhaisin Manner-Suomen kunnista:

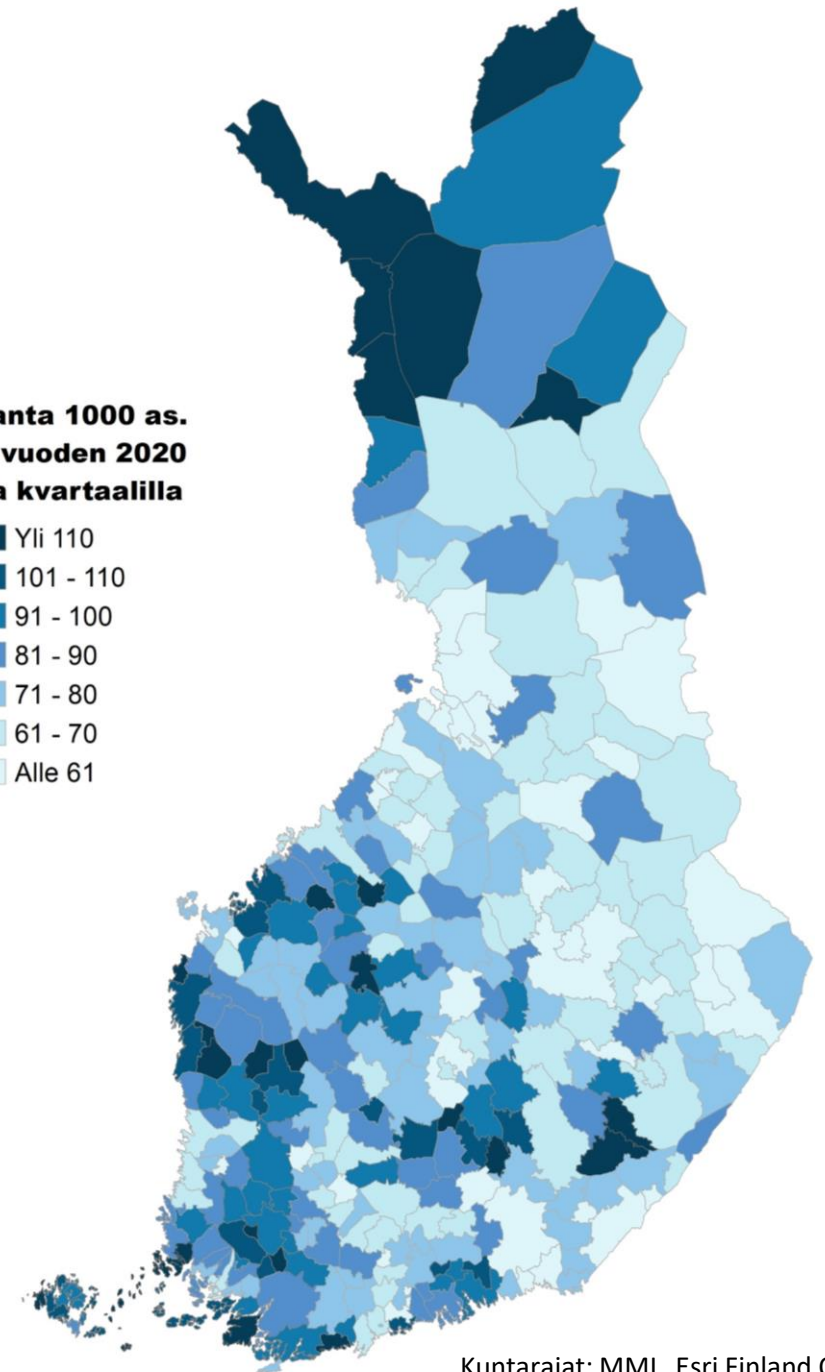
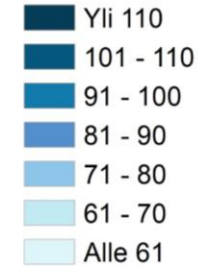
- 1) Kemissä (45,1)
- 2) Kajaanissa (46,1)
- 3) Merijärvellä (48,2)
- 4) Raahessa (49,1)
- 5) Siilinjärvellä (50,2).

Lempäälä: 70,8

Vaihteluväli: Kustavi (177,8) ja Kemi (45,1)

Mediaani: Mäntyharju (77,9)

Yrityskanta 1000 as. kohden vuoden 2020 toisella kvartaalilla

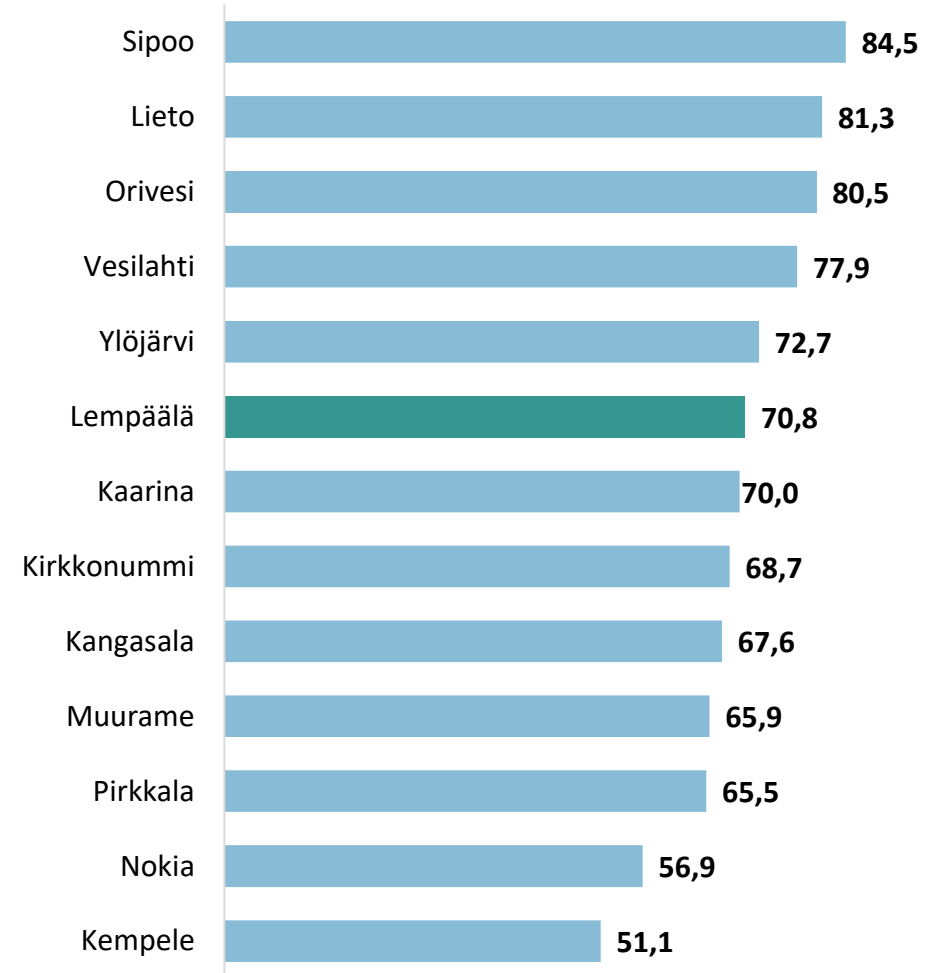
Yritystiheys 1 000 asukasta kohden vuonna 2020/Q2

Vuoden 2020 toisella kvartaalilla yritystiheys oli Lempäälässä **70,8 yritystä** tuhatta asukasta kohden. Vuonna 2018 toisella kvartaalilla yrityskanta oli Lempäälässä **65,7 yritystä** tuhatta asukasta kohden. Yrityskanta on siis hieman kasvanut.

Verrokkikuntatarkastelussa yrityskanta oli vuoden 2020 toisella kvartaalilla korkein Sipoossa (84,5) ja matalin Kempeleessä (51,1).

Yritystiheys	2018Q2	2019Q2	2020Q2	2018Q2 /1000 as.	2019Q2 /1000 as.	2020Q2 /1000 as.
Kaarina	2 259	2 336	2 427	67,5	68,8	70,0
Kangasala	2 057	2 095	2 179	64,9	65,7	67,6
Kempele	884	909	961	49,3	49,5	51,1
Kirkkonummi	2 492	2 613	2 753	63,5	66,0	68,7
Lempäälä	1 524	1 602	1 687	65,7	68,1	70,8
Lieto	1 523	1 552	1 637	76,8	77,6	81,3
Muurame	643	666	677	63,2	65,5	65,9
Nokia	1 827	1 884	1 960	54,5	55,5	56,9
Orivesi	693	708	725	75,2	77,3	80,5
Pirkkala	1 144	1 232	1 297	59,1	62,8	65,5
Sipoo	1 673	1 756	1 832	81,0	82,9	84,5
Vesilahti	309	316	340	70,3	72,6	77,9
Ylöjärvi	2 269	2 341	2 424	68,8	70,4	72,7

Yritystiheys 1 000 asukasta kohden vuoden 2020 toisella kvartaalilla

Aloittaneiden yritysten määrä 1000 as. kohden 2018-2020

Indikaattori kuvaa aloittaneiden yritysten määrän vuosina 2018-2020 vuoden 2020 väkiluvun tuhatta asukasta kohden.

Aloittaneiden yritysten määrä vuosina 2018-2020 tuhatta asukasta kohden oli korkeinta Manner-Suomen kunnista suurinta:

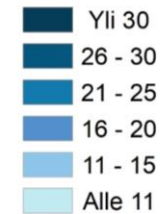
- 1) Helsingissä (33,2)
- 2) Muoniossa (30,0)
- 3) Kustavissa (28,1)
- 4) Kittilässä (27,7)
- 5) Taivassalossa (27,1)

Vastaavasti aloittaneiden yritysten määrä oli matalinta Manner-Suomen kunnista:

- 1) Pomarkussa (7,3)
- 2) Rääkkylässä (7,7)
- 3) Ristijärvellä (8,1)
- 4) Taivalkoskella (8,2)
- 5) Lappajärvellä (8,2)

Lähde: Tilastokeskus, Yritykset, Aloittaneet ja lopettaneet yritykset

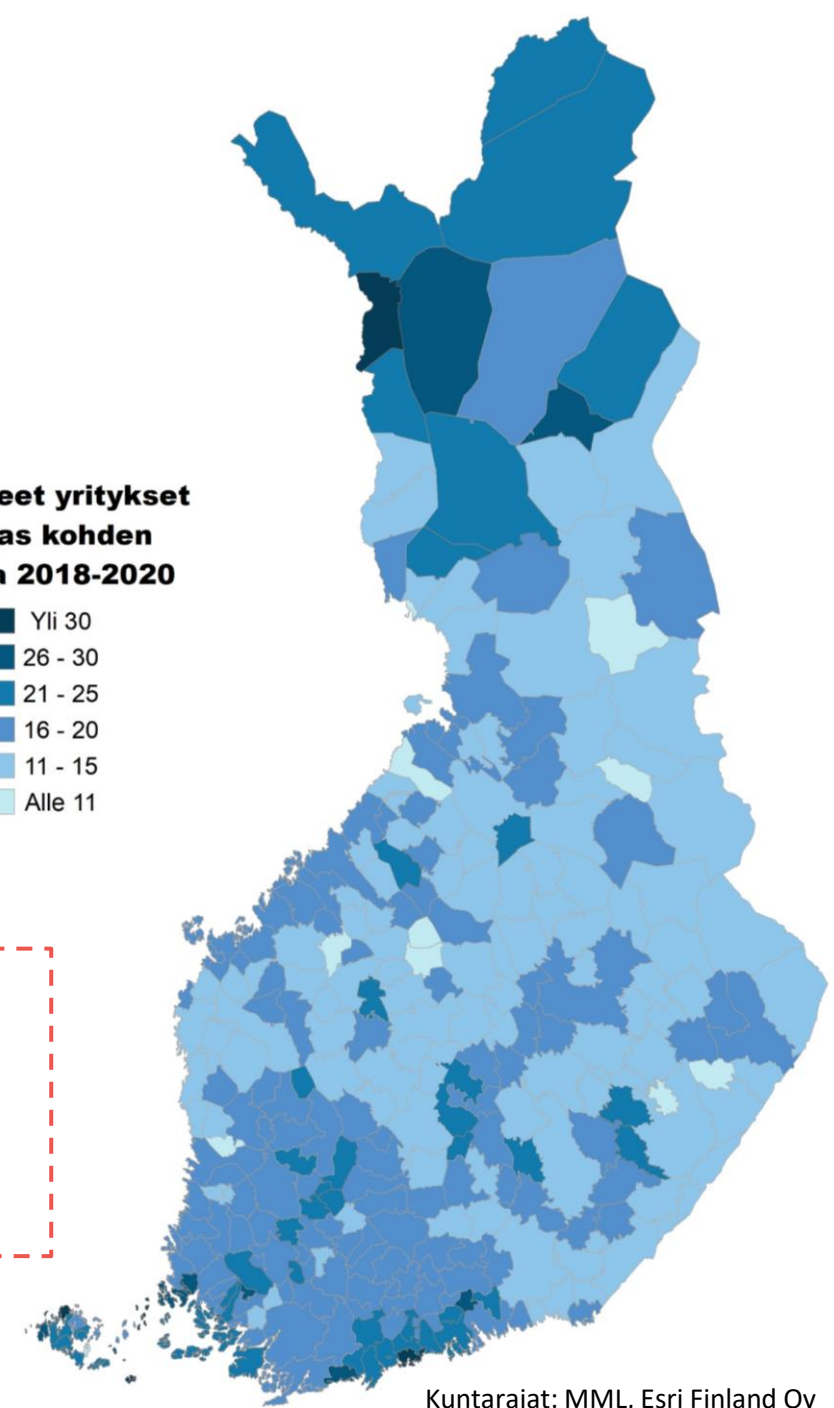
**Aloittaneet yritykset
1000 as kohden
vuosina 2018-2020**

Lempäälä: 21,5

Vaihteluväli: Helsinki (33,2) ja Pomarkku (7,3)

Mediaani: Mynämäki (16,1)

Kuntarajat: MML, Esri Finland Oy

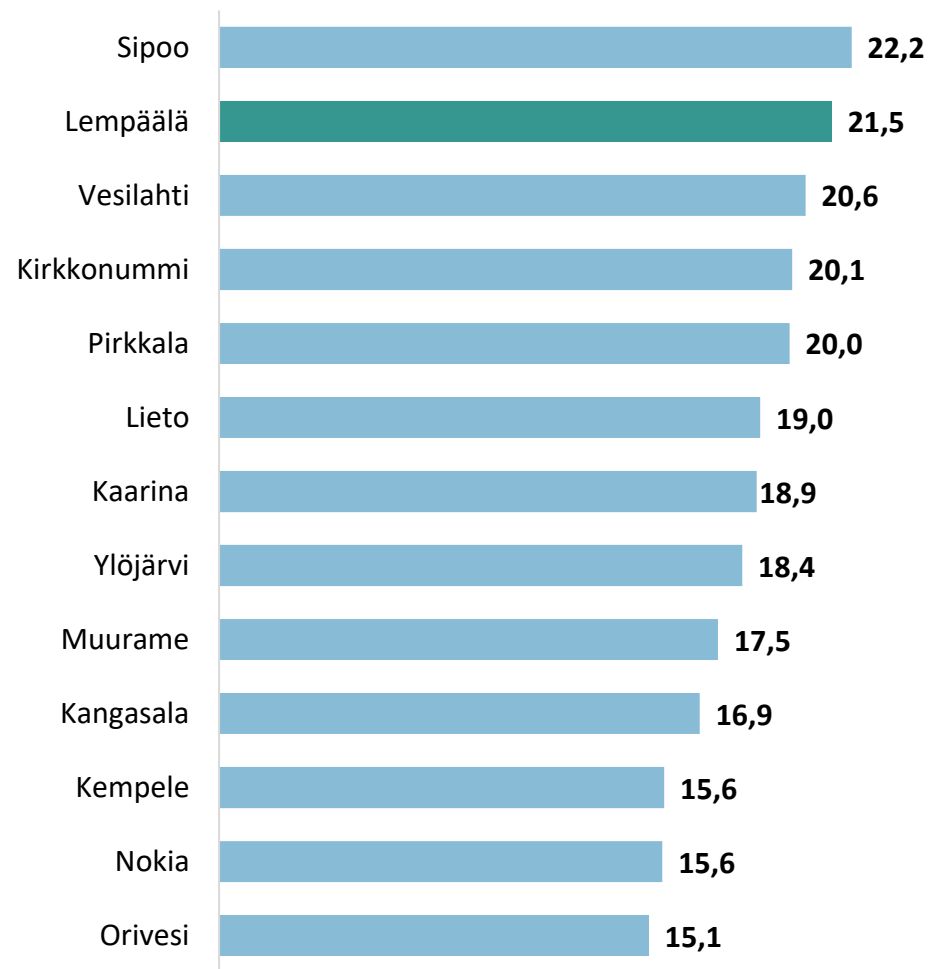
Aloittaneiden yritysten määrä 1000 as. kohden 2018-2020

Lempäälässä aloittaneiden yritysten määrä tuhatta asukasta kohden oli **21,5 yritystä** vuosina 2018-2020. Aloittaneiden yritysten absoluuttinen määrä vuosina 2018-2020 oli kunnassa **513 yritystä**.

Verrokkikuntatarkastelussa aloittaneiden yritysten määrä vuosina 2018-2020 tuhatta asukasta kohden oli suurin Sipoossa (22,2 yritystä) ja matalin Orivedellä (15,1). Verrokkikuntiin nähden Lempäälässä aloittaneiden yritysten määrä väkilukuun suhteutettuna on toiseksi korkeinta.

	Aloittaneet yritykset 2018	Aloittaneet yritykset 2019	Aloittaneet yritykset 2020	Aloittaneet yritykset yht. 2018-2020	Aloittaneet yritykset yht. 2018-2020 / 1000 as.
Kaarina	196	221	238	655	18,9
Kangasala	160	182	202	544	16,9
Kempele	96	102	96	294	15,6
Kirkkonummi	233	292	282	807	20,1
Lempäälä	148	154	211	513	21,5
Lieto	123	120	140	383	19,0
Muurame	61	57	62	180	17,5
Nokia	157	184	196	537	15,6
Orivesi	54	39	43	136	15,1
Pirkkala	124	128	145	397	20,0
Sipoo	128	177	177	482	22,2
Vesilahti	21	21	48	90	20,6
Ylöjärvi	201	194	218	613	18,4

Aloittaneiden yritysten määrä 1000 asukasta kohden vuosina 2018-2020

2c

Asumis- ja rakentamisdynamiikka

Valmistuneiden asuntojen määrä 10 000 asukasta kohden vuosina 2017-2019

Indikaattori kuvaa kaikkien valmistuneiden asuntojen yhteenlasketun lukumäärän vuosilta 2017-2019 vuoden 2019 väkiluvun 10 000 asukasta kohden.

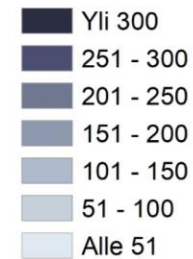
Manner-Suomen kunnista valmistuneiden asuntojen lukumäärä 10 000 asukasta kohden oli korkeinta:

- 1) Sipoossa (555,5)
- 2) Vantaalla (549,5)
- 3) Järvenpäässä (443,8)
- 4) Keravalla (439,9)
- 5) Tampereella (426,0)

Vastaavasti valmistuneiden asuntojen lukumäärä 10 000 asukasta kohden oli matalinta:

- 1) Multialla (0,0)
- 2) Rautjärvellä (3,1)
- 3) Padasjoella (3,5)
- 4) Ilomantsissa (4,1)
- 5) Miehikkälässä (5,4)

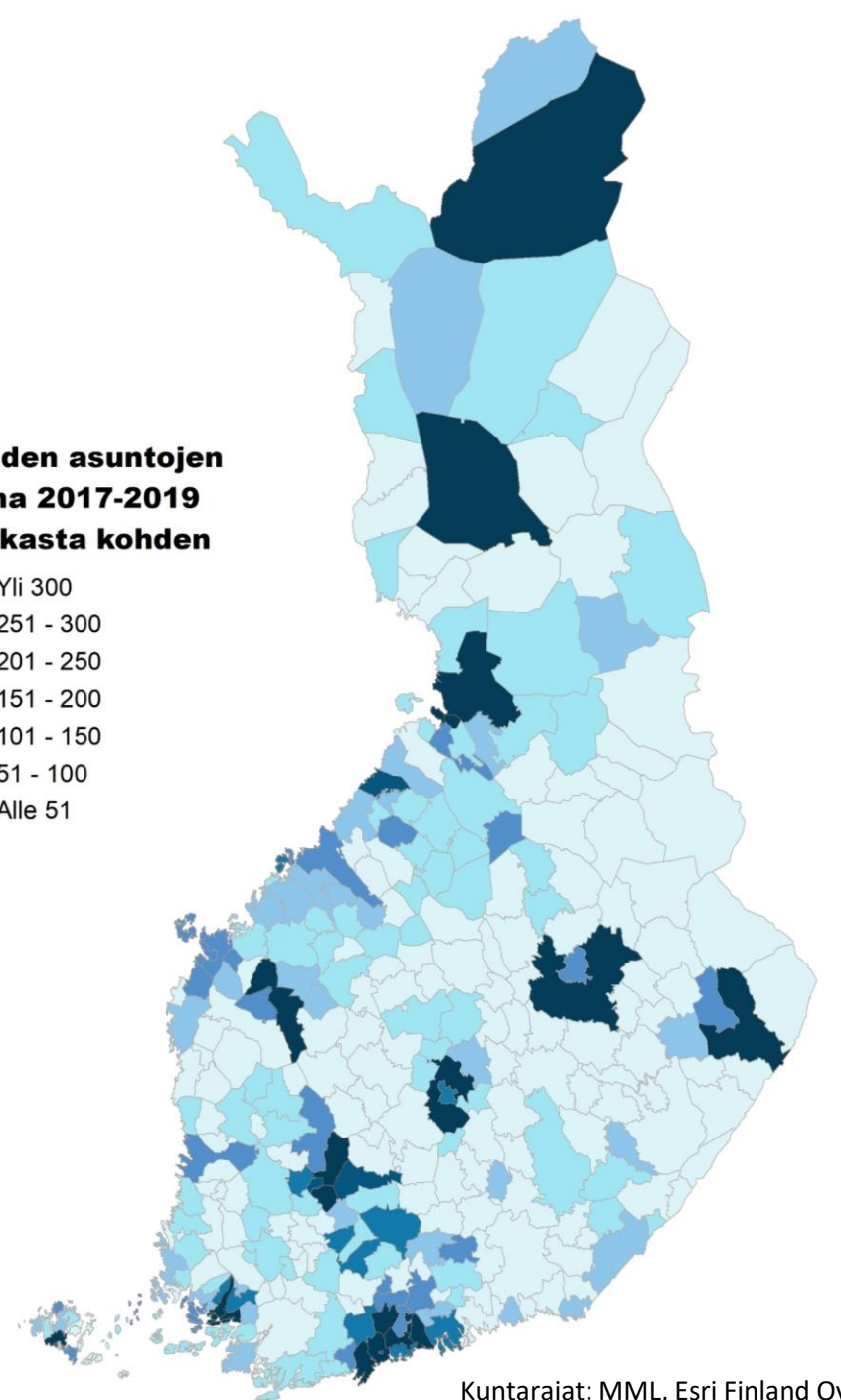
Valmistuneiden asuntojen lkm vuosina 2017-2019 10 000 asukasta kohden

Lempäälä: 355,4

Vaihteluväli: Sipoo (555,5) ja Multia (0).

Mediaani: Kinnula (55,6)

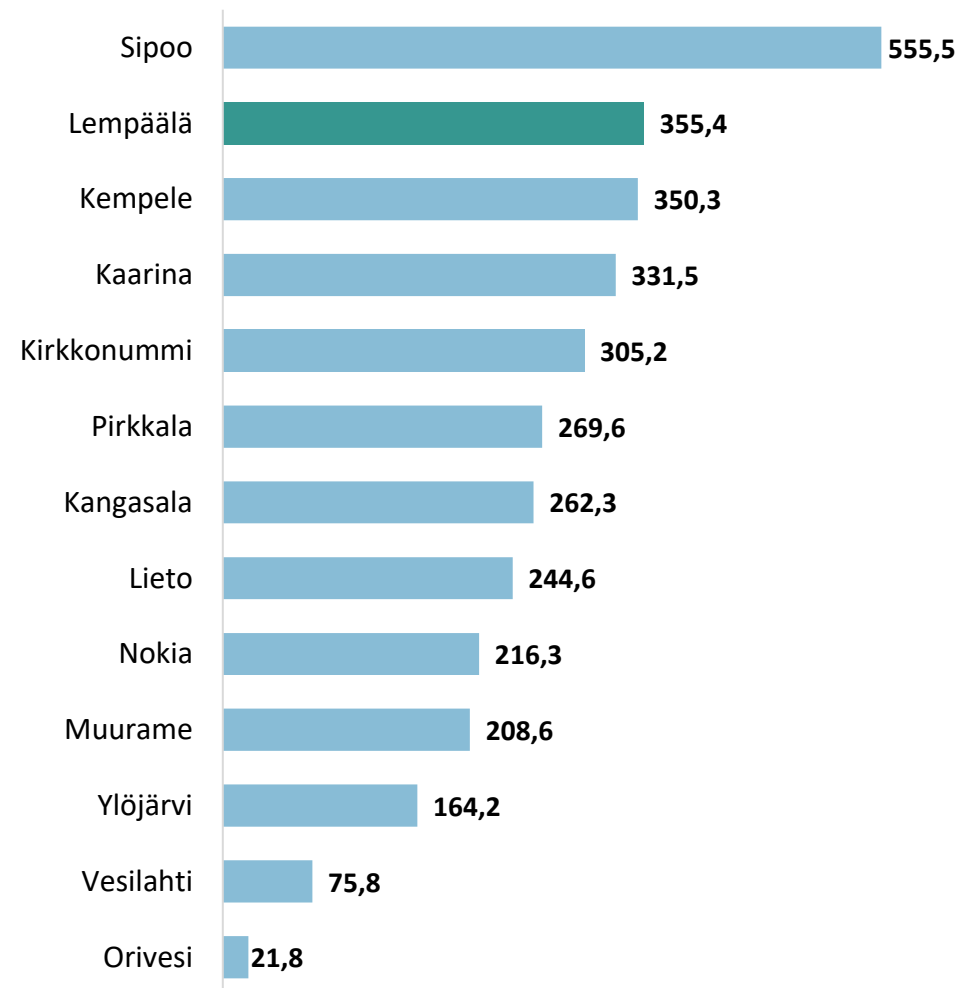
Valmistuneiden asuntojen määrä 10 000 asukasta kohden

Vuosina 2017-2019 valmistuneiden asuntojen lukumäärä oli Lempäälässä yhteensä **355,4** asuntoa 10 000 asukasta kohden. Absoluuttinen valmistuneiden asuntojen lukumäärä oli kyseisinä vuosina Lempäälässä **836 asuntoa**.

Verrokkikuntatarkastelussa valmistuneiden asuntojen lukumäärä 10 000 asukasta kohden oli korkein Sipoossa (555,5) ja matalin Orivedellä (21,8). Verrokkikuntiin nähden Lempäälässä valmistui toiseksi eniten asuntoja väkilukuun suhteutettuna.

Valmistuneet asunnot	2015	2016	2017	2018	2019	Yhteensä 2017-2019	Asunnot 2017-2019/10 000 as.
Kaarina	79	118	297	403	425	1 125	331,5
Kangasala	158	420	252	286	298	836	262,3
Kempele	107	142	187	221	235	643	350,3
Kirkkonummi	493	318	287	484	437	1 208	305,2
Lempäälä	85	167	173	328	335	836	355,4
Lieto	58	106	188	101	200	489	244,6
Muurame	53	107	73	53	86	212	208,6
Nokia	168	153	180	296	258	734	216,3
Orivesi	28	10	7	7	6	20	21,8
Pirkkala	146	159	178	186	165	529	269,6
Sipoo	296	372	177	403	596	1 176	555,5
Vesilahti	9	10	8	12	13	33	75,8
Ylöjärvi	177	149	167	152	227	546	164,2

Valmistuneiden asuntojen määrä 10 000 asukasta kohden vuosina 2017-2019

Vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen keskiarvo vuosina 2018-2020

Indikaattori kuvaa vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen keskiarvon vuosilta 2018-2020.

Manner-Suomen kunnista vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen keskiarvo oli korkeinta:

- 1) Helsingissä (4340 €/m²)
- 2) Kauniaisissa (3895 €/m²)
- 3) Espoossa (3543 €/m²)
- 4) Vantaa (2687 €/m²)
- 5) Tampereella (2517 €/m²)

Vastaavasti vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen keskiarvo oli matalinta:

- 1) Heinävedellä (336 €/m²)
- 2) Valtimossa (340 €/m²)
- 3) Posiolla (432 €/m²)
- 4) Puolangalla (450 €/m²)
- 5) Rautjärvellä (476 €/m²).

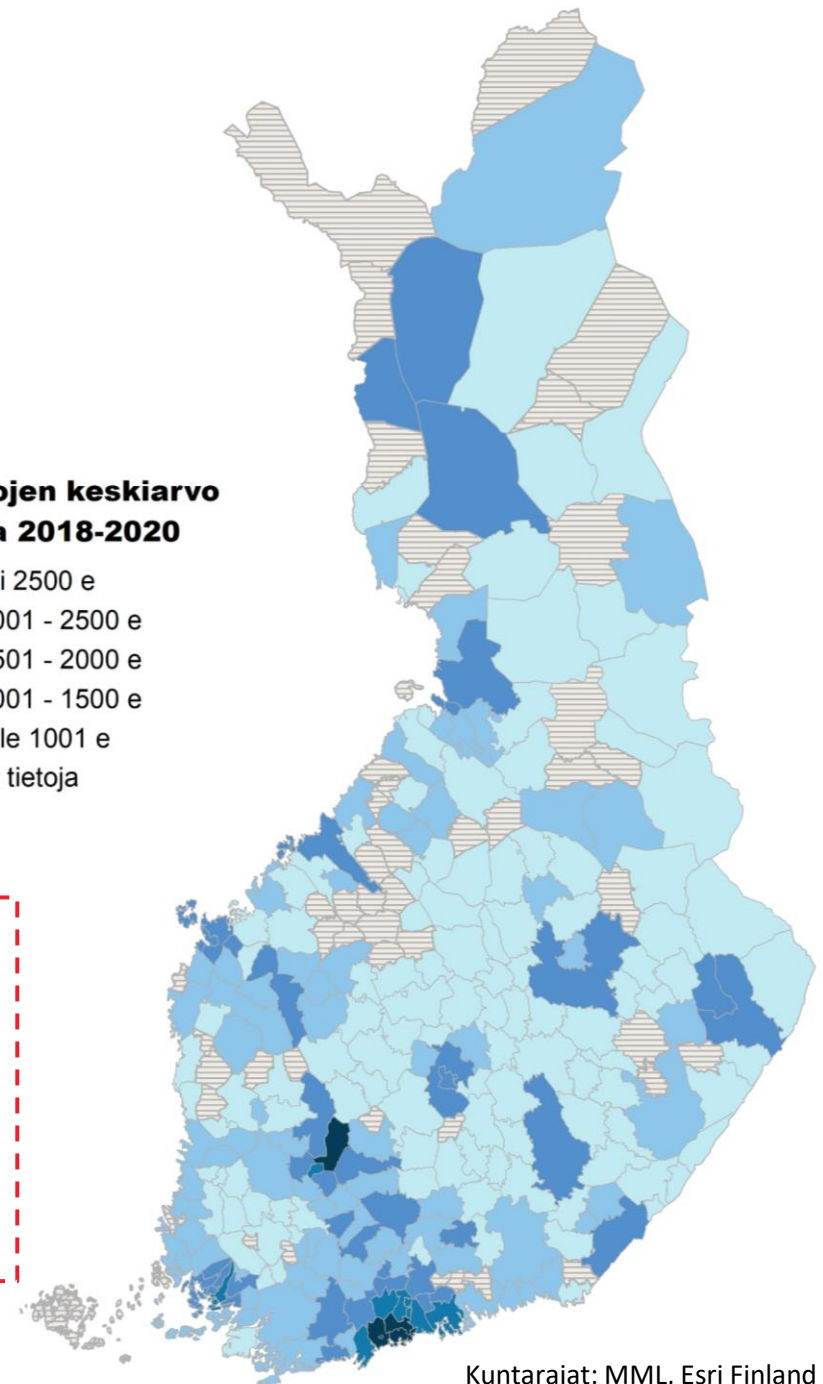
**Neliöhintojen keskiarvo
vuosina 2018-2020**

Lempäälä: 1 931,3 €/m²

Vaihteluväli: Helsinki (4323 €/m²) ja Heinävesi (336 €/m²)

Mediaani: 1043,9 €/m², joka on Kuortaneen (1049,5) ja Forssan (1038,3) välissä.

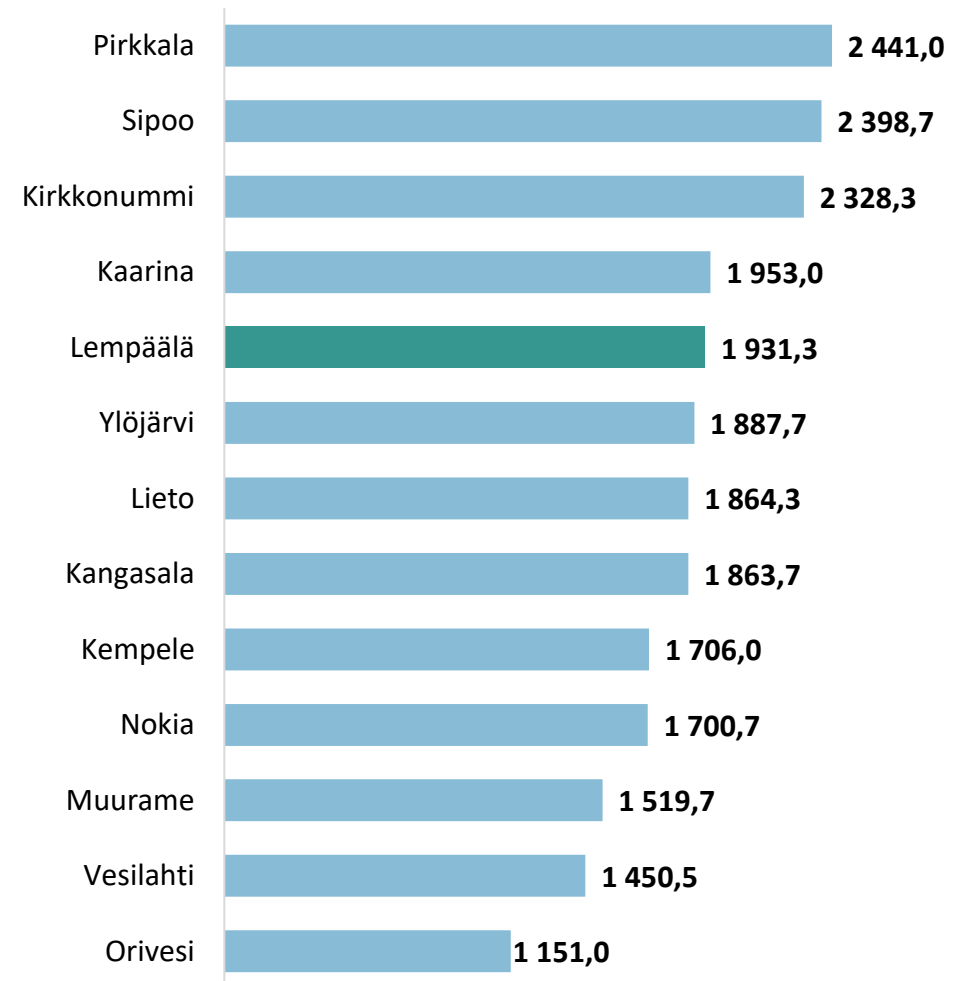

Vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen keskiarvo

Vuosina 2018-2020 vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen keskiarvo oli Lempäälässä **1931,3 €/m²**. Verrokkikuntiin nähden Lempäälä sijoittuu vanhojen osakeasuntojen neliöhinnoissa hieman keskitasoa korkeammalle. Korkeimmat vanhojen osakeasuntojen neliöhinnat olivat vuosina 2018-2019 Pirkkalassa (2441 €/m²) ja matalimmat Orivedellä (1 151 €/m²).

Neliöhinnat €/m ²	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Neliöhintojen ka 2018-2020
Kaarina	1860	1865	1839	1924	1943	1992	1953,0
Kangasala	1844	1784	1824	1831	1858	1902	1863,7
Kempele	1649	1591	1695	1616	1714	1788	1706,0
Kirkkonummi	2304	2274	2335	2366	2321	2298	2328,3
Lempäälä	1931	1866	1891	1899	1912	1983	1931,3
Lieto	1610	1792	1758	1784	1875	1934	1864,3
Muurame	1458	1752	1633	1535	1498	1526	1519,7
Nokia	1718	1701	1679	1673	1698	1731	1700,7
Orivesi	1166	1215	1200	1183	1239	1031	1151,0
Pirkkala	2121	2246	2198	2430	2419	2474	2441,0
Sipoo	2273	2313	2310	2465	2214	2517	2398,7
Vesilahti	1430	1363	1335		1430	1471	1450,5
Ylöjärvi	1846	1881	1886	1823	1906	1934	1887,7

Vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen keskiarvo vuosina 2018-2020

Vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen muutos% vuosina 2016-2020

Indikaattori kuvaa vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen muutosprosentin vuosina 2016-2020.

Vuosina 2016-2020 vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen muutos-% on ollut:

positiivista **64** kunnassa,
negatiivista **156** kunnassa.

Manner-Suomen kunnista vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen muutos-% on ollut korkein 1) Inarissa, 2) Taivalsalossa, 3) Laukaalla, 4) Ilmajoella ja 5) Kolarissa.

Negatiivisinta vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen muutos-% on ollut 1) Valtimossa, 2) Parikkalassa, 3) Tohmajärvellä, 4) Juuassa ja 5) Hirvensalmella.

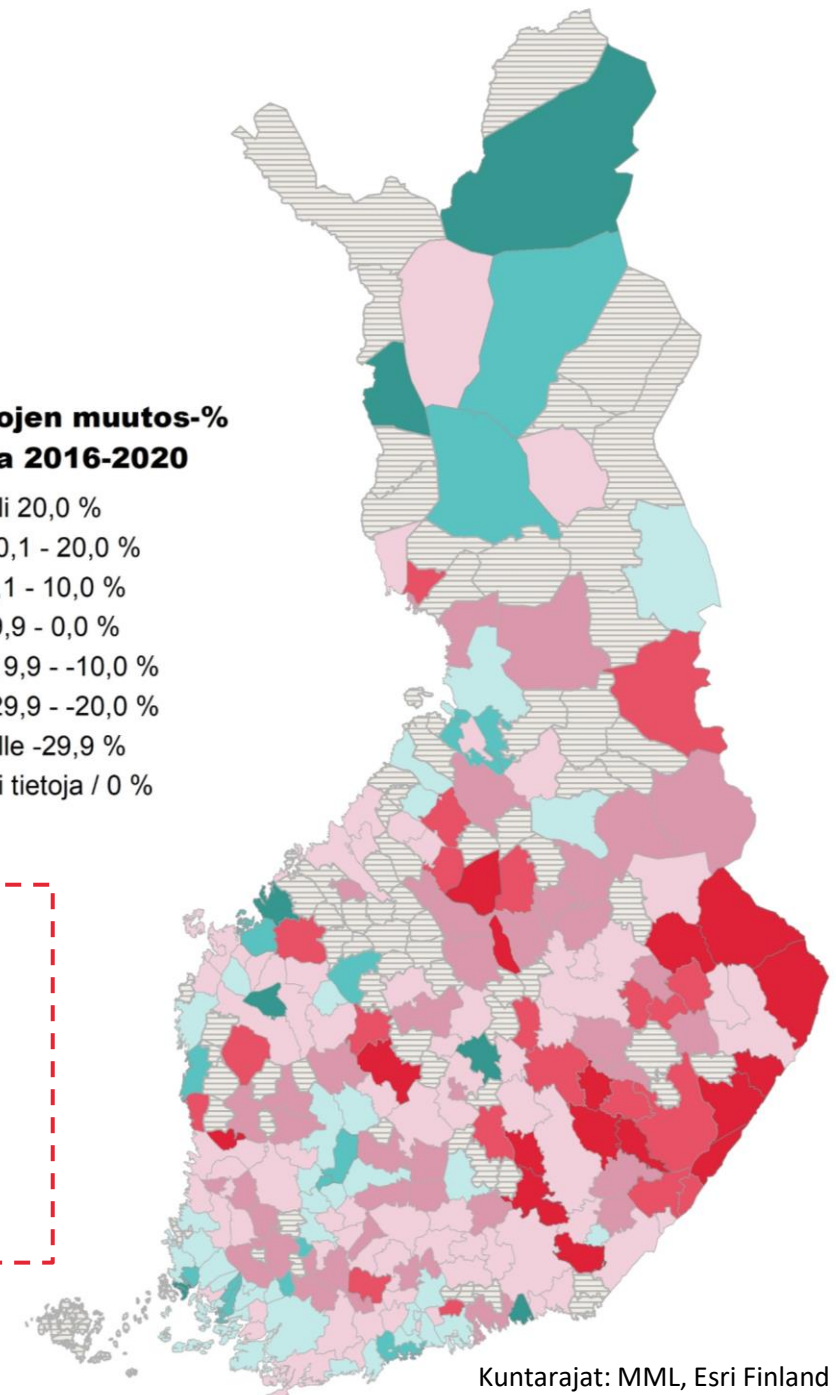
Neliöhintojen muutos-% vuosina 2016-2020

Lempäälä: 6,3 %

Vaihteluväli: Inari (48,3 %) ja
Valtimo (-48,2 %)

Mediaani: -6,73 %, joka on
Siuntion ja Kontiolahden välissä.

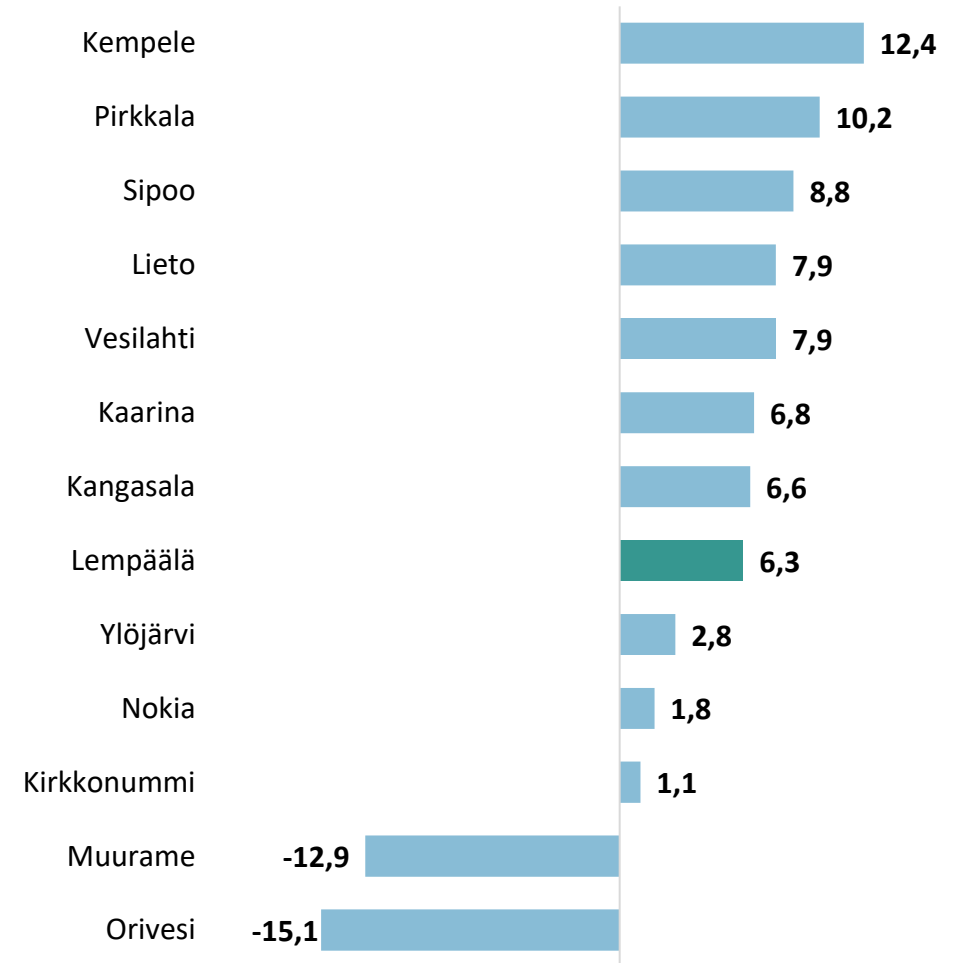

Vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen muutos%

Vuosina 2016-2020 vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen muutosprosentti oli Lempäälässä **6,3 %**. Osakeasuntojen hinnat ovat siis hieman nousseet vuodesta 2016. Verrokkikuntatarkastelussa neliöhintojen muutos oli negatiivista Muuramalla ja Nokialla. Korkeinta vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen muutos oli verrokkikunnista Kempeleessä (12,4 %).

Neliöhinnat €/m ²	2016	2017	2018	2019	2020	Neliöhintojen muutos-% vuosina 2015-2019
Kaarina	1865	1839	1924	1943	1992	6,8
Kangasala	1784	1824	1831	1858	1902	6,6
Kempele	1591	1695	1616	1714	1788	12,4
Kirkkonummi	2274	2335	2366	2321	2298	1,1
Lempäälä	1866	1891	1899	1912	1983	6,3
Lieto	1792	1758	1784	1875	1934	7,9
Muurame	1752	1633	1535	1498	1526	-12,9
Nokia	1701	1679	1673	1698	1731	1,8
Orivesi	1215	1200	1183	1239	1031	-15,1
Pirkkala	2246	2198	2430	2419	2474	10,2
Sipoo	2313	2310	2465	2214	2517	8,8
Vesilahti	1363	1335	...	1430	1471	7,9
Ylöjärvi	1881	1886	1823	1906	1934	2,8

Vanhojen osakeasuntojen neliöhintojen muutos vuosina 2016-2020 (%)

Vanhojen osakeasuntojen kauppojen lukumäärä 10 000 as. kohden 2017-2019

Indikaattori kertoo vanhojen osakeasuntojen tehtyjen kauppojen lukumäärän yhteensä vuosina 2017-2019 vuoden 2019 väkiluvun 10 000 asukasta kohden

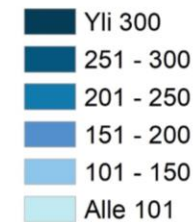
Manner-Suomen kunnista vanhojen osakeasuntojen kauppojen lukumäärä oli vuosina 2017-2019 korkeinta:

- 1) Turussa (555,4)
- 2) Tampereella (516,7)
- 3) Helsingissä (515,2)
- 4) Raisiossa (498,8)
- 5) Pirkkalassa.

Vastaavasti kauppojen lukumäärä oli matalinta:

- 1) Hailuodossa (0,0)
- 2) Evijärvellä (8,2)
- 3) Lestijärvellä (13,9)
- 4) Utsjoella (16,5)
- 5) Vetelissä (19,3)

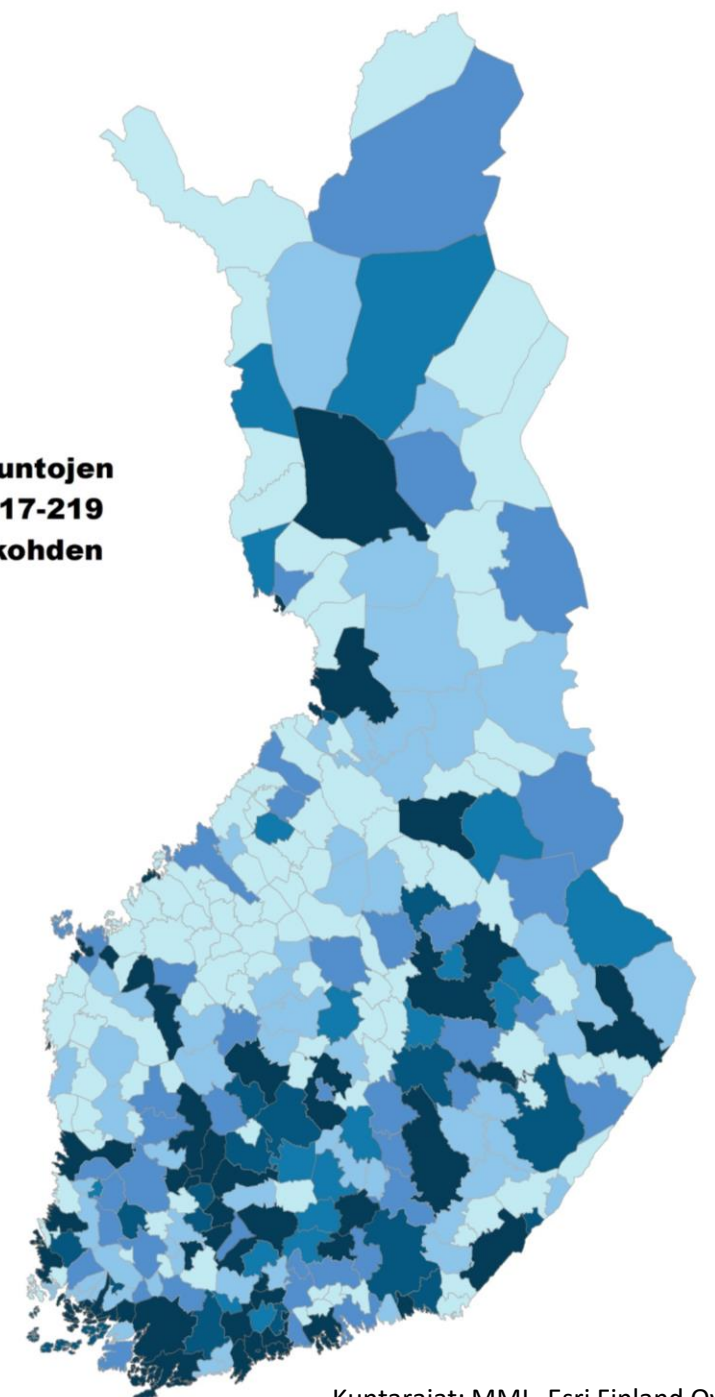
Vanhojen osakeasuntojen kauppojen lkm 2017-2019 10 000 asukasta kohden

Lempäälä: 257,6

Vaihteluväli: Turku (555,4) ja Hailuoto (0,0).

Mediaani: Rusko (132,8).

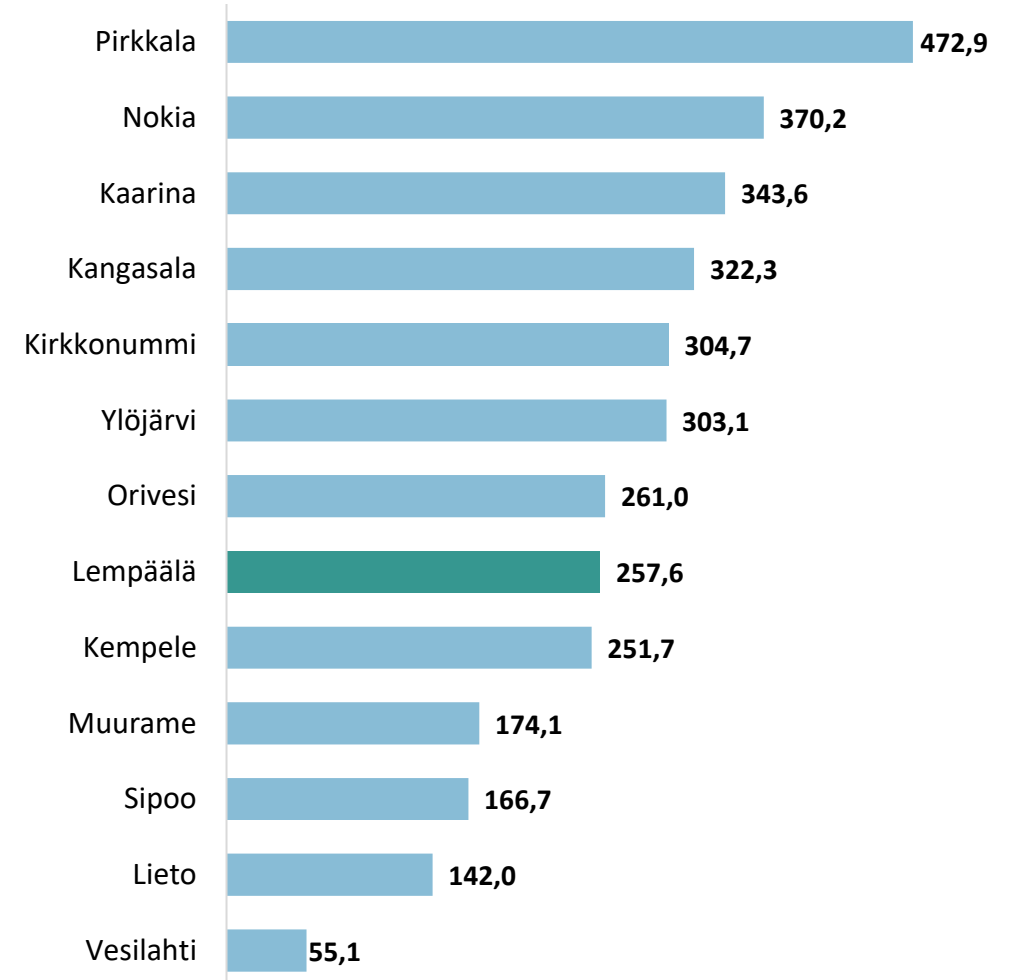

Vanhojen osakeasuntojen kauppojen lkm 10 000 as. kohden 2017-2019

Vuosina 2017-2019 Lempäälässä tehtiin yhteensä **606 vanhojen osakeasuntojen kauppaa**. Suhteutettuna 10 000 asukkaaseen, oli kauppojen lukumäärä Lempäälässä **257,6 kauppaa**. Verrokkikuntatarkastelussa Lempäälä sijoittuu kauppojen lukumäärän osalta hieman keskitason alapuolelle. Eniten kauppoja 10 000 asukasta kohden tehtiin Pirkkalassa (472,9) ja vähiten Vesilahdella (55,1).

Kauppojen lkm	2015	2016	2017	2018	2019	Kaupat yht. 2017-2019	Kaupat 2017-2019/10 000 as.
Kaarina	342	375	402	374	390	1 166	343,6
Kangasala	325	358	362	347	318	1 027	322,3
Kempele	155	141	183	129	150	462	251,7
Kirkkonummi	401	420	398	389	419	1 206	304,7
Lempäälä	174	205	206	179	221	606	257,6
Lieto	91	105	100	93	91	284	142,0
Muurame	60	65	53	64	60	177	174,1
Nokia	435	413	409	409	438	1 256	370,2
Orivesi	69	77	78	91	70	239	261,0
Pirkkala	406	256	301	256	371	928	472,9
Sipoo	130	84	105	102	146	353	166,7
Vesilahti	19	6	11	4	9	24	55,1
Ylöjärvi	297	311	345	306	357	1 008	303,1

Vanhojen osakeasuntojen kauppojen lukumäärä 10 000 asukasta kohden 2017-2019

2d

Talous- ja tulodynamiikka

Verotulot asukasta kohden vuonna 2019

Indikaattori kertoo kunnan tuloslaskelman verotulot yhteensä jaettuna tilinpäätösvouden asukasmäärällä. Verotulot sisältävät kunnan tuloveron, osuuden yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveron seko muut verotulot.

Manner-Suomen kunnista verotulot asukasta kohden olivat vuonna 2019 korkeimmat:

- 1) Kauniaisissa (6838,1 e/as.),
- 2) Eurajoella (5537,1 e/as),
- 3) Pelkosenniellä (5525 e/as),
- 4) Helsingissä (5343,4 e/as) sekä
- 5) Espoossa (5250,3 e/as).

Matalimmat verotulot olivat Manner-Suomen kunnista vuonna 2019:

- 1) Merijärvellä (2439,9 e/as),
- 2) Ranualla (2583,1 e/as),
- 3) Perhossa (2727,8 e/as),
- 4) Rääkkylässä (2728,1 e/as) sekä
- 5) Kinnulassa (2738,9 e/as).

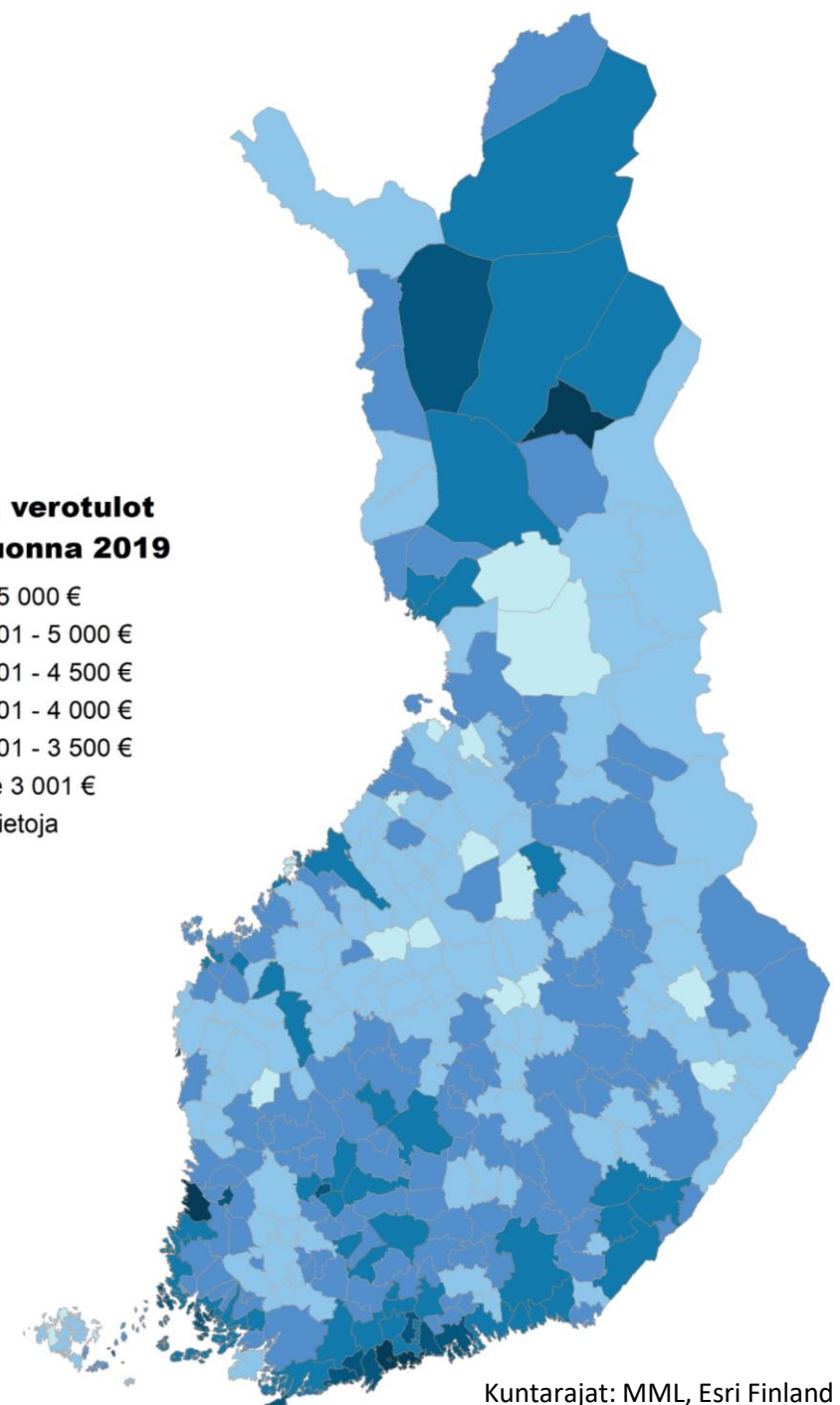
Kunnan verotulot €/ as. vuonna 2019

Lempäälä: 4 131,2 €/as.

Vaihteluväli: Kauniainen (6838,1 e/as.) ja Merijärvi (2439,9 e/as.)

Mediaani: 3593,2 e/as. Mediaani on Forssan (3591,9 e/as.) ja Mäntyharjun välissä (3594,5 e/as.).

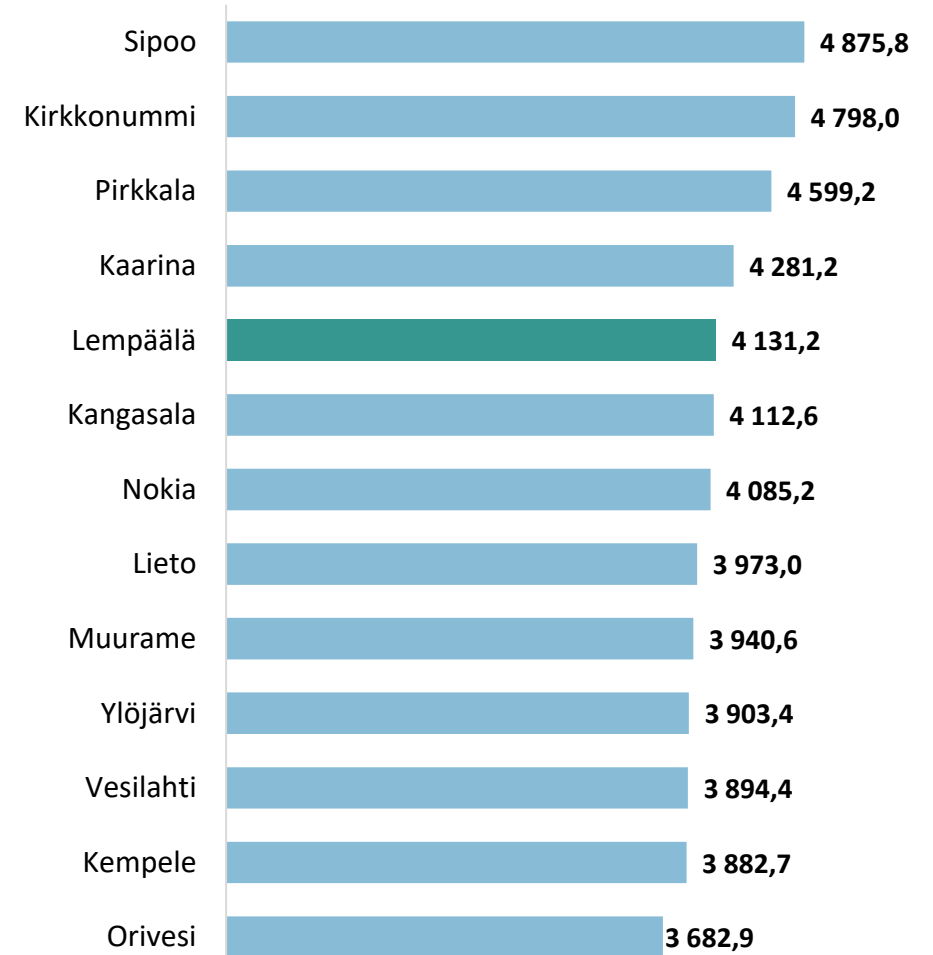
Verotulot asukasta kohden vuonna 2019

Vuonna 2019 Lempäälässä verotulot olivat **4 131 euroa asukasta kohden**. Vuosina 2015-2019 verotulot kasvoivat Lempäälässä **5,1 prosenttia**.

Verrokkikuntiin nähden Lempäälä sijoittuu verotulojen suhteen hieman keskivälin yläpuolelle. Korkeimmat verotulot asukasta kohden vuonna 2019 olivat verrokkikunnista Sipoossa ja matalimmat Orivedellä. Eniten verotulot asukasta kohden ovat kasvaneet vuosina 2015-2019 Vesilahdella, missä kasvu on 9,1 prosenttia.

Verotulot as. kohden	2015	2016	2017	2018	2019	Verotulojen muutos-% vuosina 2015-2019
Kaarina	3983,4	4185,3	4147,1	4164,8	4281,2	7,5 %
Kangasala	3973,6	4006,4	4095,2	3957,9	4112,6	3,5 %
Kempele	3727	3795,6	3834,8	3831,1	3882,7	4,2 %
Kirkkonummi	4618,3	4733,8	4843,5	4822,7	4798	3,9 %
Lempäälä	3929,2	4086,7	4116	3962,3	4131,2	5,1 %
Lieto	3769,4	3881,1	3876	3788,3	3973	5,4 %
Muurame	3762,4	3791,2	3828,4	3874,5	3940,6	4,7 %
Nokia	3756,8	3812	3903,6	4053,1	4085,2	8,7 %
Orivesi	3561,2	3639,9	3636,9	3575,2	3682,9	3,4 %
Pirkkala	4299,5	4425,7	4441,9	4443,8	4599,2	7,0 %
Sipoo	4495,1	4653	4770,3	4787,9	4875,8	8,5 %
Vesilahti	3570,7	3706,6	3758,3	3695,2	3894,4	9,1 %
Ylöjärvi	3675,1	3798,4	3838,2	3800,7	3903,4	6,2 %

Verotulot asukasta kohden vuonna 2019

Kuntakonsernin lainakanta €/as. vuonna 2019

Indikaattori kertoo konsernin lainakannan asukasta kohden vuonna 2019. Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakanta on: vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) konsernin taseesta.

Manner-Suomen kuntakonserneista lainakanta oli korkeinta asukasta kohden vuonna 2019:

- 1) Kajaanissa (16 322 €/as.)
- 2) Espoossa (13 125 €/as.)
- 3) Kyyjärvellä (12 940 €/as.)
- 4) Halsuassa (12 808 €/as.)
- 5) Reisjärvellä (12 155 €/as.)

Matalinta lainakanta oli kuntakonserneista vuonna 2019:

- 1) Koski TI:ssä (590 €/as.)
- 2) Enonkoskella (591 €/as.)
- 3) Parikkalassa (869 €/as.)
- 4) Myrskylässä (1 143 €/as.)
- 5) Polvijärvellä (1 165 €/as.)

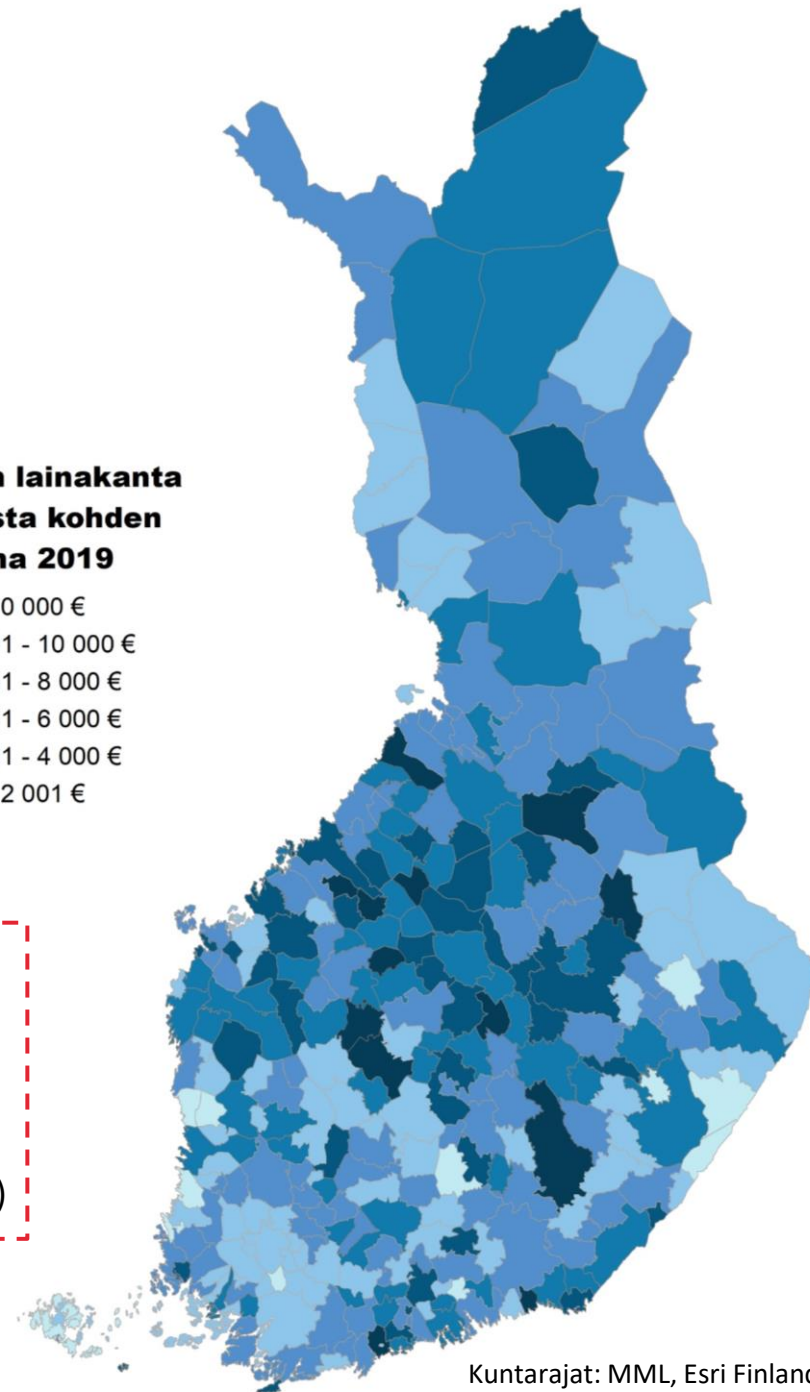
Konsernin lainakanta €/asukasta kohden vuonna 2019

Lempäälä: 6 563,7 €/as.

Vaihteluväli: Kajaani (16 322 €/as.)
ja Koski TI (590,1 €/as.)

Mediaani: Hankasalmi (5201,2 €/as.)

Kuntakonsernin lainakanta €/as. vuonna 2019

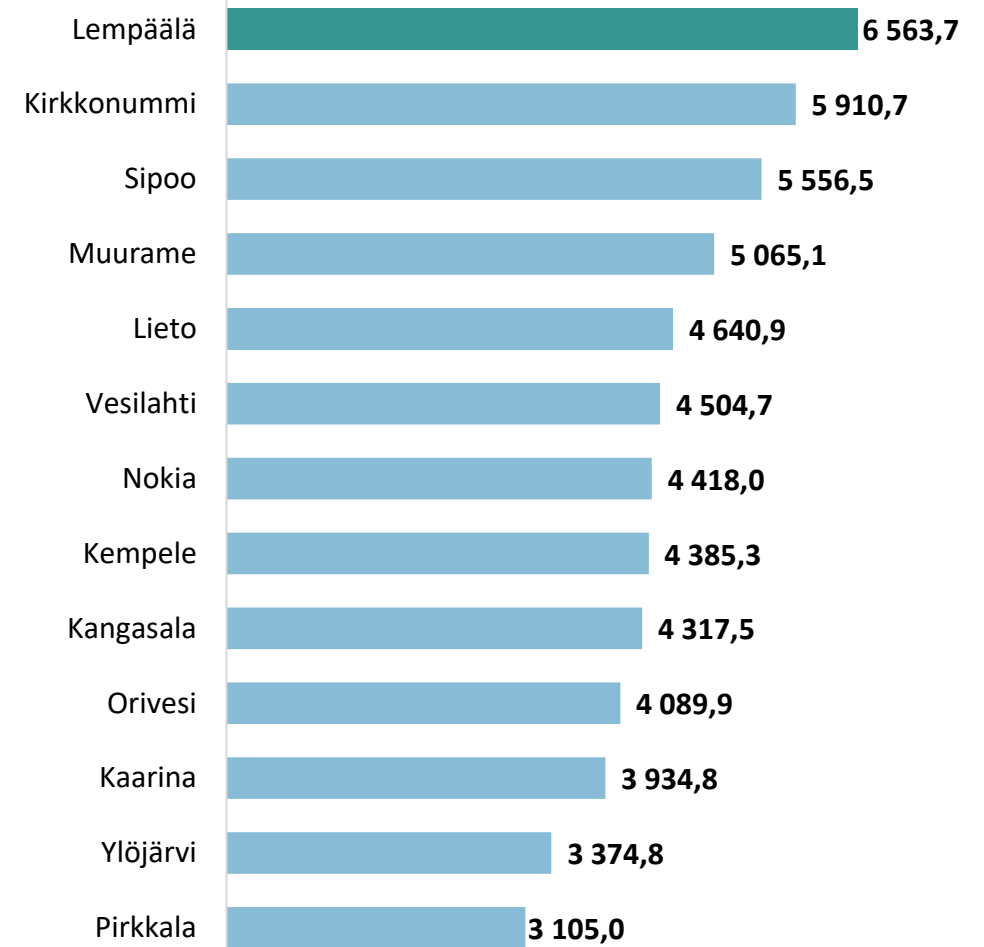
Lempäälän konsernin lainakanta vuonna 2019 oli yhteensä **6 534 euroa asukasta kohden**. Kunnan lainakanta asukasta kohden oli **3 691 euroa**.

Verrokkeihin nähden Lempäälän lainakanta on kaikkein korkein. Matalin lainakanta verrokeista oli Pirkkalassa (3105 €/as.)

Kunta 2019 (€/as.) Konserni 2019 (€/as.)

Kaarina	2498,5	3934,8
Kangasala	2160,2	4317,5
Kempele	3558,5	4385,3
Kirkkonummi	4240,1	5910,7
Lempäälä	3691,2	6563,7
Lieto	3690,7	4640,9
Muurame	2124,2	5065,1
Nokia	2699,8	4418,0
Orivesi	2496,5	4089,9
Pirkkala	2791,4	3105,0
Sipoo	4994,3	5556,5
Vesilahti	3921,9	4504,7
Ylöjärvi	2566,6	3374,8

Kuntakonsernin lainakanta €/as. vuonna 2019

Kuntakonsernin yli- tai alijäämä €/as. vuonna 2019

Indikaattori kertoo kuntakonsernin kertyneen yli- ja alijäämän asukasta kohden vuonna 2019.

Manner-Suomen kuntakonserneista tilikausi oli ylijäämäinen 250 kunnassa vuonna 2019. Korkein kertynyt ylijäämä oli

- 1) Helsingissä (8 755 €/as.)
- 2) Kittilässä (8 179 €/as.)
- 3) Eurajoella (7 917 €/as.)
- 4) Hailuodossa (6 688 €/as.)
- 5) Kannonkoskella (6 398 €/as.)

Tilikausi oli vastaavasti alijäämäinen 61 kunnassa vuonna 2019.

Korkeinta alijäämä oli:

- 1) Kyyjärvellä (-3 188 €/as.)
- 2) Konnevedellä (-1 630 €/as.)
- 3) Teuvassa (-1559 €/as.)
- 4) Mynämäellä (-1 500 €/as.)
- 5) Vehmaalla (-1 383 €/as.)

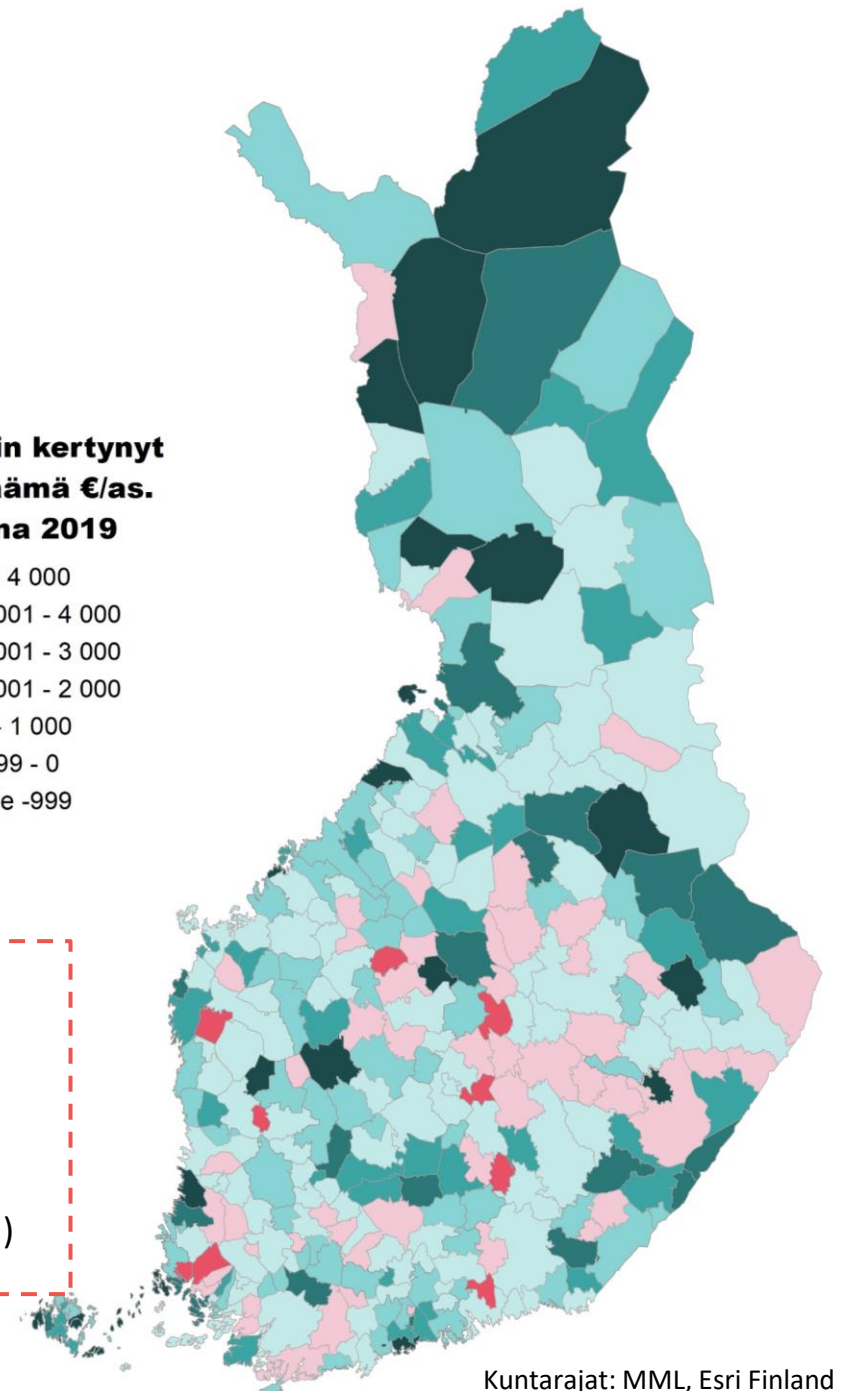
Konsernin kertynyt yli-/alijäämä €/as. vuonna 2019

Lempäälä: 583,2 €/as.

Vaihteluväli: Helsinki (8 755 €/as.) ja Kyyjärvi (-3 188 €/as.)

Mediaani: Kemijärvi (940 €/as.)

Kuntakonsernin yli- tai alijäämä €/as. vuonna 2019

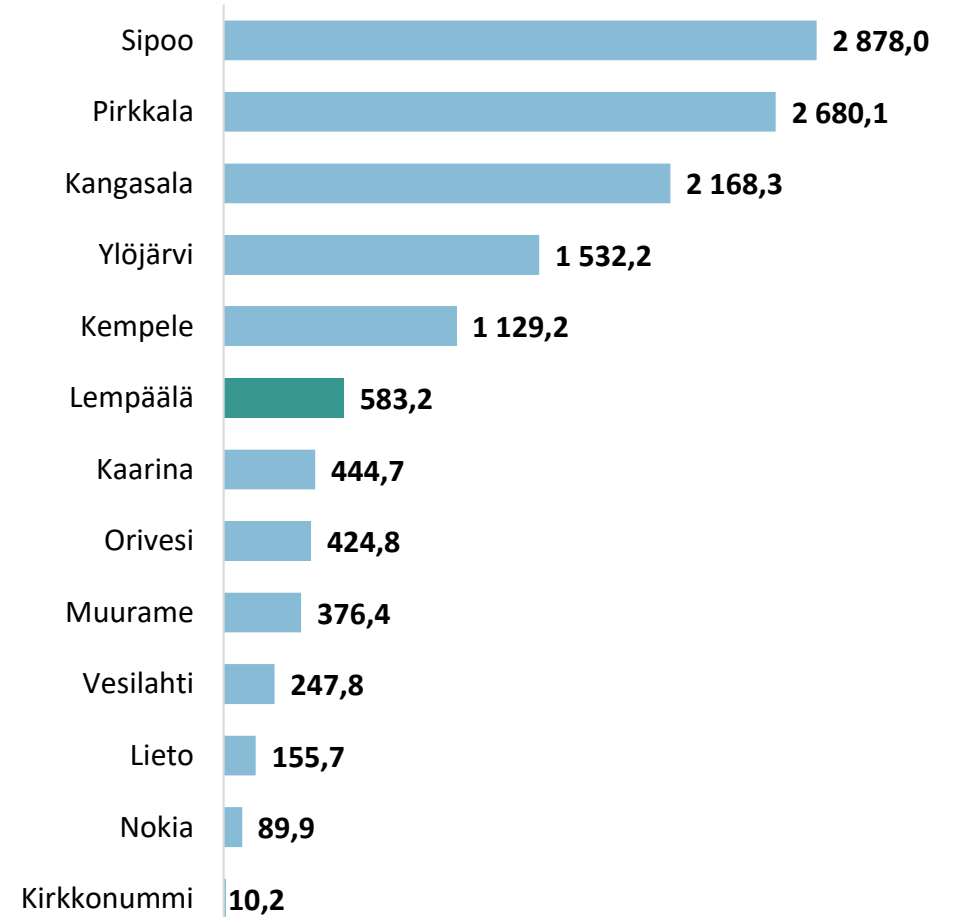
Vuonna 2019 Lempäälän kuntakonsernin kertynyt ylijäämä oli **583 euroa asukasta kohden**. Kunnan ylijäämä oli 868 euroa asukasta kohden.

Verrokkikunnista kertynyt ylijäämä oli korkein Sipoossa (2 878 €/as.) ja matalin Kirkkonummella (10,2 €/as.).

Kunta 2019 Konserni 2019

Kaarina	519,2	445
Kangasala	1685,9	2168
Kempele	556,9	1129
Kirkkonummi	60,7	10
Lempäälä	867,6	583
Lieto	77,0	156
Muurame	793,5	376
Nokia	-4,3	90
Orivesi	436,7	425
Pirkkala	2218,1	2680
Sipoo	805,7	2878
Vesilahti	153,6	248
Ylöjärvi	1374,0	1532

Kuntakonsernin yli- tai alijäämä €/as. vuonna 2019

Kunnan tuloveroprosentti vuonna 2020

Indikaattori kertoo kunnan tuloveroprosentin (veroäyrin hinnan) vuonna 2020.

Manner-Suomen kunnista tuloveroprosentti oli vuonna 2020 korkein: Halsuassa (23,5 %) ja Savonlinnassa (22,75 %). Näiden jälkeen tuloveroprosentti oli 22,5 % Haapajärvellä, Honkajoella, Jämijärvellä, Kyyjärvellä, Reisjärvellä, Teuvassa sekä Vetelissä.

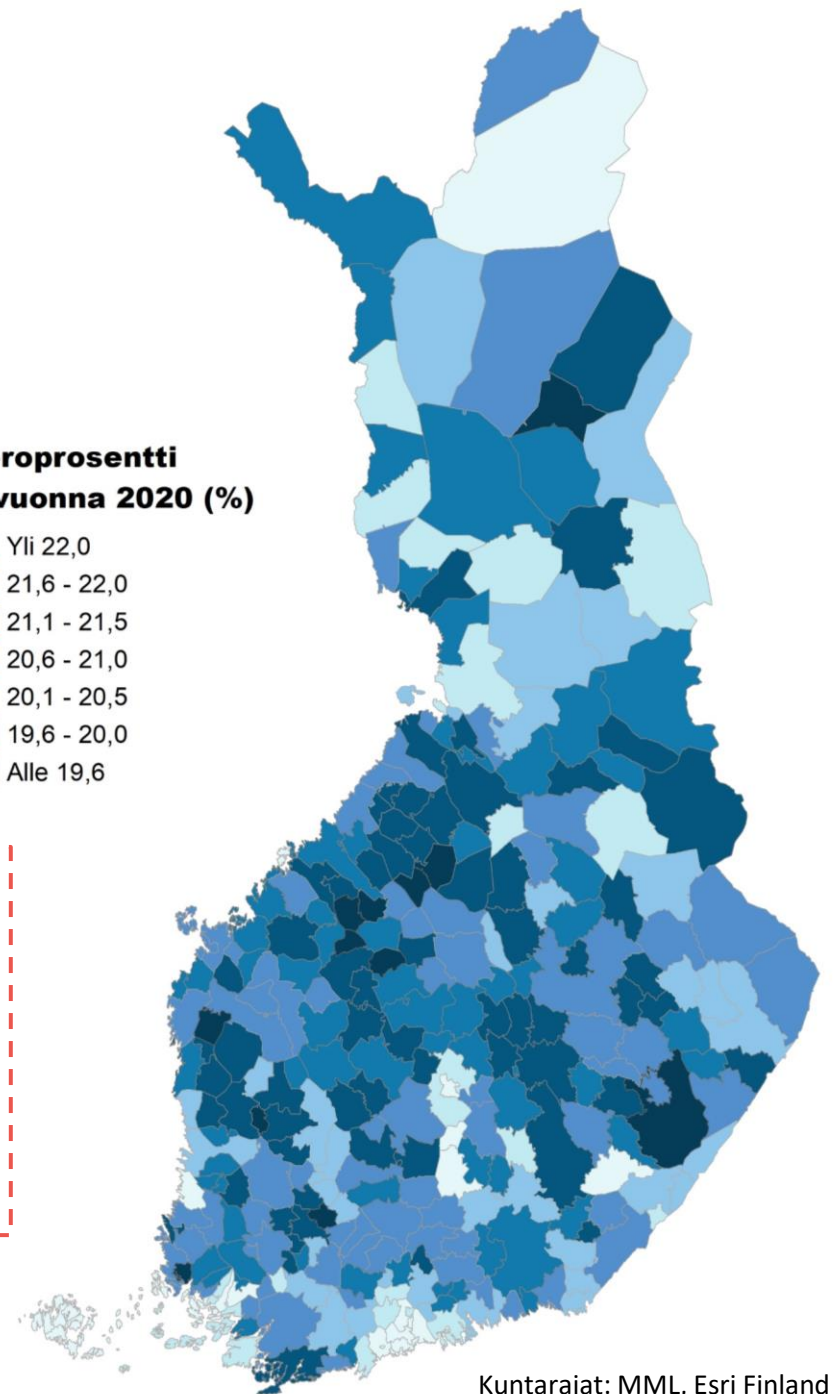
Matalin tuloveroprosentti vuonna 2020 Manner-Suomen kunnista oli Kauniaisissa (17 %), Espoossa (18 %), Eurajoella (18 %), Helsingissä (18 %) sekä Kustavissa (18,25 %).

Lempäälä: 20,5 %

Vaihteluväli: Halsua (23,5 %) ja Kauniainen (17 %).

Mediaani: 21 % (yhteensä 21 kuntaa)

Tuloveroprosentti kunnittain vuonna 2020 (%)

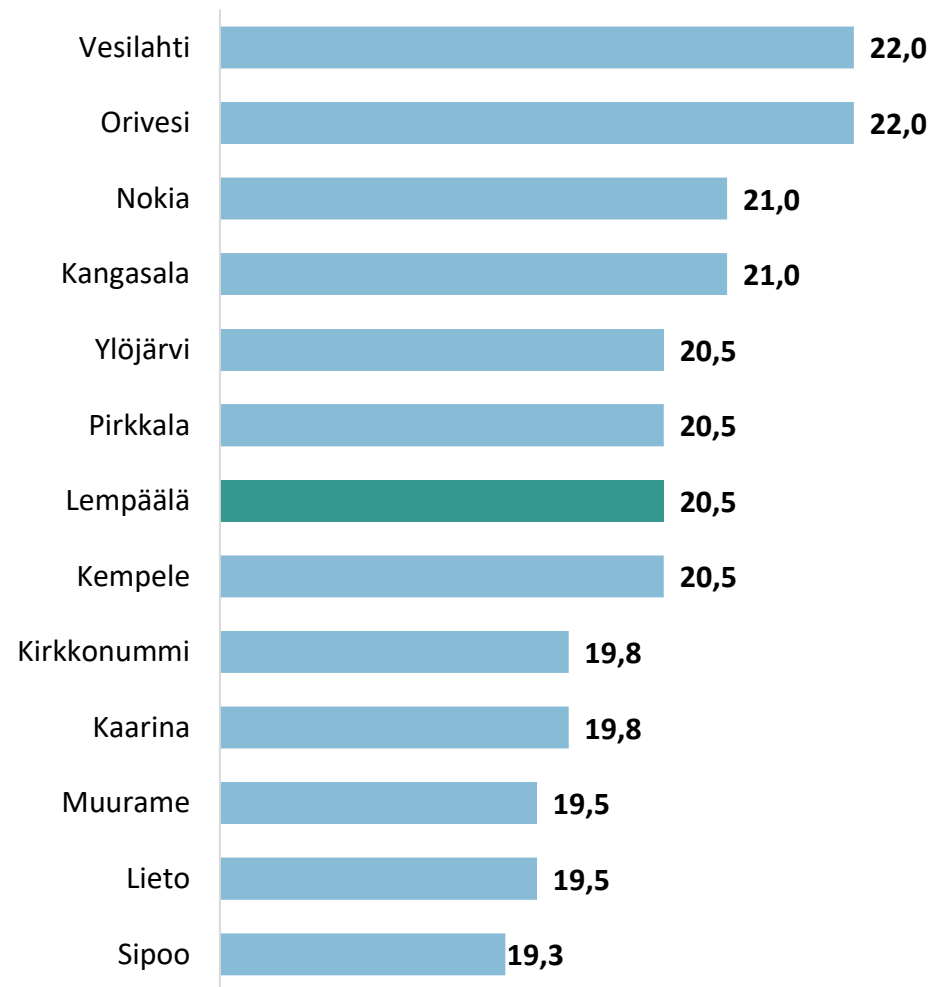
Kunnan tuloveroprosentti vuonna 2020

Tuloveroprosentti oli Lempäälässä **20,5 % vuonna 2020**. Tuloveroprosentti on pysynyt kunnassa samana vuodet 2015-2020.

Verrokkikunnista tuloveroprosentti oli vuonna 2020 korkein Vesilahdella, ollen 22,0 %. Matalin tuloveroprosentti oli sen sijaan Sipoossa (19,3 %).

Tuloveroprosentti	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kaarina	19,25	19,25	19,75	19,75	19,75	19,75
Kangasala	21	21	21	21	21	21
Kempele	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5
Kirkkonummi	19,5	19,5	19,5	19,5	19,75	19,75
Lempäälä	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5
Lieto	19,5	19,5	19,5	19,5	19,5	19,5
Muurame	19,5	19,5	19,5	19,5	19,5	19,5
Nokia	19,75	19,75	20	20,5	20,5	21
Orivesi	22,25	22,25	22	22	22	22
Pirkkala	20	20	20	20	20	20,5
Sipoo	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25
Vesilahti	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5	22
Ylöjärvi	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5

Tuloveroprosentti vuonna 2020

2e

Hyvinvointidynamiikka

Koulutustasoindeksi yli 20-vuotiaille vuonna 2019

Indikaattori kertoo väestön koulutustason, joka on mitattu laskemalla perusasteen jälkeen suoritettun korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohden. Koulutustasoa kuvaava mittain kuvaa siis väestöryhmän koulutustasoa koulutuksen pituudella. Esim. luku 246 kertoo teoreettisen koulutusajan henkeä kohden olevan 2,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen.

Manner-Suomen kunnista väestön koulutustasomittain vuonna 2019 oli korkein:

- 1) Kauniaisissa (594)
- 2) Espoossa (489)
- 3) Helsingissä (465,2)
- 4) Pirkkalassa (455,1)
- 5) Oulussa (436,1)

Väestön koulutustasomittain oli Manner-Suomen kunnista matalin vuonna 2019:

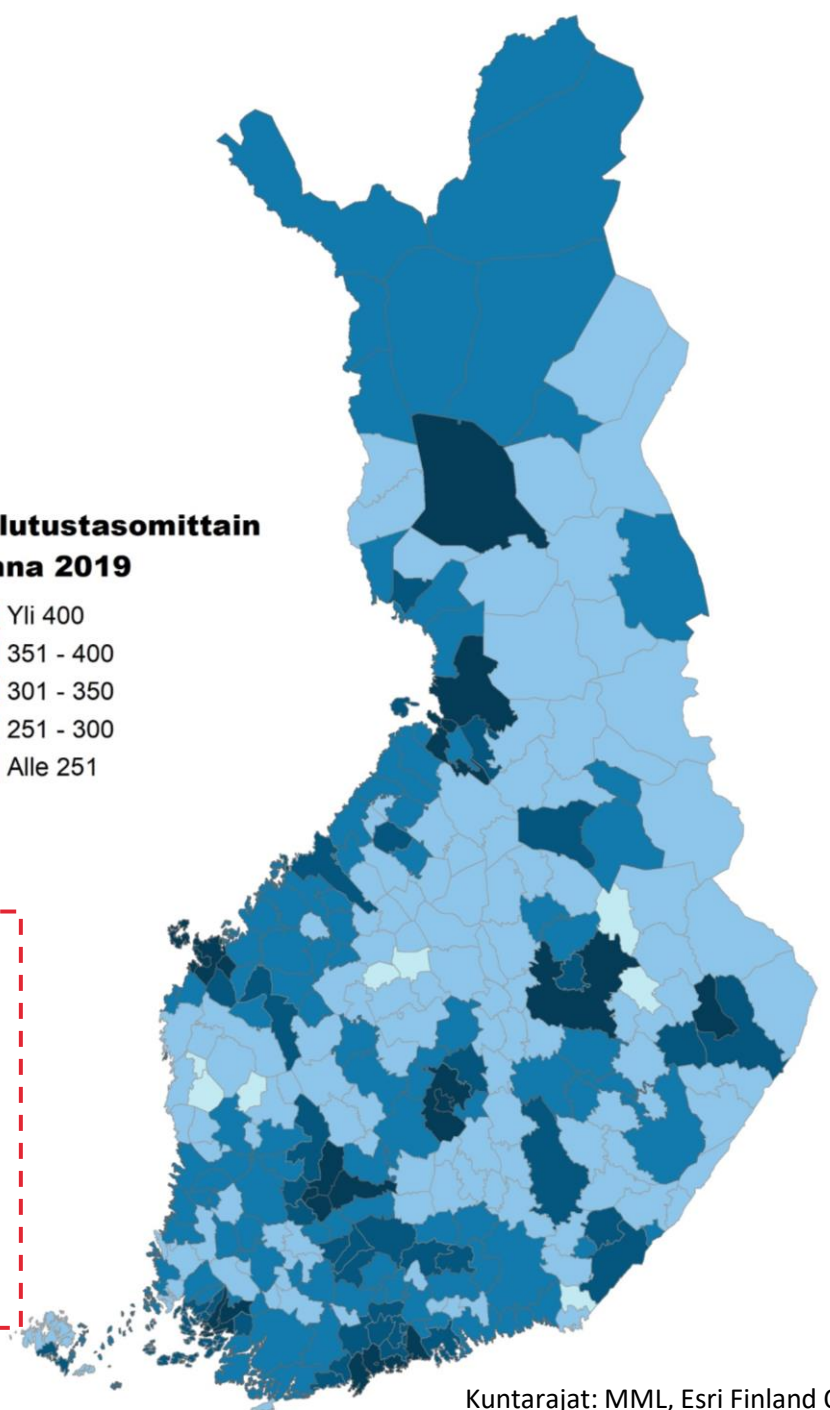
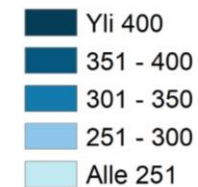
- 1) Kivijärvellä (222,4)
- 2) Rautavaaralla (224)
- 3) Karijoella (240,3)
- 4) Kyyjärvellä (241)
- 5) Miehikkälässä (242,9)

Lempäälä: 433,1

Vaihteluväli: Kauniainen (594) ja Kivijärvi (222,4)

Mediaani: 304,95. Mediaani on Loimaan (305,4) ja Lappajärven (304,5) välissä.

Väestön koulutustasomittain vuonna 2019

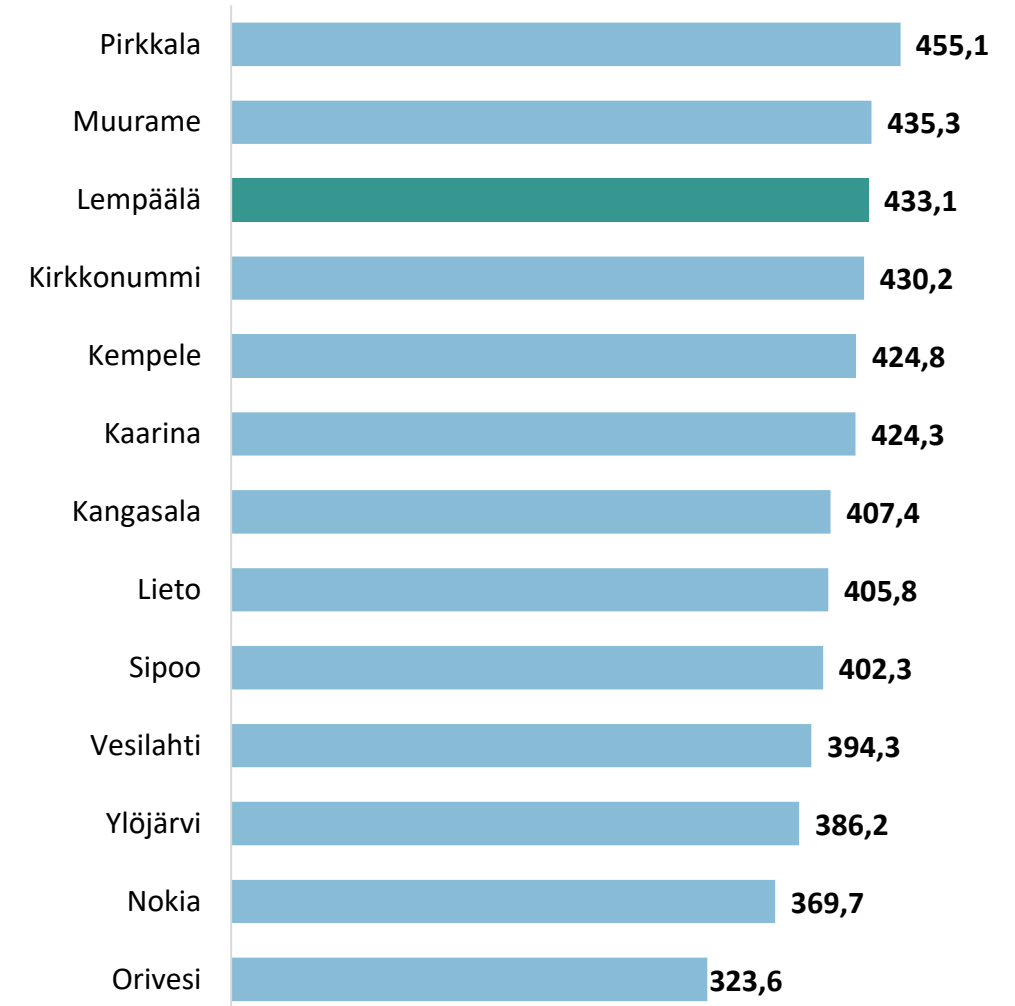
Koulutustasoindeksi yli 20-vuotiaille vuonna 2019

Lempäälän väestön koulutustasoindeksi oli **433,1** vuonna 2019. Vuosien 2015-2019 välisenä aikana koulutustasomittain on noussut **5,8 %**.

Verrokkikuntiin nähden Lempäälän koulutustasoindeksi on kolmanneksi korkein heti Muuramen ja Pirkkalan jälkeen. Pirkkalassa koulutustasomittain oli 455 vuonna 2019. Matalin koulutustasomittain verrokkikunnista oli Orivedellä (324). Vuosina 2015-2019 koulutustasomittain nousi suhteellisesti eniten Orivedellä (6,6 %).

Koulutustaso- indeksi	2015	2016	2017	2018	2019	Muutos-% 2015-2019
Kaarina	399,1	404,3	409,8	418,3	424,3	6,3 %
Kangasala	386,2	390,7	396	402,4	407,4	5,5 %
Kempele	406,6	410,8	416,1	421,2	424,8	4,5 %
Kirkkonummi	414,7	415,9	420,6	428,3	430,2	3,7 %
Lempäälä	409,4	416,5	420,9	427,8	433,1	5,8 %
Lieto	381,8	387,3	393,3	399,7	405,8	6,3 %
Muurame	411,3	418,5	424,1	430,8	435,3	5,8 %
Nokia	349,1	353,3	357,6	363,2	369,7	5,9 %
Orivesi	303,7	307,2	312,9	318,2	323,6	6,6 %
Pirkkala	433,6	439,9	445,8	452,6	455,1	5,0 %
Sipoo	384,2	389,8	396,9	400,3	402,3	4,7 %
Vesilahti	373,9	378,1	382,1	386,2	394,3	5,5 %
Ylöjärvi	366,3	371	376,4	382	386,2	5,4 %

Koulutustasoindeksi yli 20-vuotiaille vuonna 2019

Työttömien osuus työvoimasta maaliskuussa 2021

Indikaattori kertoo työttömien osuuden työvoimasta maaliskuussa 2021. Tiedot perustuvat TEM:in tilastoihin.

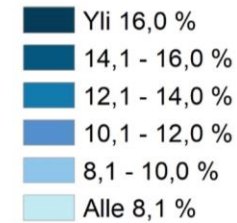
Työttömyysaste oli korkeinta Manner-Suomen kunnista maaliskuussa 2021:

- 1) Savukoskella (19,7 %)
- 2) Enontekiöllä (19,0 %)
- 3) Juuassa (18,7 %)
- 4) Puolangalla (18,2 %)
- 5) Ilomantsissa (18,0 %)

Työttömyysaste oli matalinta Manner-Suomen kunnista maaliskuussa 2021:

- 1) Närpiössä (4,0 %)
- 2) Kristiinankaupungissa (4,3 %)
- 3) Uusikaarlepyyssä (4,6 %)
- 4) Kruunupyyssä (4,7 %)
- 5) Ruskossa (5,5 %)

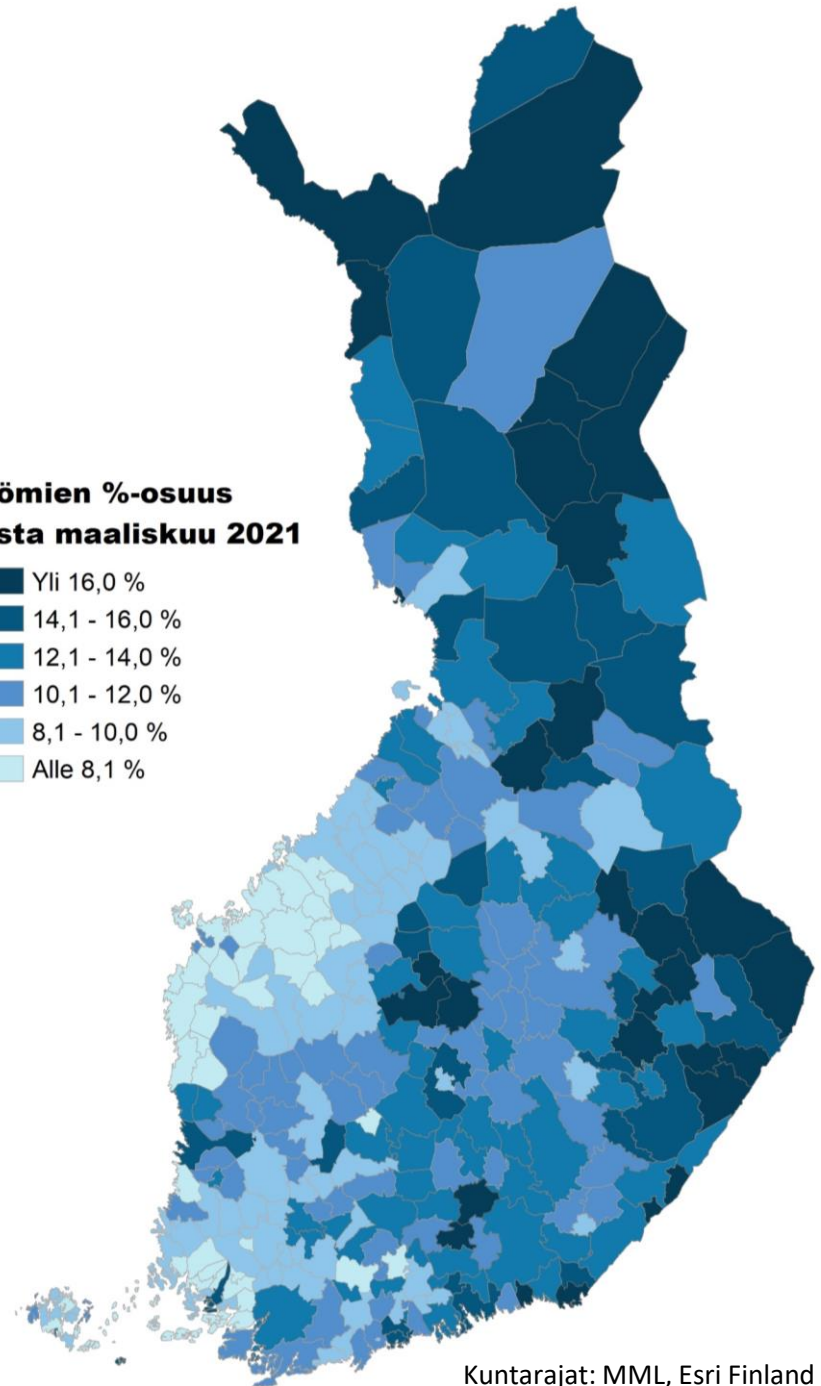
Työttömien %-osuus työvoimasta maaliskuu 2021

Lempäälä: 8,7 %

Vaihteluväli: Savukoski (19,7 %) ja Närpiö (4,0 %)

Mediaani: Akaa, Puumala, Rauma ja Ylivieska (10,9 %)

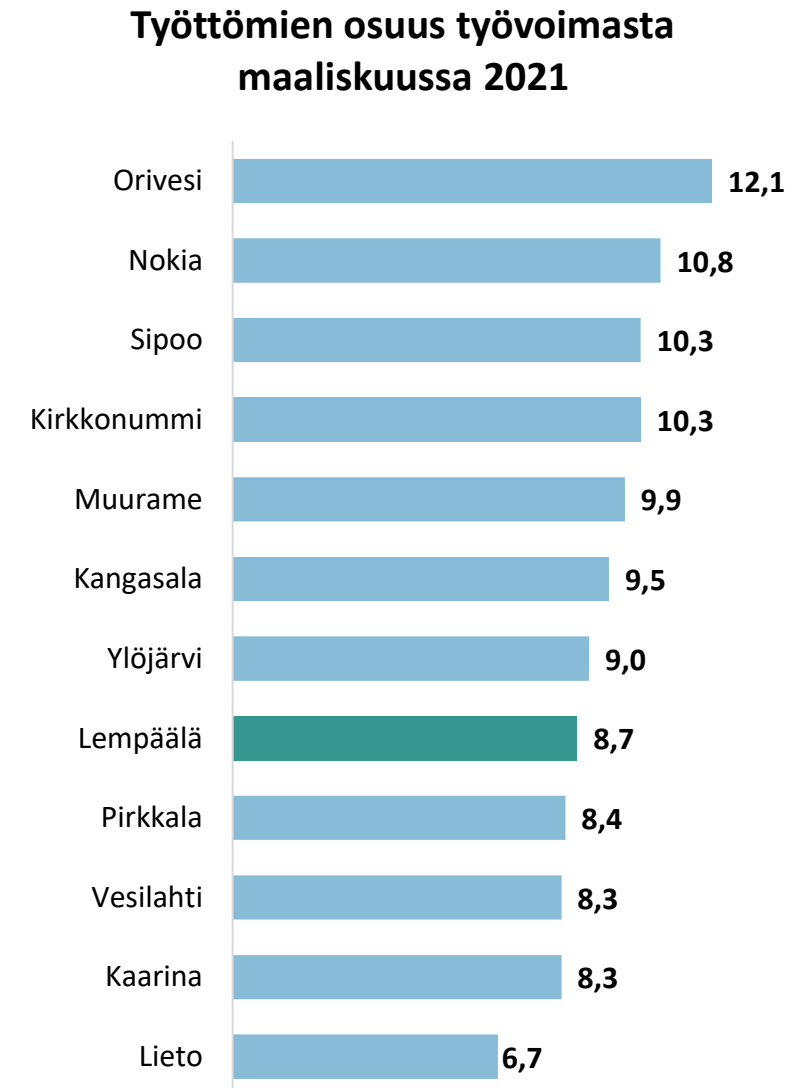

Työttömien osuus työvoimasta maaliskuussa 2021

Työttömien osuus työvoimasta oli Lempäälässä **8,7 % maaliskuussa 2021**. Vuoden 2015 maaliskuussa työttömien osuus työvoimasta oli Lempäälässä **11,1 %**. Osuus on siis **vähentynyt 2,4 prosenttia**.

Verrokkikuntatarkastelussa Lempäälässä työttömien osuu työvoimasta oli hieman keskitasoa alempi. Korkeinta työttömien osuus oli Orivedellä (12,1 %) ja matalinta Liedossa (6,7 %).

	2015M03	2016M03	2017M03	2018M03	2019M03	2020M03	2021M03	Muutos, %-yks 2015M3-2021M3
Kaarina	9,2	9,4	8,3	6,8	5,5	7,6	8,3	-0,9
Kangasala	12,4	12,2	10,6	7,6	6,4	9	9,5	-2,9
Kirkkonummi	9,2	10,4	9	7,7	6,8	8,6	10,3	1,1
Lempäälä	11,1	12,1	9,9	6,3	6,1	8,8	8,7	-2,4
Lieto	8,7	8	7,2	5,4	4,6	6,5	6,7	-2
Muurame	12,2	11,7	9,7	7,8	6,4	8,4	9,9	-2,3
Nokia	13,8	14,5	12,5	8,2	8	10,9	10,8	-3
Orivesi	13,9	13,7	12,1	9,6	9	11,4	12,1	-1,8
Pirkkala	11,5	10,9	8,7	6,4	6	7,9	8,4	-3,1
Sipoo	6,6	7	6,4	5,5	5,5	7,8	10,3	3,7
Vesilahti	10,3	12,4	9,7	6,3	6,2	8,1	8,3	-2
Ylöjärvi	13,1	12,8	9,7	6,8	6,2	8,7	9	-4,1

Toimeentulotukea saaneet 25-64-vuotiaat (%) vuonna 2019

Indikaattori kertoo toimeentulotukea saaneiden 25-64-vuotiaiden osuuden vastaavan ikäisestä väestöstä vuonna 2019.

Manner-Suomen kunnista toimeentulotukea saaneiden 25-64-vuotiaiden osuus oli väestöstä matalinta:

- 1) Maskussa, Mustasaarella ja Ruskossa (2,3 %)
- 2) Luodossa (2,4 %)
- 3) Pedersören kunnassa (2,5 %)
- 4) Pyhännällä (2,6 %)
- 5) Muoniossa (2,7 %)

Toimeentulotukea saaneiden osuus oli korkeinta:

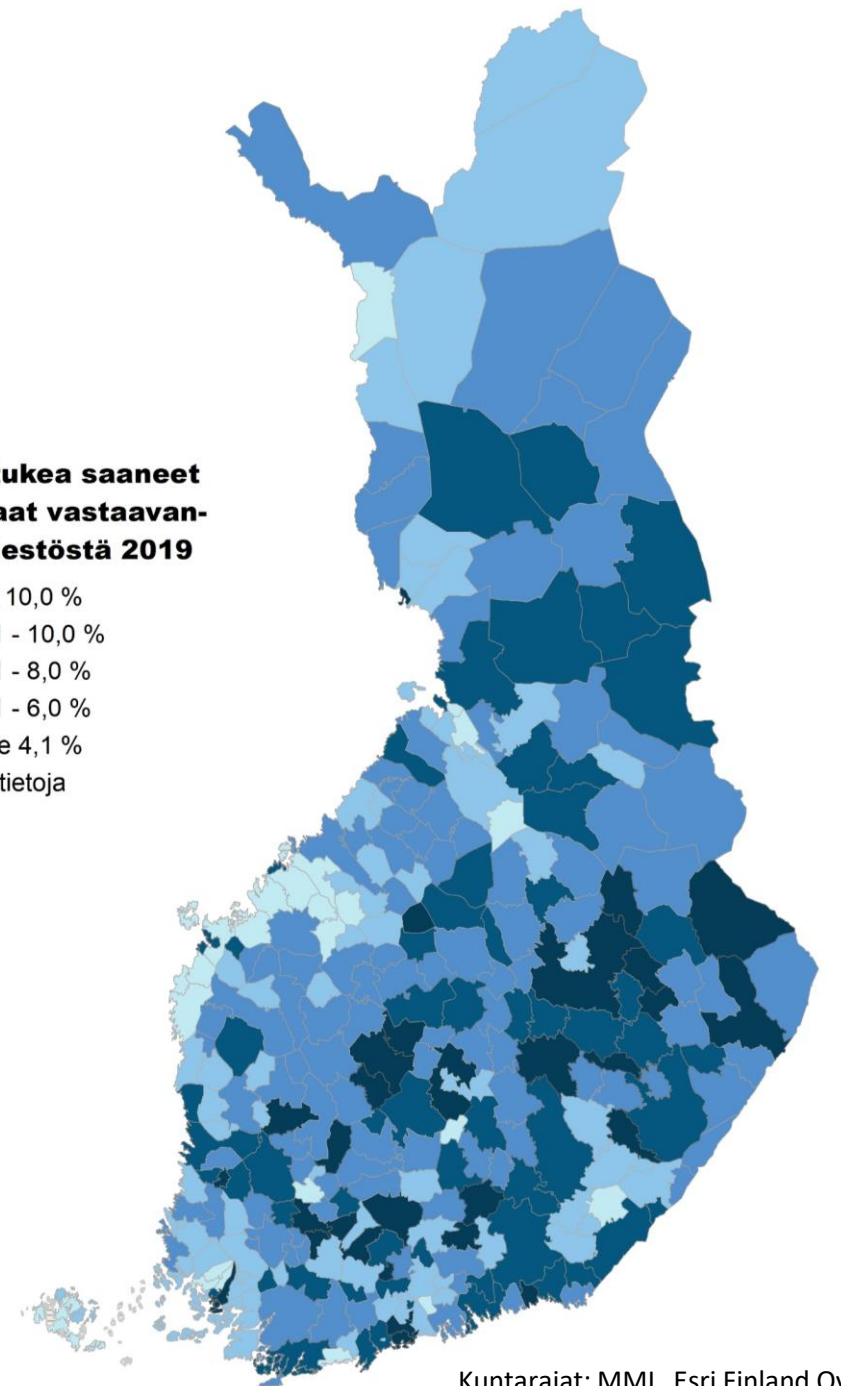
- 1) Outokumussa (13,8 %)
- 2) Kotkassa (13,7 %)
- 3) Varkaudessa (13,1 %)
- 4) Lahdessa (12,9 %)
- 5) Vantaalla (12,8 %)

Lempäälä: 7,2 %

Vaihteluväli: Masku, Mustasaari & Rusko (2,3 %) sekä Outokumpu (13,8 %).

Mediaani: Alavus, Kauhava, Kuhmo, Kurikka, Oripää, Savukoski sekä Tervo (6,8 %)

Toimeentulotukea saaneet 25 - 64-vuotiaat vastaavan- ikäisestä väestöstä 2019

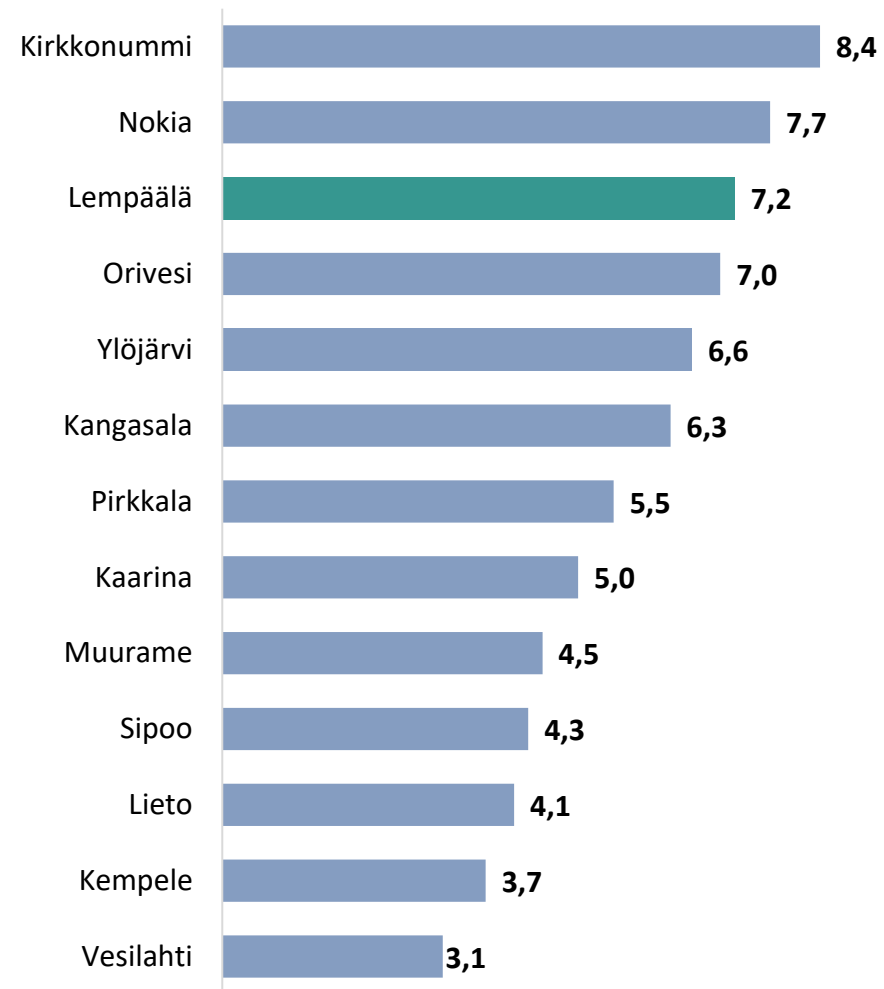
Toimeentulotukea saaneet 25-64-vuotiaat (%) vuonna 2019

Lempäälässä toimeentulotukea saaneiden 25-64-vuotiaiden osuus vuonna 2019 oli **7,2 %**. Vuonna 2015 osuus oli **6,4 %**, joten toimeentulotukea saaneiden osuus on noussut **0,8 %-yksikköä**.

Verrokkikuntiin nähden Lempäälän toimeentulotukea saaneiden osuus oli kolmanneksi korkeinta vuonna 2019. Korkeinta toimeentulotukea saaneiden osuus oli vuonna 2019 Kirkkonummella (8,4 %) ja matalinta Vesilahdella (3,1 %).

Toimeentulotukea saavat %	2015	2016	2017	2018	2019	Muutos, %-yks 2015-2019
Kaarina	4,5	4,6	5,3	5,5	5	0,5
Kangasala	4,9	4,6	5,7	6,3	6,3	1,4
Kempele	3,1	3,5	4,5	4,4	3,7	0,6
Kirkkonummi	6	6	8	7,9	8,4	2,4
Lempäälä	6,4	5,8	6,4	6,7	7,2	0,8
Lieto	3,8	3,7	3,9	3,6	4,1	0,3
Muurame	3,9	3,4	4,2	4,8	4,5	0,6
Nokia	6	6,4	7,1	7,5	7,7	1,7
Orivesi	8,4	7,8	7,7	7,7	7	-1,4
Pirkkala	5	4,9	5,6	5,8	5,5	0,5
Sipoo	3,5	3,5	4,1	4,3	4,3	0,8
Vesilahti	3,1	3	3,2	4	3,1	0
Ylöjärvi	5,1	5,3	6	6,2	6,6	1,5

Toimeentulotukea saaneiden 25-64-vuotiaiden osuus väestöstä vuonna 2019

KELA:n sairastavuusindeksi vuonna 2018

Indikaattori kuvaa Kelan sairastavuusindeksin vuonna 2018. Jokaiselle Suomen kunnalle on laskettu Kelan rekisteritietojen avulla indeksiluku, joka kertoo, miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan keskiarvoon (=100).

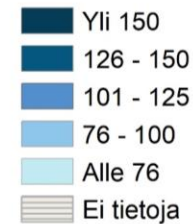
Manner-Suomen kunnista sairastavuusindeksi oli matalinta vuonna 2018:

- 1) Kauniaisissa (70,1)
- 2) Espoossa (76,4)
- 3) Luodossa (77,3)
- 4) Mustasaarella (77,4)
- 5) Inkoossa (78)

Korkeinta sairastavuusindeksi sen sijaan oli:

- 1) Kankaanpäässä (215,4)
- 2) Tuusniemellä (166,6)
- 3) Rautavaaralla (161,5)
- 4) Kaavissa (161)
- 5) Puolangalla (148,4)

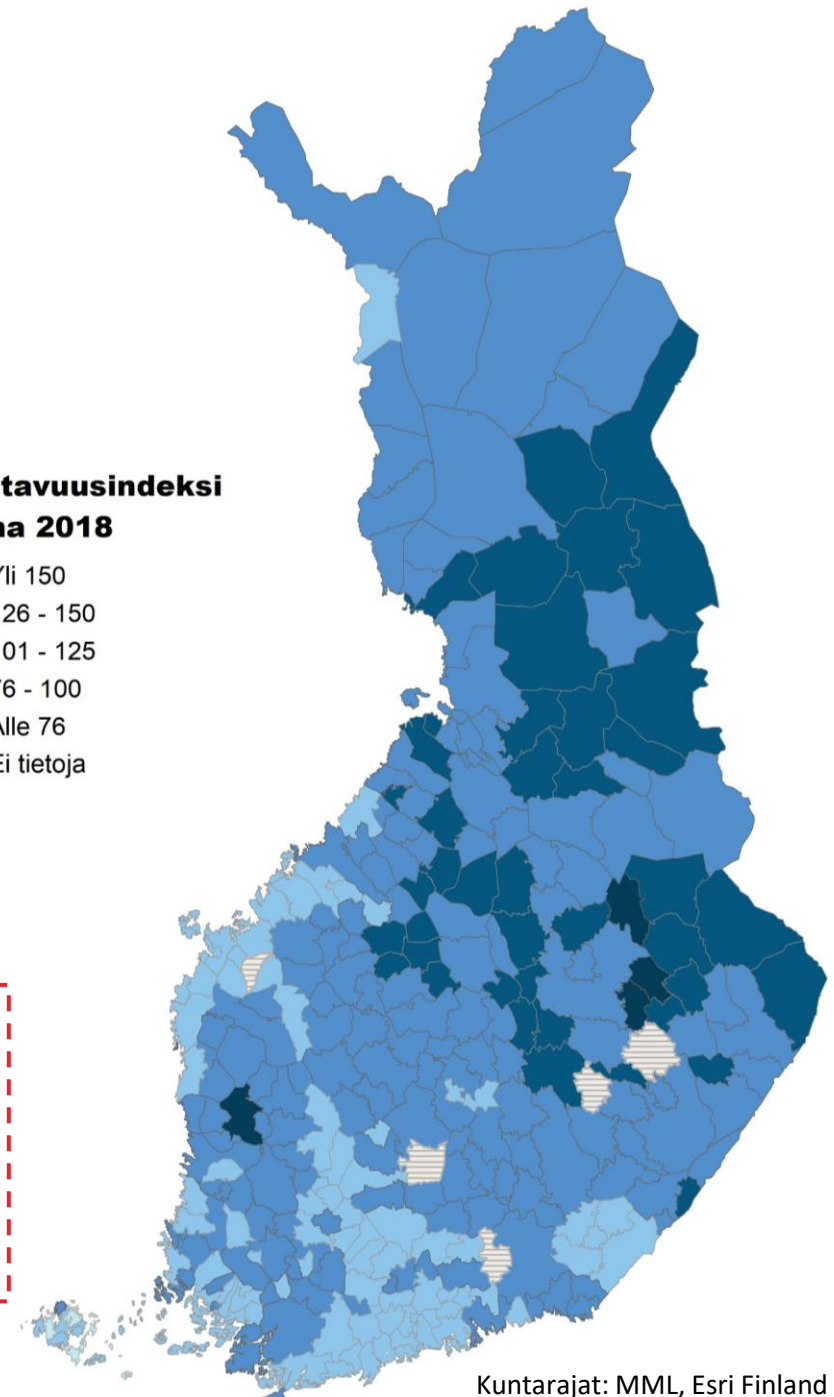
Kelan sairastavuusindeksi vuonna 2018

Lempäälä: 94,7

Vaihteluväli: Kauniainen (70,1)
ja Kankaanpää (215,4)

Mediaani: Taivassalo (108,3)

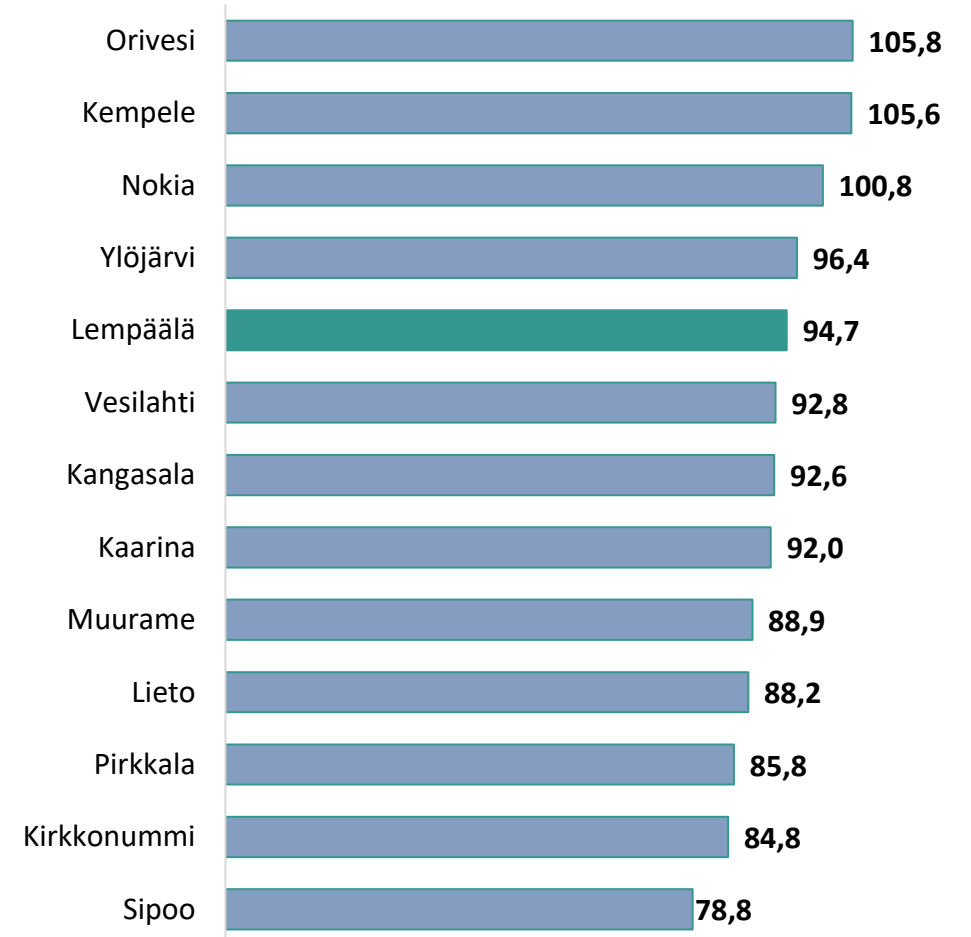
KELA:n sairastavuusindeksi vuonna 2018

Kelan sairastavuusindeksi oli Lempäälässä **94,7 vuonna 2018**. Vuonna 2015 sairastavuusindeksi oli **91,3**, joten sairastavuusindeksi on kasvanut kunnassa.

Verrokkikuntiin nähden Lempäälän sairastavuusindeksi oli hieman keskitasoa korkeampi vuonna 2018, mutta jää selvästi alle koko maan keskiarvon (100). Korkeinta sairastavuusindeksi oli verrokkikunnista Orivedellä (105,8) ja matalinta Sipoossa (78,8).

Sairastavuusindeksi	2015	2016	2017	2018	Muutos% 2015-2018
Kaarina	90,9	90,7	91,7	92	1,2 %
Kangasala	95,6	94,7	93,4	92,6	-3,1 %
Kempele	102,4	102,8	104,9	105,6	3,1 %
Kirkkonummi	81	84,1	85,4	84,8	4,7 %
Lempäälä	91,3	90,9	92,8	94,7	3,7 %
Lieto	86	88,1	87	88,2	2,6 %
Muurame	91,9	91,2	89,9	88,9	-3,3 %
Nokia	99,2	101	101,1	100,8	1,6 %
Orivesi	99	102,2	103,1	105,8	6,9 %
Pirkkala	87,8	86,3	85,8	85,8	-2,3 %
Sipoo	79,8	78,3	77,7	78,8	-1,3 %
Vesilahti	89,9	92,1	92,2	92,8	3,2 %
Ylöjärvi	94,9	95,8	97,9	96,4	1,6 %

KELA:n sairastavuusindeksi vuonna 2018

3. Analyysin kokoavat nostot ja arvio strategisen toimintaympäristön muutoksista

KOKOAVAT NOSTOT 1 (4)

- 1. ANALYYSIN TOTEUTTAMINEN:** Lempäälän tilastoanalyysissä tarkasteltiin kunnan elinvoimaisuutta viiden eri teeman avulla ja verrattiin Lempäälän positiota 12 verrokkikuntaan. **Jokaisessa teemassa oli neljä tarkkaan valittua avainmuuttujaa mahdollisimman laaja-alaisen kokonaiskuvan saamiseksi.** Jokaisen muuttujan osalta esitettiin aluksi koko maan tilanne kaikkien Manner-Suomen kuntien (294) osalta ja sen jälkeen Lempäälän tilanne suhteessa verrokkikuntiin. Havainnollistamisen tukena käytettiin karttoja, taulukoita ja kuvioita. Analyysin alueluokitus perustui 1.1.2020 tilanteeseen.
- 2. VERROKKIKUNNAT:** Analyysin tulkinnoissa on hyvä huomioida, että valitut Tampereen seudun kehyskunnat sekä muiden suurten ja keskisuurten kaupunkien kehyskunnat kuuluvat elinvoimaan ja vetovoimaan liittyvien tunnuslukujen osalta Manner-Suomen kuntien parhaaseen viidennekseen, ja osa kunnista vielä parhaan viidennekseen parhaimmiston. **Lempäälän elinvoimaan liittyvä positio on muiden verrokkikuntien tavoin toisin sanoen lähtökohtaisesti merkittävästi parempi kuin enemmistöllä suomalaisista kunnista.** Tämä lähtökohta antaa Lempäälälle hyvän mahdollisuuden vertailukehittämiseen sen kannalta optimaalisten kuntien kanssa. Lempäälän vertailukehittämisen kannalta muut Tampereen kaupunkiseudun kunnat ja tämän analyysin verrokkikunnat ovat ideaalinen vertailukohde.
- 3. VÄESTÖ- JA VETOVOIMADYNAMIIKKA:** Väestö- ja vetovoimadynamiikkaa tarkasteltiin neljän muuttujan avulla. Väestö kasvoi joka kuudennessa kunnassa koko maassa vuosina 2018-2020. **Lempäälän väestö kasvoi 622 henkilöllä (+2,7%).** Väestö kasvoi kaikissa verrokkikunnissa lukuun ottamatta Orivettä ja Vesilahtea. Väestöennusteen mukaan väestö kasvaa jatkossakin keskimäärin joka kuudennessa kunnassa vuoteen 2030 mennessä. **Lempäälän väestön ennakoidaan kasvavan noin 1 100 henkilöllä (+4,8%) vuoteen 2030 mennessä.** Lempäälän väestönkasvu on Tilastokeskuksen väestöennusteen (2019) mukaan verrokkikuntien keskitasoa. Työlliset ovat yksi muuttoliikkeen avainryhmistä. Työllisistä sai muuttovoittoa keskimäärin joka neljäs kunta vuosina 2015-2018. **Lempäälä sai tästä avainryhmästä +461 henkilöä muuttovoittoa, josta tulee useita muita myönteisiä kerrannaisvaikutuksia.** Lempäälä sai verrokkikunnista viidenneksi eniten muuttovoittoa työllisistä. Lempäälän väestöllinen huoltosuhde ylitti koko maan keskiarvon lasten suuren määrän ansiosta muiden verrokkikuntien tavoin. **Lempäälän väestö- ja ikärakenne on tyypillinen hyvinvoiville kehyskunnille, jossa on paljon työikäisiä ja lapsia, mutta toistaiseksi vähän iäkkäitä.**

KOKOAVAT NOSTOT 2 (4)

4. TYÖLLISYYS- JA YRITTÄJYYS-DYNAMIIKKA: Työllisyys- ja yrittäjyysdynamikkaa tarkasteltiin neljän muuttujan avulla. Analyysin verrokkikuntien työllisyysaste oli selvästi korkeampi kuin keskimäärin koko maassa. Työllisyysaste oli kaikissa verrokkikunnissa pl. Orivesi korkeampi kuin koko maan keskiarvo. Verrokkikuntien vaihteluväli oli 71,5 ja 81,1 prosentin välillä. **Lempäälän työllisyysaste oli 78,1 prosenttia vuoden 2019 lopussa.** Tämä ilmenee myös kilpailukykyisenä taloudellisena huoltosuhteena eli ei-työllisten ja työllisten välisessä suhteessa. **Lempäälässä oli 124 ei-työllistä 100 työllistä kohden.** Lempäälän taloudellinen huoltosuhde on kohentunut joka vuosi vuodesta 2015 alkaen. Yritystiheys oli keskimäärin noin 70 yritystä tuhatta asukasta kohden koko maassa. **Lempäälän yritystiheys oli hieman korkeampi, ja neljänneksi korkein verrokkikuntien joukossa.** Aloittaneiden yritysten yritysdynamiikassa oli suuret alueelliset erot. **Lempäälässä aloitti verrokkikunnista kuudenneksi eniten uusia yrityksiä suhteessa väestöpohjaan vuosina 2018-2020.**

5. ASUMIS- JA RAKENTAMIS-DYNAMIIKKA: Asumis- ja rakentamisdynamikkaa tarkasteltiin neljän muuttujan perusteella. Valmistuneiden asuntojen määrä suhteessa väestöpohjaan oli korkein suurissa korkeakoulukaupungeissa ja

niiden läheisyydessä olevalla kehysalueella sekä pistemäisesti näiden ulkopuolella. Alueelliset erot asuntotuotannon dynamiikassa olivat suuret. **Lempäälään valmistui yhteensä 836 asuntoa vuosina 2017-2019, joka oli toiseksi eniten verrokkikunnista.** Lempäälän valmistuneiden asuntojen määrä kasvoi yhtäjaksoisesti vuodesta 2015 alkaen. **Lempäälän vanhojen osakeasuntojen neliöhinnat olivat keskimäärin noin 1 931 euroa neliötä kohden.** Neliöhinnat olivat viidenneksi korkeimmat verrokkikuntien joukossa. Lempäälän vanhojen osakeasuntojen neliöhinnat olivat tasaisella uralla viisivuotijaksona 2015-2019. Tehtyjen asuntokauppojen määrä on hyvä alueen yleiseen kehitykseen liittyvä mittari. Alueelliset erot ovat suuret kaikkien kuntien välillä, ja myös analyysin verrokkikuntien välillä. **Lempäälässä tehtiin verrokkikunnista vasta kahdeksanneksi eniten asuntokauppoja suhteessa väestöpohjaan vuosina 2017-2019.**

KOKOAVAT NOSTOT 3 (4)

- 6. TALOUS- JA TULODYNAMIIKKA:** Talous- ja tulodynamiikkaa tarkasteltiin myös neljän avainmuuttujan avulla. Kuntien verotettavissa tuloissa oli lähes kolminkertaiset erot ääripäiden (Kauniainen 6 838 €/as ja Merijärvi 2 440 €/as) välillä. **Lempäälän verotettavat tulot olivat noin 4100 euroa asukasta kohden vuonna 2019.** Lempäälän verotettavat tulot olivat viidenneksi korkeimmat verrokkikuntien joukossa ja nousivat verrokkikuntien keskitason (5,1%) verran vuosina 2015-2019. Kuntakonsernien lainakannassa oli jopa 27 kertaiset erot kuntien ääripäiden eli Kosken (590 €/as.) ja Kajaanin (16 322 €/as.) välillä. **Lempäälän kuntakonsernin velat olivat noin 6 500 euroa asukasta kohden, jotka olivat korkeimmat verrokkikuntien joukossa.** Kuntakonserniin kertynyt ylijäämä oli positiivinen 250 kunnassa ja alijäämäinen 61 kunnassa vuoden 2019 lopussa. Kertynyt ylijäämä oli korkein Helsingissä, Kittilässä ja Eurajoella, joissa ylijäämä vaihteli 8 000-9 000 euron välillä. **Lempäälän kuntakonsernin ylijäämä oli hieman alle 600 euroa vuoden 2019 lopussa, joka oli kuudenneksi korkein verrokkien joukossa.** Kuntien tuloveroprosenttien ääripäät vaihtelivat Kauniaisten 17 ja Halsuan 23,5 prosentin välillä. **Lempäälän tuloveroprosentti 21 oli verrokkikuntien viidenneksi korkein ja sama kuin koko maan mediaanikunnassa.**
- 7. HYVINVOINTIDYNAMIIKKA:** Hyvinvointidynamiikkaa tarkasteltiin myös neljän muuttujan avulla. Kuntien koulutustasoindeksissä oli kolminkertaiset erot kuntien ääripäiden välillä (Kauniainen 594 ja Kivijärvi 222). **Lempäälän koulutustasoindeksi oli 433 ja kolmanneksi korkein verrokkikunnista.** Kuntien työttömyysaste vaihteli maaliskuun lopussa 2021 Närpiön täystyöllisyydestä (4%) Savukosken 20 prosentin työttömyyteen. Kuntien työttömyysasteen mediaani oli 10,9 prosenttia maaliskuun lopussa. **Lempäälän työttömyysaste oli 8,7 prosenttia, joka oli selvästi alempi kuin mediaanikunnassa ja viidenneksi alhaisin verrokkikunnista.** Aikuisväestöstä toimeentulotukea sai 6,8 prosenttia mediaanikunnassa vuonna 2019. **Lempäälässä aikuisväestöstä sai toimeentulotukea 7,2 prosenttia väestöstä, joka oli kolmanneksi korkein osuus verrokkien joukossa.** KELA:n sairastavuusindeksissä kuntien välillä oli kolminkertaiset erot: väestö oli perusterveintä alueellisesti länsirannikolla ja Uudellamaalla. **Lempäälän sairastavuusindeksi 94,7 jäi selvästi alle koko maan keskiarvon (100) ja mediaanikunnan (108,3).** Lempäälän sairastavuusindeksi oli viidenneksi korkein verrokkikuntien joukossa.

KOKOAVAT NOSTOT 4 (4)

6. LEMPÄÄLÄN POSITIO TAMPEREEN KAUPUNKISEUDULLA: Tampereen kaupunkiseudun kehyskunnat ovat Orivettä ja Vesilahtea lukuun ottamatta kaikilla elinvoimaan, kasvuun, kilpailukykyyn ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvillä tunnusluvuilla koko maan kuntien parhaimmistoa. Tampereen kaupunkiseudun kehyskuntien välillä on enemmän yhdistäviä kuin erottavia tekijöitä. **Lempäälän ja muiden kehyskuntien keskinäisriippuvuus- ja vuorovaikutussuhde suhteessa Tampereen kaupunkiin korostuu kaikessa, mutta erityisesti alueiden sisäisissä muutto-, työssäkäynti-, asiointi- ja muissa liikkumisvirroissa.** Lempäälä on väestön-kasvun ja vetovoiman mittarien osalta Nokian ja Kangasalan ohella kaupunkiseudun kärkijoukkoa. Lempäälän yritysdynamiikka on seudun paras aloittavien yritysten määrässä ja yritystiheydessä toiseksi paras Ylöjärven jälkeen. Työllisyysdynamiikan mittarit ovat myös kaupunkiseudun parhaimmistoa. Lempäälän asuntodynamiikka on myös kunnossa, sillä kunnassa valmistui eniten asuntoja suhteessa väestöpohjaan. Lempäälän kannalta hyvä signaali haluttavuudesta on se, että vanhojen osakeasuntojen neliöhinnat olivat toiseksi korkeimmat Pirkkalan jälkeen. Tehtyjen asuntokauppojen määrä oli alhaisempi kuin Pirkkalassa, Kangasalalla, Nokiolla ja Ylöjärvellä, jonka voi tulkita kertovan asukas-

viihtyvyydestä. Lempäälän verotettavat tulot asukasta kohden olivat kaupunkiseudun toiseksi korkeimmat Pirkkalan jälkeen. Lempäälän kuntakonsernin lainamäärä oli selvästi muita kaupunkiseudun kuntia korkeampi. Tuloveroprosentti oli seudun kilpailukykyisin yhdessä Pirkkalan ja Ylöjärven kanssa. Lempäälän yli 20-vuotiaan väestön koulutustasoindeksi oli toiseksi korkein Pirkkalan jälkeen. Työttömyysaste oli myös toiseksi alhaisin Pirkkalan jälkeen. Lempäälän sairastavuusindeksi oli koko maan keskitasoa selvästi parempi, mutta jäi Tampereen kaupunkiseudun keskitasolla. Toimeentulotukea saavien osuus oli toiseksi korkein Nokian jälkeen. **Kaikkien teemojen ja muuttujien yhteenvetona voi todeta, että Lempäälä kuuluu sekä kaikkien kuntien parhaimmistoon että Tampereen kaupunkiseudun kuntien parhaimmistoon. Lempäälän kannalta parhaimmat vertailukehittämisen kohteet Tampereen kaupunkiseudun sisällä ovat Pirkkala ja Kangasala.**

LEMPÄÄLÄN VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET

VAHVUUDET

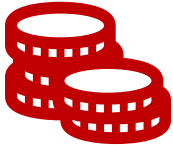
- Lempäälä kuuluu elinvoimaan ja elinvoimaisuuteen kuuluvien tunnuslukujen perusteella kuntien parhaaseen viidennekseen ja vielä parhaan viidenneksen parhaimmiston. Elinvoima antaa vahvan perustan tulevaisuutta koskeville valinnoille ja tekemiselle
- Lempäälä on kasvava, houkutteleva ja vetovoimainen kunta, jonka väestö- ja ikärakenne sekä muuttovetovoima tuo kuntaan muita myönteisiä kerrannaisvaikutuksia. Asumis- ja rakentamis-dynamiikka tukee kasvua.
- Lempäälän työllisyys-, yritys- ja hyvinvointidynamiikka on kunnossa: työllisyysaste on korkea, yritystiheys kehyskunnaksi korkea ja aloittavien yritysten dynamiikka korkealla tasolla. Lisäksi väestön koulutustaso on korkea ja väestö on perustervettä. Nämä vahvistavat Lempäälän suhteellista kasvu- ja kilpailuetua edelleen ajan kanssa.
- Sijainti Tampereen kasvavalla ja laajenevalla kehysalueelle sekä sujuvat yhteydet kahdelle Suomen kahdelle suurimmalle työmarkkina-alueelle luovat mahdollisuuden suunnitelmalliselle, jatkuvalla ja hallitulla kasvulla

KEHITTÄMISKOHTEET

- **Lempäälän vahvuudet, profiili ja erottautumistekijät** suhteessa muihin Tampereen kaupunkiseudun ensimmäisen asteen kehyskuntiin on oltava kirkaat ja terävät sekä asukas- että yritys- ja elämäntilasta, erityisesti suhteessa Kangasalaan, Pirkkalaan, Nokiaan ja Ylöjärvelle sekä vähäisemmässä määrin suhteessa Akaaseen ja Valkeakoskeen
- Lempäälän keskinäisriippuvuussuhde Tampereen kaupunkiin korostuu kaikessa, joka merkitsee valtavaa potentiaalia Lempäälän kannalta. **Avainkysymys on, miten Lempäälä käyttää hallitulla ja kestäväällä tavalla olemassa olevan potentiaalin.** Tulevan kehityksen ja kasvun kannalta avainasemassa on tulomuuttovirtojen jatkuminen Tampereelta muuttoliikkeen kannalta kriittisistä avainryhmistä eli ennen muuta 25-44-vuotiaista nuorista aikuisista ja lapsiperheistä.
- **Lempäälän veto- ja pitovoimatekijöiden kohderyhmäkohtainen määrittely** sekä alueelle tulevien että alueella asuvien näkökulmasta

Lempäälän strategisen toimintaympäristöön liittyvät muutostrendit 1 (3)

TALOUS- KEHITYKSEN EPÄVARMUUS

Korona-pandemia vaikuttaa monin eri tavoin koko maan, alueiden ja kuntien tulevaan kehitykseen. Talouden keskeisimmät haasteet liittyvät kaikilla aluetasoilla talouskasvuun, tuottavuuteen ja velkaantumisen. Väestön demografinen muutos lisää ikäsidonnaisten menojen määrää erityisesti sosiaali- ja terveystaloudessa. **Koronaviruksen aiheuttama talouden disruptio on mittaluokaltaan ennennäkemätön ja tuottanee monenlaisia ennakoimattomia ja pitkäkestoisia kerrannaisvaikutuksia sekä kanstalouteen että kuntatalouteen.** Tampereen kaupunkiseutu ja Lempäälä kuuluvat väestöltään, työpaikoiltaan ja yrityksiltään kasvaviin alueisiin, jotka saavat muuttovoittoa työkäisestä väestöstä. Tämä luo keskivertokuntaa paremat mahdollisuudet positiiviseen verotulokehitykseen jatkossakin. Ikäsidonnaiset menot kasvavat nopeasti yli 75-vuotiaiden kasvaessa alhaisen lähtötason vuoksi

VIHREÄ SIIRTYMÄ

Koronan aiheuttamaan talouskriisiin ja siihen liittyvään jälleenerakentamiseen liittyy runsaasti niin sanottuun vihreään siirtymään liittyviä mahdollisuuksia ja rahoitusvaihtoehtoja. **Voimakas elvytystarve on nähty mahdollisuutena tehdä vihreitä valintoja ja ohjata elvytystoimia tukemaan siirtymää kohti puhdasta talousjärjestelmää ja kestävästä kehitystä.** Toistaiseksi on epäselvää, millaisiin tuloksiin vihreällä elvytyksellä tullaan pääsemään, mutta siihen liittyvä keskustelu Tampereen kaupunkiseudun sisällä ja Lempäälässä on tärkeä signaali laajemmista “vihersiirtymään” liittyvistä kehityskuluista seudullisella ja paikallisella tasolla. Vihreän siirtymän tavoitteet korostuvat strategisessa tavoiteasetannassa

VALTION MUUTTUNUT ROOLI

Valtioiden roolin vähentymisestä suhteessa kaupunkikeihin, alueisiin, yksityisiin toimijoihin sekä monikanallisiin yhteisöihin on puhuttu ja kirjoitettu paljon viime vuosina. Koronaviruksen aiheuttama poikkeustila on osoittanut muutoksen aiempaan keskusteluun verrattuna. Valtioiden asema on noussut esille rauhan ajalle uudenlaisena valtion käyttäessä voimakkaita rajoitus- ja poikkeustoimia: uudenlaiset hierarkiat ovat ainakin hetkeksi tulleet voimaan. Valtion vahva ohjaus- ja rahoitusrooli tulee korostumaan, jos sote-reformi toteutuu hyvinvointialueiden pohjalle. Toisaalta valtion rooli heikkenee työllisyyden edistämässä ja kunnille siirtyä aiempaa suuri vastuu. **Valtion uudelleen jäsentymisestä seuraa erilaisia signaaleja kuntatasolle, joiden mahdollisia vaikutuksia kannattaa arvioida erikseen strategiatyössä**

PUOLEN TUNNIN KAUPUNKI- VYÖHYKKEET

Eurooppalaisten kaupunkien kehittämisessä on osin koronaviruksen aikaansaamien lockdownien, työn, asioinnin ja harrastamisen muutosten sekä yleisen elämänmuutoksen dynamiikan seurauksena nostanut uudelleen päätään ajatukset vartin tai puolen tunnin kaupunkialueista. Tämän kehittämisajatuksen keskiössä on pyrkimys tuottaa suuremman kaupunkialueen sisään paikallisia elämänpirejä, joissa työ, asuminen ja vapaa-ajanviihtämisen mahdollisuudet löytyvät alle 30 minuutin aikaetäisyydellä. Lempäälän kannalta tämä avaa suuria mahdollisuuksia, jossa korostuu asuminen, asuin- ja elinympäristöjen, liikenteen ja liikkumisen yhteensovittaminen

Lempäälän strategisen toimintaympäristöön liittyvät muutostrendit 2 (3)

LÄHI, ETÄ- JA HYBRIDITYÖT

Työn tekemiseen ja teettämiseen liittyvät muodot ovat muuttuneet merkittävästi koronakriisin aikana. **Merkittävää osaa työpaikoista etätökeskustelu ei koske, ja fyysisillä työnteon keskittymillä ja solmupisteillä tulee olemaan jatkossakin merkittävä rooli.** Kaikki yritykset eivät myöskään ole varmoja monipaikkaisen työn tai laajemman etätöön mielekkyydestä yrityksen toiminnassa. **Kuitenkin monia tietoon, osaamiseen ja asiantuntijuuteen liittyviä tehtäviä paikkariippumattomuus koskee jo nyt, ja nämä mahdollisuudet tulevat oletettavasti laajenemaan jatkossa.** Kaikki työtehtävät edellyttävät jatkossakin lähikontakteja, mutta työnteon muutokset voivat olla merkittäviä siitä huolimatta. Työnteon tarpeet ja rakenteet ovat keskeisiä alueellisen kasvudynamiikan kannalta. Lempäälän kohdalla hybridityöt korostavat entisestään asuin- ja elinympäristön merkitystä sekä arjen sujuvuutta.

PALVELULLIS- TUMINEN JA KULUTTA- MINEN

Koronakriisin suluilla ja yleisellä asiointitiheyden hiipumisella vuoden 2020 aikana on ollut suuri vaikutus sekä kuntakeskustojen elävyyteen palveluiden rakenteeseen ja kulutustottumuksiin. Kuluttamisen rakenteet ovat muuttaneet. **Nettikauppa on voimistunut jo ennen pandemiaa fyysisen asioinnin ”kivijalkakauppojen” kilpakumppanina ja lähitulevaisuudessa kuluttamisen murros jatkuu.** Palvelurakenteen muutokset seuraavat työn, asumisen ja vapaa-ajan muutoksia. Kriisi on nostanut esille uusia palvelukonsepteja, mutta monet palvelualan yritykset ja kulttuurialan toimijat ovat kriisissä, jolla voi olla kauaskantoisia vaikutuksia alueen palvelu- ja kulttuuritarjontaan. **Julkisten palveluiden (etenkin sotepalveluiden) sijaintien nähdään jo nyt voimistuvan ihmisten asumiseen ja paikkaan liittyvissä valinnoissa.**

SOSIAALISET KYSYMYKSET EHEYS

Pandemia on rokoittanut etenkin suurien kaupunkien palveluvaltaisia työpaikkoja. Syntynyt talouskriisi on mitta- luokaltaan ennennäkemätön, ja erilaiset palvelujen alajajat voimistavat sosiaalisia ja terveyteen liittyviä pitkäkestoisia ongelmia. Samoin työttömien, erityisesti pitkäaikaistyöttömien, määrä on kasvanut merkittävästi koronakriisin aikana. **Vaikka pandemia aikanaan väistyy, tulee polarisaatiolla ja sosiaalisen eriytymisen kysymyksillä olemaan kasvava vaikutus lähitulevaisuudessa.** Onnistuminen sosiaalisten kysymysten jälkihoidossa nousee keskeiseen rooliin negatiivisten vaikutusten minimoimisessa kaikilla alueilla. Hyvinvoinnin edistäminen kaikissa muodoissa nousee strategisissa valinnoissa entistä korostuneempaan asemaan.

OSALLISUUS JA YHTEISÖLLISYYS

Pandemia on tuonut esiin jännitteen päätöksenteon ja laajan osallisuuden välillä. **Erilaiset järjestöt ja verkostot ovat olleet aktiivisia paikallistason toiminnassa samalla, kun keskitetyn päätöksenteon rooli on korostunut valtakunnan tasolla, alueellisesti ja paikallisesti.** Erilaiset paikalliset yhteenliittymät ovat pyrkineet paikkaamaan mm. tapahtuma- ja ravintola-alan kriisiä, kulttuurin ja yrittäjien ongelmia sekä sosiaalisia ongelmia. Uuden yhteisöllisyyden muodot voivat olla pysyvä osa tulevaisuuden kehityskulkuja. Samalla **sosiaalisen median kanavissa tapahtunut monitasoinen järjestäytyminen on noussut haastamaan poliittista johtoa ja virkamieskuntaa.** Eri alueiden ja väestöryhmien polarisoitumisen estämiseen liittyvät toimenpiteet ja tavoitteet korostuvat jatkossa.

Lempäälän strategisen toimintaympäristöön liittyvät muutostrendit 3 (3)

KAUPUNKITILAN KÄYTTÖ

Koronaviruksen ja etenkin sulkujen aikaiset kokemukset kaiken kokoisissa kunnissa ovat herätelleet uudenlaisia julkisen tilan käytön muotoja. Useissa kunnissa on ollut käynnissä monenlaisia julkisen tilan käyttöön liittyviä kokeiluja, jotka **viestivät tarpeista hyödyntää olemassa olevia tiloja ja paikkoja uudella tapaa**. Jäävätkö kokeilut vain väliaikaisiksi, vai onko nähtävissä laajempaa muutosta julkisen tilan uusjaossa, monikäyttöisyydessä ja ihmisten vapaa-ajan toiminnan arvostuksissa? Julkisen tilan käyttö uudella tavalla kannattaa nostaa esiin yhtenä vaihtoehtoisena kehittämissuuntana kaupunkisuunnittelussa

VIHER-JA VIRKISTYS- ALUEET, LÄHI- LUONTO

Suomessa on kaupunkitilojakin enemmän puhuttu **viher- ja virkistysalueiden sekä lähiluonnon arvostuksen noususta**. Kansallispuistojen kävijämäärät ovat rikkoneet aiemat ennätykset. Ympäristöministeriön mukaan peräti neljännes suomalaisista kokee luontosuhteensa kehittyneen myönteisesti koronakevään aikana. **Ihmiset viettävät luonnossa enemmän aikaa kuin ennen ja toimivat viheryhteydet sekä lähiluonto voivat jatkossakin korostua ihmisten asuinpaikkavalinnoissa**. Tämä on iso mahdollisuus Lempäälän kaltaiselle kunnalle, jolla on tarjolla laadukkaita asuin- ja elinympäristöjä, tilaa, väljyyttä, rauhallisuutta ja turvallisuutta eri väestöryhmille eri elinvaiheissa.

RAKENTAMISEN JA ASUMISEN RATKAISUT

Korona-ajan muuttoliikkeen voittaja-alueita ovat olleet suurten kaupunkien kehysalueet, kuten Lempäälä. Muuttajien valinnoissa korostuvat entistä enemmän tilaan ja väljään asumiseen sekä asuin- ja elinympäristöihin liittyvät tekijät. Lempäälän kaltaisten kehyskuntien kannalta korostuu se, että on riittävästi tarjota monimuotoisia asumiseen liittyviä vaihtoehtoja eri ikä- ja väestöryhmille. Tämä tarkoittaa tasapainoa tilaan perustuvan pientalo- ja tiiviyteen perustuvan kerrostalovaltaisuuden välillä. Mikrosijainnin merkitys korostuu aiempaa enemmän kunnan sisällä suhteessa palveluihin ja liikkumisen solmupisteisiin. **Etäteknologioiden merkittävä harppaus ja työnteon uudet muodot tulevat olemaan ratkaisevia asumisen ja muuttoliikkeen määrätymisen kannalta**. Lempäälän sijaintietu tarjoaa tältä osin merkittävän potentiaalikertoimen.

LIIKENTEEN JA LIKKUMISEN RATKAISUT

Joukkoliikenne on kriisiytynyt koronavuoden aikana suurissa kaupungeissa ja kaupunkialueilla. Vaikka luottamus joukkoliikenteeseen ja sen turvallisuuteen palautunee ajan myötä, on lähitulevaisuuden liikenneratkaistuilla merkittävä rooli tulevaisuuden määrittämisessä. On mahdollista, että yhteiskunta ottaa askeleen kohti yksilökeskeisempää liikkumisjakaumaa joukkoliikenteen ongelmien, mahdollisten autonomisten ajoneuvojen, liikkumispalveluiden ja akkuteknologioiden kehityksen myötä. Liikennejärjestelmä ja liikkumistottumukset taas määrittelevät suuresti yhdyskuntarakenteen ja asumisen, palveluiden ja etenkin logistiikan kysymyksiä.

KIITOS!